

341

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 7

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMIERE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALN. KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

541 POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	Str.		Str.
SENS POLSKIEJ POLITYKI KONIUNKTURALNEJ — W. SKRZYWAN	803	KRONIKA TYGODNIOWA:	
PODATEK DOCHODOWY — M. TYLL	807	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEN	819
		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	819
KRONIKA GOSPODARCZA:		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów		PIENIĄDZ I KREDYT	820
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	812	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	820
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		Z BANKU POLSKIEGO	821
HUTNICTWO	814	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
PRZEMYSŁ LUDOWY	814	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Komisja Międzyministerialna do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego — O.		CZECHOSŁOWACJA	822
ROLNICTWO	814	WŁOCHY	823
Akcja łąkarska — Inż. St. Mierczyński		SZWECJA	824
HANDEL:		FINLANDIA	824
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	817	LOTWA	825
RYNEK AKCYJNY	818	NOWA ZELANDIA	825
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	818	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	826
ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	819		

SENS POLSKIEJ POLITYKI KONIUNKTURALNEJ¹⁾

W ARTYKULE niniejszym pragnę zastanowić się nad założeniami natury ogólniejszej polskiej polityki koniunkturalnej, wynikającymi z zasad kształtowania się koniunktury gospodarczej na tle ogólnych praw rozwoju gospodarczego. Potrzeba poruszenia tych ogólnych zagadnień staje się oczywista, ponieważ w naszych enuncjacjach publicystycznych przywykliśmy myśleć schematami o bliskich horyzontach. Doprowadza to do tego, że hierarchia zjawisk rozwoju gospodarczego i widoki tego rozwoju w przyszłości przedstawiane są często w publicystyce błędnie, skutkiem czego wytyczne polityczno-gospodarcze nie zostają dostatecznie oświetlone.

¹⁾ Artykuł niniejszy drukujemy jako dyskusyjny. Stanowi on ciekawą przyczynę do polemiki, toczony na łamach kilku pism, w sprawie dalszego rozwoju koniunktury i kierunku polityki koniunkturalnej. (Red.).

Chciałbym jednak na wstępie podkreślić, że nie zamierzam bynajmniej podawać recept polityczno-gospodarczych, tym bardziej obowiązujących we wszelkich warunkach i okolicznościach, ani też nie będę wchodził w swych rozważaniach w szczegóły, ograniczając się tylko do próby wyjaśnienia znaczenia i charakteru polityki koniunkturalnej, prowadzonej przez Polskę. Rozpocznę od teoretycznego uzasadnienia znaczenia polityki koniunkturalnej na tle ogólnego rozwoju gospodarczego, wychodząc z najogólniejszych twierdzeń, słusznych nawet wówczas, gdy jako punkt wyjścia do wytłumaczenia zjawiska cyklu przyjmujemy różnego typu teorie koniunkturalnego rozwoju.

1. Z faktu, że podstawowym czynnikiem rozwoju gospodarczego jest przyrost ludności, jej wynalazczość oraz intensyfikacja i zmiana jej potrzeb — wynika w kon-

sekwencji konieczność strukturalnych przekształceń ustroju produkcji, które odbywają się poprzez rozwój nowych działów wytwórczości drogą działalności inwestycyjnej. Czynniki produkcji: kapitał i praca—przechodzą z jednego kierunku wytwarzania do drugiego; istotną rzeczą jest, aby ten proces translokacji odbywał się w tempie, odpowiadającym przyrostowi ludności i zmianom jej potrzeb. Patrząc na problematykę koniunkturalną z tego punktu widzenia, staje się jasny związek intensywności procesu translokacji kapitału, a więc wzrost procesów inwestycyjnych, z okresami ożywienia koniunkturalnego. I odwrotnie, z obserwacji długich fal rozwoju gospodarczego wynika, że z intensywnością zmian demograficznych, metod produkcji i handlu oraz ze zmianą potrzeb wiąże się intensywność i częstość okresów wyższej koniunktury.

Zadanie polityki koniunkturalnej polega na pobudzaniu sił wytwórczych do owej translokacji i na podtrzymywaniu jej tempa, co powoduje, że działalność gospodarcza utrzymuje się na pewnym stałym poziomie. Określić poziom ten można z pomocą lapidarnego postulatu—pełnego i trwałego zatrudniania rozporządzalnych sił do pracy. Przy tym kierunek rozwoju, wytyczony przez politykę koniunkturalną, powinien zapewniać ciągłość rozwoju gospodarczego, długofalową stabilizację koniunktury.

O ile zagadnienie nakręcania koniunktury było wielokrotnie dyskutowane, o tyle problem nadania koniunkturze cech stałości był znacznie rzadziej i mniej wszechstronnie poruszany. Zagadnienie bezkryzysowego rozwoju gospodarczego było dla nas ważniejsze niż zagadnienie bezkoniunkturalnego rozwoju—w sensie nadawania temu rozwojowi kierunku, zapewniającego na dłuższą metę stały przyrost dochodu społecznego.

2. Jeśli uznamy za prawdziwe, że ożywienie koniunkturalne polega na wzroście ruchu inwestycyjnego, co powoduje ogólne podniesienie się poziomu dochodu społecznego, to konsekwentnie będziemy musieli stwierdzić, że szczególnie poważne znaczenie mają dla rozwoju koniunkturalnego bodźce inwestycyjne. Bodźce inwestycyjne muszą mieć charakter indywidualny i przez to wynikać z określonego zróżniczkowania warunków produkowania poszczególnych przedsiębiorców i wyrobów. Impulsy zbiorowe mogą doprowadzać do „baraniego pędu” w kierunku np. lokowania oszczędności w papierach wartościowych, czego byliśmy świadkami w latach 1927—29 w Stanach Zjednoczonych. Natomiast inwestycja w kapitale realnym, pobudzająca przyrost ogólnego dochodu społecznego, ma z reguły początkowo charakter przedsięwzięcia jednostkowego, chociaż nawet finansowana jest z pomocą emisji akcji.

Jakie są warunki powstawania tych indywidualnych bodźców z punktu widzenia teorii? Streszczając się jak najbardziej, stwierdzimy, że dla teorii koniunktury niezmiernie płodne stało się odróżnienie oszczędności pieniężnych i kapitałowych, tj. inwestycyj; temu odróżnieniu nadał nowy sens i oblicze ostatnio Keynes, pracując nad dawnymi przesłankami odróżnienia pieniądza i kapitału.

Obserwacja uczy nas, że sumy, zaoszczędzone w postaci zysków lub w innej postaci, nie zostają całkowicie wydatkowane na inwestycje, część bowiem tych oszczędności pozostaje nieczynna w postaci rezerw kasowych. Grają one rolę sumy ubezpieczenia, zapewnia-

jącej ciągłość produkcji, która mogłaby być naruszona przez brak koordynacji w bieżących wpływach i wydatkach przedsiębiorstw, np. skutkiem niewypłacalności kredytobiorców itp. Wysokość oszczędności, odkładanych tytułem rezerw, zależy od psychologicznego nastawienia przedsiębiorcy.

W tym ujęciu, zadanie polityki koniunkturalnej polegałoby na tym, aby nie dopuścić do wzrostu rozbieżności pomiędzy przyrostem sum oszczędności pieniężnych i wartością sum, wydawanych na nowe inwestycje. Do tego celu można dążyć wieloma drogami, jednak najprostsza polega na podtrzymywaniu ruchu inwestycyjnego przez tworzenie pewnego „pogotowia” bodźców inwestycyjnych. Istnienie tego pogotowia nowych możliwości inwestycyjnych jest związane z prowadzeniem „kluczowych” inwestycji publicznych i jest specyficzną cechą nakręcania koniunktury przez wewnętrzną kolonizację kraju, zwłaszcza przez kolonizację przemysłową. Od razu zaryzykujemy twierdzenie, że nawet w tym wypadku, gdy państwo nie decyduje się na prowadzenie robót publicznych (są to już rzadkie wypadki), lub realizuje je tylko w powolnym tempie, to wówczas powinno jednak chociażby planować inwestycje kluczowe. Posłużmy się, jako przykładem, sprawą regulowania i polepszenia spławności Wisły. Sumy, przeznaczone na ten cel, są w stosunku do potrzeb rzeczywistych nader nieznaczne. Jednak pozwolą one, niewątpliwie, na kalkulację inwestycji w taborze rzeczonym; w kalkulacji tej będzie się przyjmować pod uwagę stałość dążenia Państwa do stworzenia warunków żeglowności i przerzucenia części transportów lądowych na drogi rzeczne.

3. Rozważania powyższe pozwalają nam uzasadnić znaczenie kluczowych inwestycji publicznych. Stwarzają one, mianowicie, szereg nowych warunków egzystencji dla przedsiębiorstw, wytwarzają nowe możliwości inwestowania. Możliwość bowiem obniżenia kosztów produkcji poszczególnego przedsiębiorstwa powstaje nie tylko skutkiem oszczędności, które pozwala osiągnąć pełne wykorzystanie zdolności wytwórczych, lecz również skutkiem oszczędności zewnętrznych, wynikających z geograficzno-strukturalnych warunków gospodarowania. Jaskrawym przykładem tak pojętej celowości inwestycji publicznych jest właśnie polski 4-letni plan inwestycyjny, zmierzający do budowy nowego centralnego rejonu przemysłowego. Tego typu posunięcia interwencyjne są osią wszelkiej akcji nakręcania koniunktury przez kolonizację wewnętrzną, zwłaszcza przemysłową. Plany takie stały się niemożliwe w obrębie państw Europy Zachodniej, które są dość harmonijnie uprzemysłowione w przekroju terytorialnym. Są one natomiast nader potrzebne w warunkach polskich, i posiadamy—nieszczęśliwie czy też szczęśliwie—ku temu wielkie jeszcze możliwości. Należy podkreślić, że kolonizacja wewnętrzna, a specjalnie o charakterze przemysłowym—to w istocie rzeczy działalność gospodarcza, zmierzająca do kojarzenia w nowych kombinacjach wytwórczych nie tylko czynników kapitału i pracy, ale również przyrodniczo-geograficznych warunków produkcji. Ze zmianą tych ostatnich warunków proces inwestycyjny—translokacji kapitału i pracy—sprowadza w końcowym rezultacie znacznie silniejsze powiększenie się dochodu społecznego niż inwestycja przemysłowa, dokonywana zazwyczaj na już wyzyskanym obszarze, tj. w już wyzyskanych przez istniejące urządzenia wytwórcze warunkach przyrodniczo-geograficznych.

Czteroletni plan inwestycyjny składa się z szeregu inwestycji kluczowych powyższego typu, które posiadają specjalną zdolność pobudzania inicjatywy inwestycyjnej wśród prywatnych przedsiębiorców. Realizacja jego jednak pozwala osiągać zarazem ogólne cele długofalowe, strukturalne: obronności, unifikacji i uprzemysłowienia Państwa oraz trwałego rozładowania bezrobocia strukturalnego. Wyrasta on już na gruncie dokonywujących się inwestycji prywatnych, i je potęguje, nadając im właściwy kierunek. Kierunku tego nie można było nadać innymi posunięciami polityczno-gospodarczymi. Że tak jest—tego dowodzi fakt, że proces unifikacji gospodarczej dotychczas odbywał się u nas bardzo powoli.

4. Powstaje pytanie, czy istotnie należy zaniechać inwestycji publicznych w okresie ożywienia, gdy prywatna działalność inwestycyjna jest już dostatecznie silna? Odpowiadano na to pytanie dotychczas pozytywnie, przypisując robotom publicznym, prowadzonym przez państwo, tylko znaczenie czynnika, rozładującego bezrobocie. Należy jednak na to pytanie odpowiedzieć negatywnie—w wypadku, gdy chodzi o inwestycje kluczowe. Te ostatnie winny być—w moim rozumieniu—prowadzone stale, w dążeniu do „pogotowia koniunkturalnego”, celem tworzenia pewnej skali nowych możliwości inwestycyjnych. Liczba zatrudnionych z tytułu innego typu robót publicznych może się zmniejszać, aby nie dopuszczać do braku podaży rąk roboczych, jeśli właśnie te roboty mają charakter wypłaty zasiłków dla bezrobotnych, powiązanych z obowiązkiem odpracowywania zasiłku, i dotyczą inwestycji o lokalnym znaczeniu. Aby jednak inwestycje kluczowe odgrywały swą rolę, zapładniającą inwestycje prywatne, trzeba, aby były one prowadzone bez przerwy. Inicjatywa prywatna bowiem musi mieć pewność, że program tych inwestycji będzie bezwarunkowo wykonany.

Wynika też z powyższego, że kluczowe inwestycje są nie tylko potrzebne w okresach, kiedy się prowadzi zazwyczaj roboty publiczne. Są one jeszcze bardziej potrzebne w tej fazie cyklu koniunkturalnego, kiedy odczuwa się „zmęczenie inwestycyjne” u przedsiębiorców. Wówczas dostarczają one nowych pobudek inwestycyjnych, co jest istotnie ważne dla podtrzymania prywatnej działalności inwestycyjnej na stałym poziomie, nie dopuszcza bowiem do powstawania nowych dysproporcji pomiędzy sumami, wydatkowanymi na inwestycje, i powstałymi oszczędnościami pieniężnymi.

Dlatego jest ważne i istotne, aby państwo włączyło inwestycje kluczowe do stałego programu swej działalności, i aby plany nowych inwestycji kluczowych były kolejno rozpracowywane. Akcja inwestycyjna państwowa powinna być elastyczna, aby móc podejmować nowe fragmenty planu w każdej potrzebnej chwili. Preliminowane stale kluczowe prace inwestycyjne powinny być w okresach depresyjnych uzupełniane przez inwestycje dodatkowe, które mogą być zbliżone do typu robót publicznych.

Brak miejsca nie pozwala nam na omówienie właściwych kryteriów, które decydują, kiedy należy prowadzić dodatkowe roboty publiczne i dążyć innymi posunięciami polityki koniunkturalnej do powiększania dochodu społecznego. Prowadzenie bowiem kluczowych prac inwestycyjnych nie wyczerpuje, oczywiście, możliwości, jakie posiada państwo w dziedzinie regulowania koniunktury, tj. jej nakręcania oraz normowania tempa poprawy w celu niedopuszczania do „boomu”

i załamania się kryzysowego. Te możliwości są poważne i dotychczas nie są wyczerpane w większej swej części. Sprowadzają się one jednak do działalności interwencyjnej, uwarunkowanej możliwością kontrolowania przez państwo polityki banków i przemysłów kluczowych. Kontrola państwa w tym wypadku wpływa na politykę przedsiębiorstw w zakresie cen, produkcji oraz inwestycji, mianowicie pod kątem widzenia ogólnego interesu społecznego, który polega na podtrzymywaniu dynamicznego napięcia gospodarstwa narodowego.

5. W poprzednich rozważaniach staraliśmy się uzasadnić istotne cele i wyjaśnić sens polskiej polityki koniunkturalnej doby obecnej—tak, jak one nam się przedstawiają. Zwalnia nas to od konieczności omawiania innych możliwości koniunkturalnej polityki, znanych z teorii, lub analizy innych możliwych impulsów ożywienia koniunkturalnego, które mogą działać na gospodarstwo polskie od zewnątrz lub mogą być spowodowane przez czynniki wewnętrzne, nie mieszczące się w ramach powyższych linii wytycznych. Należy jednak podkreślić, że polityka koniunkturalna, stosowana przez Polskę, jest zarówno właściwa dla celów pewnego nasilenia koniunktury, jak i dla celów stabilizacji wysokiej koniunktury, i że wobec tego jest to polityka długofalowego ożywienia. O wyborze tego typu polityki koniunkturalnej zdecydowały zarówno warunki, jak i potrzeby rozwoju gospodarczego Polski, i sądzimy, że jest zupełnie uzasadnione stwierdzenie, iż 4-letni plan inwestycyjny jest czymś odmiennym od zwykłego typu robót publicznych, ograniczających się np. do budowy szos.

Istotne znaczenie planu tego da się jeszcze bliżej wyjaśnić przez wskazanie aktualnych wielkich linii rozwoju gospodarczego. Mianowicie, nie ulegać zdaje się wątpliwości, że świat cały, a z nim i Polska wkroczyła w okres takiej zwykłej fali długiego cyklu rozwoju gospodarczego, jaką przeżywano np. w okresie od 1896 r. do końca wielkiej wojny. Od tego czasu do 1936 r. trwała niżkowa fala ruchu cen, znamionująca przewlekłą deflację, w związku z kurczeniem się (relatywnym) produkcji złota. Obecnie zmieniły się znacznie stosunki produkcji złota, i weszliśmy w okres potęgującej się wszechświatowej inflacji złota. Ważne jest przy tym to, że okres wzrastającej długiej fali—to okres szybkiego uprzemysłowienia i kolonizacji przemysłowej niezaludnionych obszarów. Zarówno więc i plan ottawski, jeśli chodzi o Imperium Brytyjskie, jak uprzemysłowienie Syberii, jak i polski plan uprzemysłowienia, a—ogólnie ujmując—dążenia kolonialne (np. aneksja Abisynii)—są to konstrukcje polityczno-gospodarcze, które racjonalnie wykorzystują aktualną długotrwałą koniunkturę, wytyczając kierunki rozwoju gospodarczego, będące w zgodzie z długofalową tendencją rozwoju gospodarczego i jego wzmocnionym w obecnym okresie tempem rozwojowym.

Fakt, że jesteśmy na długiej fali zwykłej nie wyłącza możliwości niżkowej koniunktury, lecz okresy te są zwykle na długiej fali zwykłej słabiej zaakcentowane i należy mieć nadzieję, że będą mogły być znacznie złagodzone, jeśli stosować się będzie powszechnie deliberowaną politykę koniunkturalną, co zresztą na wielu odcinkach czyni się już w wielu krajach. Wydaje się więc, że niebezpieczeństwa załamania się obecnej zwykłej koniunktury są przesadzone. Nie możemy oczekiwać tak gwałtownego i głębokiego kryzysu, jak w latach 1930÷1932, możemy natomiast mówić, biorąc za podstawę porównania tę depresję

światową, o stojącym przed nami okresie prosperity, który trwać może przez 20 lat, a nie 2 lub 3 lata.

Istnieje więc w tym specjalnym typie polskiej polityki koniunkturalnej zbieżność interesów długofalowego i koniunkturalnego rozwoju, nie spotykana przy innych typach interwencji koniunkturalnej.

6. W świetle powyższego uzasadnienia polskiego programu uprzemysłowienia nabiera specjalnego znaczenia polityka cen. Jej sens i uzasadnienie przedstawia mi się następująco:

Kalkulacja opłacalności inwestycji odbywa się przez porównanie kosztu jej i aktualnej wartości tych usług produkcyjnych, które zainwestowany kapitał może przynieść. Porównujemy więc pewne sumy, na których wysokość wpływają aktualne ceny dóbr inwestycyjnych i płac, oraz stopa procentowa rynkowa i spodziewana. Im wyższe są ceny i koszty produkcji inwestycji, tym jest ona droższa; im wyższa rynkowa stopa procentowa, tym niższa aktualna wartość zainwestowanego kapitału. Aby więc powstały nowe inwestycje, poza innymi zasadniczymi warunkami, o których już była mowa, trzeba, aby była albo niska stopa procentowa, która aktualną wartość zysków podnosi, albo niskie ceny dóbr, które koszty inwestycji obniżają. Wówczas koszt tej inwestycji nie przekroczy aktualnej wartości zysków, uzasadniając w ten sposób jej rentowność. Za granicą niska stopa pozwala na prowadzenie inwestycji przy dość wysokim poziomie cen dóbr inwestycyjnych, natomiast w Polsce stopa procentowa jest wysoka przy równocześnie wysokim poziomie cen tych dóbr.

Potężny bodziec koniunkturalny, jaki stanowi polityka taniego pieniądza, wymaga koordynowania polityki kredytowej całego systemu bankowego w kierunku pożądanym przez kierowników polityki koniunkturalnej. Niestety, trzeba przyznać, że u nas koordynacja polityki całego systemu bankowego jest nader trudna. Wynikiem tego jest panująca dotychczas bierność systemu bankowego, skutkiem której z dwóch możliwych wymienionych alternatyw musieliśmy wybrać drugą: utrzymywanie niskiego poziomu cen dóbr produkcyjnych i inwestycyjnych, który zresztą powinien pozostawiać pewną marżę rentowności, pozwalającą poszczególnym przedsiębiorstwom na dokonywanie inwestycji w opłacalnych działach produkcji. Zauważmy, że w celu uniknięcia fałszywych inwestycji, rozbudowa przemysłów, produkujących dobra inwestycyjne, nie może być wielka, i raczej należy (w granicach opłacalności) ją dostosowywać do aktualnie odczuwanych potrzeb niż antycypować przyszłe potrzeby.

7. Licząc się z podrożeniem surowców i płacy w miarę koniunkturalnego powiększania produkcji, nie możemy zapominać, że o możliwościach rozbudowy określonej branży przemysłu decyduje istnienie różnic w kosztach bieżących produkcji. Ta różnica winna pozwalać na rozbudowę najtaniej produkujących zakładów wytwórczych. Cena może być opłacalna w indywidualnych tylko wypadkach, powszechna szczęśliwość i opłacalność ceny doprowadza na krótkiej drodze do kryzysu i upadłości. Należy dążyć do tego, aby drogą konkurencji nastąpiła selekcja mogących się rozbudowywać przedsiębiorstw. Stąd polityka cen powinna dążyć do usuwania przeszkód, stojących na drodze wolnej konkurencji. Istotnym więc celem polityki cen jest wydobyć na jaw i zaakcentować relatywnych różnic w poziomie cen i kosztów poszczególnych przedsiębiorstw i repartycja zysków pomiędzy

poszczególnymi przedsiębiorstwami i stadiami produkcji pod kątem widzenia potrzeb inwestycyjnych. Polityka deflacyjna—to walka ze sztywnościami w dziedzinie kształtowania się cen. Można, zasadniczo biorąc, z równym powodzeniem prowadzić tę samą politykę, podnosząc ceny, gdy system bankowy stosuje politykę ekspansji kredytowej.

Jak widzimy, politykę cen, opartą na powyższych zasadach możnaby nazwać polityką nakręcania koniunktury. Polityka cen, zmierzająca do utrzymania koniunktury na wysokim poziomie, różni się od opisanej i jest prosta w swej zasadzie. Powinna ona dążyć do powstrzymania wzrostu cen surowców, stopy procentowej i płacy, usuwając przeszkody na drodze powiększania podaży tych czynników kosztów produkcji. Powinna ona przeto zmierzać nadal do usuwania sztucznych przeszkód, które stoją na drodze do powiększania stanu wykorzystania istniejącego aparatu wytwórczego, przez usuwanie sztucznych tworzących konkurencję monopolistyczną warunków (kartele) i dążąc do tego, aby popyt na rynku reagował czulej na niewielkie różnice w poziomie cen poszczególnych wytworów i wytwórców.

Polityka cen jest więc ważnym narzędziem polityki koniunkturalnej i pośrednio stwarza warunki, przy których akcja inwestycyjna państwa doprowadza do tworzenia się zysków prywatnego przedsiębiorcy. Ciekawe jest to, że w znaczeniu ogólnogospodarczym zyski te istnieją tylko o tyle, o ile gospodarstwo społeczne w całości dokonywa w okresie ich powstawania inwestycji w odpowiednich rozmiarach, albowiem zyski, nawet wykazane książkowo, nie zostaną w przeciwnym razie nigdy zrealizowane w postaci wzmocnienia rozmiarów konsumpcji lub powiększenia kapitału rzeczowego.

8. Na tym kończymy konstruktywną część niniejszego artykułu. Stwierdzić chyba można, że liczba nierozstrzygniętych problemów jest większa, niż to się wydaje na pierwszy rzut oka. Nie poruszamy tu nawet najważniejszych zagadnień, dotyczących ewentualnych zmian w naszej polityce koniunkturalnej w obliczu przemian, zachodzących w gospodarce światowej. Chciałbym tylko jeszcze dać kilka krytycznych uwag co do niektórych poglądów na temat polityki koniunkturalnej.

Przede wszystkim błędne jest—moim zdaniem—odróżnianie lub przeciwstawianie koniunktury prywatnej i publicznej, konkurencji prywatnych i publicznych inwestycji na rynku kredytowym. Tylko pozornie mają rację ci, którzy, zapatrzeni w technikę udzielania kredytu z posiadanych przez instytucje kredytowe środków obrotowych, wyprowadzają to ostatnie odróżnienie. Zapominają oni jednak o tym, że realizacja każdego planu inwestycyjnego, niezależnie od tego, kto dokonywa tę inwestycję—państwo czy pan X—sprowadza akumulację zysków, zasilających środki obrotowe banków, i że wobec tego inwestycje publiczne, sfinansowane z nowopowstających oszczędności, sprowadzą zawsze powstanie nowych wkładów. Te inwestycje publiczne są więc warunkiem, a nie przeszkodą dla sfinansowania i powstania nowych prywatnych inwestycji. Stąd również związek pomiędzy prywatnymi źródłami koniunkturalnego ożywienia (do tych zaliczono: budownictwo, popyt rolnictwa i eksport) i publicznymi (plan inwestycyjny i zbrojenia) jest niezmiernie ścisły: jedno źródło powstaje dlatego, że powstało drugie, i sądzić o możliwościach rozwoju koniunktury

na podstawie rozważań wysokości wydatków inwestycyjnych z tych źródeł nie można.

Jeśli chodzi o wpływ poszczególnych kierunków działalności gospodarczej na rozbudowę i podtrzymanie koniunktury, to ocena ich może być tylko oparta na zbadaniu doniosłości skutków bezpośrednich na rozwój gospodarczy kraju wychodzących z tych gałęzi ogólnych impulsów inwestycyjnych. Z tego, jedynie słusznego, punktu widzenia najwyżej należy stawić plan inwestycyjny uprzemysłowienia i stwierdzić, że podstawowa orientacja każdej koniunktury inwestycyjnej—to rynek wewnętrzny, a nie zagraniczny. Do tego przekonania przyszli i ekonomiści takiego kraju, jak Belgia. Eksport nigdy nie może być celem samoistnym gospodarstwa narodowego, opierać się na nim mogą kraje kolonialne, jednobranżowe, o nieporównanie niższym od naszego stopnia rozwoju gospodarczego. Nie możemy zapominać przy tym, że po pierwsze, przemysł nasz jest dość harmonijnie rozbudowany, a więc nastawiony raczej na rynek wewnętrzny, a po drugie, że opłacalny dla Polski eksport przetwórczy jest właściwie u nas jeszcze w powijakach i wymaga rozbudowy, zresztą w oparciu na powiększenie się zbytu wewnętrznego.

9. Problem, czy łączne rozmiary prywatnego i publicznego ruchu inwestycyjnego w chwili obecnej mogą wywołać kryzysowe objawy—jest niezmiernie interesujący. Kilku ekonomistów wypowiedziało w prasie gospodarczej pogląd, że ożywienie koniunkturalne w Polsce nie może trwać długo, opierając swój wywód na tezie o automatyzmie rozwoju koniunkturalnego. Stwierdzimy, że zdania tej treści muszą być poparte analizą nasilenia zjawisk, które mogłyby być przyczyną kryzysowego załamania się koniunktury; takich dowodów autorowie wystąpić nie dali. Konfrontując wnioski analityczne i postulaty, wypowiedziane w dyskusji prasowej, zwrócimy uwagę tylko na to, że jeśli stwierdza się konieczność zaprzestania robót publicznych w obliczu istniejącego prywatnego ruchu inwestycyjnego, to tym samym podważa się tezę, że ruch inwestycyjny nie może powstać wskutek kompromowania zysków przemysłu przez politykę cen. Albo są zyski i prywatny ruch inwestycyjny w takich rozmiarach, któryby uzasadniał powstrzymywanie robót publicznych, albo ich nie ma. Nikt jednak nie pyta się, czy są jeszcze bezrobotni, czy liczba ich istotnie spadła poniżej „standartowego” poziomu bezrobocia. Trudno wobec tego zgodzić się np. z taką tezą, że „zamierzenia inwestycyjne (publiczne) jako środek ożywienia koniunktury były w Polsce spóźnione”.

O zbliżaniu się końca ożywienia nie świadczą rów-

nież żadne objawy sytuacji rynku pieniężnego za granicą i w Polsce. Fakt, że u nas rynek pieniężny jest płynny—wynika bowiem zarówno z przyczyn koniunkturalnych, jak i z faktu blokowania pewnych należności zagranicznych wierzycieli w kraju, co stwarza dodatkowy bodziec koniunkturalny. Koniunkturalna poprawa sytuacji rynku pieniężnego odbyła się u nas prawie bez współudziału bankowości i oparta była głównie na detezauryzacji rezerw kasowych poza systemem bankowym. Widoki na to, że płynność rynku pieniężnego nie ustąpi—nadal istnieją. Ożywienie inwestycyjne powoduje właśnie płynność rynku, i płynność ta przy istnieniu kluczowych inwestycji utrzymuje się stale przy wzroście tempa ruchu inwestycyjnego, malejąc wraz z jego spadkiem. Albowiem program nakręcania koniunktury przez wewnętrzną kolonizację kraju posiada tę właściwość, że tzw. prawo tłustej plamy działa, jeśli chodzi o bodźce inwestycyjne, silniej niż zwykle, co pozwala na intensywną realizację (w porównaniu z robotami publicznymi zwykłego typu) zysków przedsiębiorców, wpływających z powrotem na rynek i podtrzymujących jego płynność.

Dotychczasowy rozwój sytuacji koniunkturalnej, naszym zdaniem, nie daje powodów do przewidywania bliskiego zakończenia fazy zwykłej koniunktury. Obserwujemy bowiem w Polsce—podobnie jak i na całym świecie—brak koncentracji w jednym okresie czasu procesów inwestycyjnych, pochodzących z różnych impulsów. Ruch budowlany, który był silnym impulsem inwestycyjnym, a obecnie powszechnie słabnie, nie jest jedynym impulsem; z kolei wzmacniają się inwestycje, pochodzące z innych impulsów, a więc np. ze zbrojeń. Na rynku pieniężnym, przynajmniej u nas w Polsce, mamy podobną kolejność objawów. Przez dłuższy czas, gdy inwestycje finansowano drogą detezauryzacji, nie występowały żadne objawy ekspansji kredytowej banków. Gdy przejściowo tempo detezauryzacji ustaje, należy je wzmacniać przez politykę niskiej stopy procentowej, którą można—moim zdaniem—realizować bez obawy żadnych pobocznych ujemnych następstw. W główniejszych krajach sytuacja rynku pieniężnego jeszcze nie daje podstaw do przewidywania trudności z tej strony dla rozwoju koniunktury.

W ogólnym zarysie zaś, po ustaniu działania impulsów zbrojeniowych można przewidywać wzmocnienie się tempa ekspansji kolonialnej, i czynniki te, działając mniej lub więcej ciągle, złożą się na obecną zwykłą długą falę rozwoju gospodarczego.

W. Skrzywan

PODATEK DOCHODOWY

PRYZSTĘPUJĄC do liczbowej analizy wpływów z podatku dochodowego, należy rozporządzać możliwie wszechstronnymi danymi—odnośnie liczby płatników, ich dochodu i kwoty wymierzonego podatku, i to z podziałem według wielkości dochodu. Tego rodzaju szczegółowy materiał statystyczny pozwala dopiero na zanalizowanie kształtowania się wpływów z podatku dochodowego zarówno pod względem fiskalnym, jak i gospodarczym oraz na wyciągnięcie odpowiednich wniosków. Wyczerpując całokształt zagadnie-

nia, należałoby jeszcze dochody wymienionego podatku zestawić w pewnych okresach czasu z uwzględnieniem ich kształtowania się w poszczególnych dzielnicach Państwa.

Niestety, statystyka podatku dochodowego w tak szczegółowym zakresie została z braku funduszy i nadmiaru bieżącej pracy w urzędach skarbowych zaniedbana, i od 1930 r. brak jest odpowiednich danych. Dopiero za rok podatkowy 1935 dla dochodów fundowanych (dział I ustawy) i za rok 1936 dla dochodów z uposażeń służbowych (dział II ustawy) został doraźnie

zebrany odnośny materiał orientacyjny według wielkości dochodu i według izb skarbowych. Z góry więc należy zrobić zastrzeżenie co do trudności przeprowadzenia analizy z powodu niedostateczności rozporządzonego materiału liczbowego.

Dokładniejsze dane będzie można uzyskać po dokonaniu statystyki podatkowej przez Główny Urząd Statystyczny.

W dziale dochodów fundowanych zanalizowano lata podatkowe 1929 i 1935, które dotyczą lat operacyjnych 1928 i 1934; w dziale dochodów od uposażeń służbowych zanalizowano lata 1929 i 1936. W ten sposób w dziale dochodów fundowanych porównanie oscyluje około roku największego ożywienia gospodarczego i roku wielkiego nasilenia kryzysu.

Co do dochodów fundowanych zaznaczyć jeszcze należy, że rozporządzone dane za rok 1935 obejmują część wymiaru, obliczonego prowizorycznie, wobec czego mogą mieć miejsce odchylenia zarówno w jednym, jak i w drugim kierunku. Należy również zaznaczyć, że w okresie obu lat uwzględnionych, tj. w latach 1929 i 1935, obowiązywała ta sama skala dochodu. Dodatek kryzysowy został z porównań wyeliminowany.

W dziale dochodów od uposażeń służbowych w latach 1929 i 1936 obowiązywała różna skala dochodu, gdyż z dniem 1/I 1936 r. podwyższone zostały stawki podatku w stosunku do roku 1929, jak również obniżono minimum wolne od opodatkowania z zł 2 500 do zł 1 500 rocznego uposażenia.

Brak danych za rok 1935 utrudnia przeprowadzenie porównania obu działów podatku (dochodów fundowanych i dochodów od uposażeń służbowych), jak również nie pozwala na porównanie w dziale II roku 1935 z rokiem 1936, co byłoby ciekawe ze względu na zmiany, jakie wprowadzono z dniem 1 stycznia 1936 r.

Przeprowadzając analizę wpływów z podatku dochodowego w zamieszczonych tablicach podzielono 73 stopnie dochodu w dziale I i 80 stopni w dziale II na 10 zasadniczych grup, przy czym grupy te w obu działach mają minimalne odchylenia, i to tylko w 3 wypadkach (grupy: 1, 9 i 10).

Grupy	Dochody fundowane (dział I)	Dochody od uposażeń służbowych (dział II)
1	1 500 ÷ 2 600	1 500 ÷ 2 500
2	2 600 ÷ 3 600	2 500 ÷ 3 600
3	3 600 ÷ 6 000	3 600 ÷ 6 000
4	6 000 ÷ 12 000	6 000 ÷ 12 000
5	12 000 ÷ 24 000	12 000 ÷ 24 000
6	24 000 ÷ 36 000	24 000 ÷ 36 000
7	36 000 ÷ 60 000	36 000 ÷ 60 000
8	60 000 ÷ 120 000	60 000 ÷ 120 000
9	120 000 ÷ 200 000	120 000 ÷ 192 000
10	powyżej 200 000	powyżej 192 000

Brak danych statystycznych za rok 1929, względnie lata poprzednie, utrudnia przeprowadzenie wszechstronnej analizy kwoty ustalonego dochodu względnie wypłaconego uposażenia.

W dziale I wiadome są jedynie liczby ogólne, dotyczące roku 1928; można więc stwierdzić, że kwota ustalonego dochodu spadła z zł 3 490 miln. w 1928 r. do zł 2 013 miln. w 1935 r., tj. obniżyła się do 57,6%. Największy spadek nastąpił w województwach zachodnich, a następnie w województwach południowych, centralnych i wschodnich (tabl. I). W 1935 r. największa kwota ustalonego dochodu koncentruje się w grupie 1 (20,8%), w grupie 4 (16,4%) i w grupie 3 (15,8%). Największy udział procentowy w ogólnej kwocie usta-

Grupy dochodu	Kwota ustalonego dochodu					Kwota wypłaconego uposażenia w r. 1936															
	Województwa					Województwa															
	Zachodnie	Centralne	Południowe	Wschodnie	Cała Polska	Zachodnie	Centralne	Południowe	Wschodnie	Cała Polska											
1	71 374	212 645	82 724	51 411	418 154	20,8	17,0	50,9	19,8	12,3	162 555	290 127	85 029	19 604	557 315	33,0	29,2	52,0	15,3	3,5	
2	41 753	117 870	45 592	25 924	231 139	11,5	18,1	51,0	19,7	11,2	167 050	166 370	54 871	11 643	399 934	23,6	41,8	41,6	13,7	2,9	
3	60 004	32 327	60 943	32 325	317 659	15,8	18,9	51,7	19,2	10,2	144 286	155 178	43 525	8 844	351 833	20,8	41,0	44,1	12,4	2,5	
4	67 926	173 551	59 074	30 273	330 824	16,4	20,5	52,5	17,9	9,1	75 303	112 927	30 517	4 322	223 069	13,2	33,8	50,6	13,7	1,9	
5	52 870	126 850	34 006	14 995	228 722	11,4	23,1	55,5	14,9	6,5	27 033	52 003	10 455	1 143	90 634	5,4	29,8	57,4	11,5	1,3	
6	21 847	55 495	12 116	4 464	93 922	4,7	23,3	59,1	12,9	4,7	7 967	18 803	3 894	434	31 098	1,8	25,6	60,5	12,5	1,4	
7	21 474	48 272	8 778	5 023	83 547	4,1	25,7	57,8	10,5	6,0	6 758	13 845	2 854	42	23 499	1,4	28,8	58,9	12,1	0,2	
8	19 863	42 378	8 098	3 313	73 652	3,6	27,0	57,5	11,0	4,5	3 320	7 288	1 306	—	11 914	0,7	27,9	61,2	10,9	—	
9	9 965	20 849	3 491	2 476	36 781	1,8	27,1	56,7	9,5	6,7	1 197	7 287	—	—	1 484	0,08	80,7	19,3	—	—	
10	61 518	114 174	21 405	1 802	198 899	9,9	30,9	57,4	10,8	0,9	203	227	—	—	490	0,02	53,7	46,3	—	—	
Razem:	428 654	1 076 411	336 227	172 007	2 013 299	100	21,3	53,5	16,7	8,5	595 732	817 055	232 451	46 032	1 691 270	100	35,2	48,3	15,8	2,7	
1928 r.	886 800	1 765 344	576 355	261 725	3 490 224		25,4	50,6	16,5	7,5											
Wskaznik (1928 r. = 100) 1935 r.	48,3	60,9	58,3	65,7	57,6																

Tabl. I

lonego dochodu mają województwa centralne, a najmniejszy—województwa wschodnie, natomiast udział procentowy woj. zachodnich i południowych przedstawia się w ten sposób, że województwa zachodnie w stosunku do województw południowych posiadają mniejszy udział w grupach niższych, a znacznie większy w grupach średnich i wyższych.

W dziale II w 1936 r. kwota wypłaconego uposażenia — po wyeliminowaniu instytucyj państwowych i innych o charakterze publiczno-prawnym (które list płacy nie przedkładają)—wynosiła zł 1 691 miln. W tym dziale udział procentowy poszczególnych grup dochodu w stosunku do ogólnej kwoty wypłaconego uposażenia wzrasta bez wahań, poczynając od 1 grupy. Również udział procentowy poszczególnych dzielnic (grup województw) utrzymuje się we wszystkich grupach w następującej kolejności: województwa centralne, zachodnie, południowe i wschodnie.

Liczba płatników w dziale dochodów fundowanych (tabl. II) spadła z 653 423 w 1929 r. do 416 186 w 1935 r., tj. o 36·3%, przy czym spadek ten w największym stopniu objął grupy wyższe. W grupach 9 i 10 wziętych razem spadek wynosi 58·8%, w grupie 5—49·1%, a w grupie 1—32%. Świadczy to o przesuwaniu się dochodu do niższych stopni. Najmniejszy spadek liczby płatników grupy 1 w konsekwencji zwiększył udział tej grupy w stosunku do ogólnej liczby z 48·9% w 1929 r. do 52% w 1935 r.

Biorąc pod uwagę poszczególne grupy województw, widzimy, że liczba płatników spadła: w woj. zachodnich o 42·9%, w woj. centralnych o 38·3%, w woj. wschodnich o 29·7%, a w woj. południowych o 26%, a więc udział województw zachodnich i centralnych zmniejszył się, wzrósł natomiast udział woj. południowych i wschodnich; na tę tendencję wskazuje również fakt, że wykupione świadectwa przemysłowe w 1936 r. wzrosły najbardziej w woj. wschodnich i w woj. południowych¹⁾.

W poszczególnych grupach dochodu zmiany liczby płatników były następujące: w woj. zachodnich udział płatników spadł we wszystkich grupach, w woj. centralnych udział płatników wzrósł z wyjątkiem 1 i 10 grupy, w woj. południowych spadek udziału płatników rozpoczyna się od zł 6 000 rocznego dochodu, w woj. wschodnich udział ten uległ wahaniom w obu kierunkach.

Z analizy danych, dotyczących liczby płatników, wynika: 1) nierównomierny spadek liczby płatników w całym Państwie, 2) zwiększony udział liczby płatników grupy najniższej, uzasadniony obniżeniem się dochodu.

Nie mniej ciekawe wnioski wyprowadzić można, analizując kwotę wymierzonego podatku. Wymiar podatku w 1935 r. w stosunku do 1929 r. spadł z zł 357·8 miln. do zł 150·6 miln., tj. o 57·9% (spadek liczby płatników—36·3%). Spadek w najwyższej grupie dochodu wyniósł 67·5%, w grupie 5—49·7%, w grupie 1—29·6%. Najniższy spadek sumy wymierzonego podatku w grupie 1 zwiększył udział tej grupy w stosunku do ogólnej kwoty wymierzonego podatku w całym Państwie z 4·2% w 1929 r. do 7·1% w 1935 r.

Zestawienie kwoty wymierzonego podatku z liczbą płatników wykazuje, że 52% płatników, znajdujących

Tabl. II.

Grupy dochodu	L i c z b a p ł a t n i k ó w										K w o t a w y m i e r z o n e g o p o d a t k u									
	W o j e w ó d z t w a					R a z e m					W o j e w ó d z t w a					R a z e m				
	Zachod.	Central.	Polud.	Wschod.	%	Zachod.	Central.	Polud.	Wschod.	%	Zachod.	Central.	Polud.	Wschod.	%	Zachod.	Central.	Polud.	Wschod.	%
1	57 527	180 685	46 923	34 199	48·9	18·0	56·6	14·7	10·7	2 149	8 582	2 729	1 701	15 161	4·2	18·0	56·6	14·2	11·2	
2	37 103	108 790	43 318	27 224	52·0	17·1	50·3	20·0	12·6	2 002	5 566	1 843	1 267	10 678	7·1	17·3	52·1	18·7	11·9	
3	25 688	60 038	19 019	12 472	17·9	21·9	51·2	16·2	10·7	1 716	5 722	2 322	1 154	10 914	3·0	21·3	52·4	15·7	10·6	
4	13 335	37 962	14 012	8 119	17·6	18·2	51·7	19·1	11·0	1 194	3 360	1 209	721	6 484	4·3	18·6	51·8	18·4	11·2	
5	24 434	51 654	19 535	10 833	16·3	23·0	48·5	18·4	10·1	3 188	8 913	3 929	1 823	17 853	5·0	22·0	49·9	17·9	10·2	
6	12 656	34 511	12 494	6 790	16·0	19·1	51·9	18·8	10·2	1 906	5 571	2 032	1 085	10 594	7·0	19·2	52·6	18·0	10·2	
7	14 919	31 902	14 621	6 459	10·4	22·0	47·0	21·5	9·5	6 095	13 890	6 402	2 718	29 105	8·1	22·0	47·7	20·9	9·4	
8	8 094	20 712	7 082	3 627	9·5	20·5	52·4	17·9	9·2	2 804	8 495	3 233	1 438	15 970	10·6	20·2	53·2	17·6	9·0	
9	6 603	13 442	5 227	2 045	4·2	24·2	49·2	19·1	7·5	7 985	16 458	7 985	2 488	33 173	9·3	24·1	49·6	18·8	7·5	
10	3 212	7 699	2 099	908	3·3	23·1	55·3	15·1	6·5	3 879	9 264	3 879	1 082	16 679	11·1	23·3	55·5	14·7	6·5	
Razem	1 805	3 753	1 235	447	7 240	11·1	24·9	51·8	17·1	3 482	10 707	5 116	1 298	20 603	5·8	24·8	52·0	16·9	6·3	
	751	1 899	407	156	3 213	0·8	23·4	59·1	12·7	1 183	3 554	2 146	439	9 122	6·1	23·5	58·7	13·0	4·8	
	1 231	2 417	660	240	4 548	0·7	27·1	53·1	14·5	3 772	13 711	7 090	1 433	26 006	7·3	27·3	52·7	14·5	5·5	
	477	1 066	191	101	1 838	0·4	26·0	58·0	10·4	1 250	6 026	2 678	628	10 582	7·0	25·3	56·9	11·8	6·0	
	662	1 156	340	86	2 244	0·3	29·5	51·5	15·2	4 474	16 013	8 883	1 298	30 668	8·6	29·0	52·2	14·6	4·2	
	248	518	98	43	907	0·2	27·3	57·1	10·8	1 352	6 961	3 246	556	12 125	8·0	26·9	57·4	11·1	4·6	
	179	280	74	23	556	0·1	32·2	50·4	13·3	2 802	9 488	6 134	1 263	19 687	5·5	31·2	48·2	14·2	6·4	
	64	140	23	15	242	0·1	26·4	57·9	9·5	818	4 505	2 306	487	8 116	5·4	28·4	55·5	10·1	6·0	
	187	317	86	20	610	0·1	30·6	52·0	14·1	15 076	79 247	56 572	3 771	154 666	43·2	36·6	51·2	9·7	2·5	
	88	116	31	4	239	0·1	36·8	48·5	13·0	29 093	154 386	15 436	402	50 214	33·4	30·7	57·9	10·5	0·9	
1929	133 235	345 644	107 720	66 824	653 423	100	20·4	52·9	16·5	48 996	182 731	101 162	18 947	357 836	100	29·9	51·1	13·7	5·3	
1935	76 028	213 413	79 755	46 990	416 186	100	18·3	51·3	19·1	20 246	84 195	38 018	8 105	150 564	100	25·3	55·9	13·4	5·4	

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza“ zesz. 19/1937—art. „Świadectwa przemysłowe, wykupione w roku 1936“ (str. 667).

się w grupie 1 (zł 1 500 ÷ 2 500 rocznego dochodu) wpłaca 7·1% ogólnej kwoty wymierzonego podatku; na zł 151 miln. wymierzonego podatku na grupę 1 przypada zł 10·7 miln. podatku. Połowa sumy wymierzonego podatku przypada na pierwsze 7 grup (dochody do zł 60 000 rocznie), gdy tymczasem w 1929 r. połowa podatku przypadała na pierwsze 8 grup.

Analiza wymiaru podatku na różnych terenach Państwa daje potwierdzenie wniosków, wyprowadzonych z analizy liczby płatników. Otóż, w woj. zachodnich kwota wymierzonego podatku spadła najpoważniej, bo o 64·5%, w woj. południowych—o 58·7%, w woj. wschodnich—o 57·2%, w woj. centralnych—o 53·9% (odnośne dane dla liczby płatników wynoszą: 42·9%, 26%, 29·7%, 38·3%). W poszczególnych grupach dochodu udział poszczególnych grup województw w kwocie wymierzonego podatku wykazuje analogiczne tendencje, co i w zakresie liczby płatników.

W podatku dochodowym od uposażeń służbowych kwotę podatku, wpłaconą w listopadzie 1936 r., obliczono w stosunku calorocznym. Zastrzeżenia i braki, utrudniające przeprowadzenie analizy tego działu, omówiono na wstępie artykułu. Należy również zaznaczyć, że w dziale II wyłączono z analizy instytucje państwowe i te instytucje o charakterze prawnopublicznym, które zwolnione są od obowiązku składania list płacy. W tej grupie w 1936 r. było 109 761 pracowników, (16·9% ogólnej liczby pracowników), którzy wpłacili zł 20·1 miln. podatku (18% ogólnej kwoty wpłaconego podatku w dziale II).

W liczbie pracowników opodatkowanych (tabl. III)—pomimo obniżenia minimum wolnego od opodatkowania—liczba pracowników spadła z 580 788 do 539 601, przy czym w grupie 1 (zł 1 500 ÷ 2 500 rocznego dochodu), która to grupa w 1929 r. nie istniała, figuruje w 1936 r. 290 808 pracowników. Liczby tej należy dla celów porównawczych całkowicie odejmować z ogólnej liczby pracowników opodatkowanych, wychodząc z założenia, że gdyby w 1929 r. opodatkowanie objęło pracowników, zarabiających zł 1 500 + 2 500 rocznie, liczba ich (w grupie 1) byłaby znacznie niższa—biorąc pod uwagę, że zarobki w 1929 r. były znacznie wyższe. Potwierdza to i ta okoliczność, że w grupie 2 (zarabiających zł 2 500 ÷ 3 000 rocznie) liczba pracowników spadła z 283 809 do 135 632, miało więc miejsce przesunięcie w dół do grupy 1. W grupach wyższych tendencja spadku liczby pracowników jest również wyraźna.

W grupie 1 liczba pracowników w 1936 r. stanowi 53·9% ogólnej liczby pracowników, w grupie 2—25·1%. W 1929 r. zarabiających ponad zł 1 000 miesięcznie było 17 742, a w 1936 r.—7 307. W najwyższych 2 grupach (od zł 120 000) liczba pracowników spadła z 79 (1929 r.) do 13 (1936 r.).

Rozpatrując dane, dotyczące poszczególnych dzielnic Państwa, należy stwierdzić, że w woj. wschodnich liczba pracowników zwiększyła się o 29·6%, w woj. centralnych o 5·3%, w woj. zachodnich nastąpił spadek o 18·9%, w woj. południowych o 16·6%. Wzrost liczby płatników w woj. wschodnich w szczególności, a w woj. centralnych w mniejszym stopniu—wskazuje na fakt, że obniżenie minimum wolnego od opodatkowania uchwyciło największą liczbę pracowników właśnie w tych województwach, czyli że w tych województwach w grupie 1 jest stosunkowo największa liczba pracowników.

Grupy dochodu	L i c z b a					R a z e m		Udział % -owy poszczególnych grup województw			K w o t a w p ł a c o n e j			R a z e m			Udział % -owy poszczególnych grup województw									
	W o j e w ó d z t w a		P o l s k i e		R a z e m	liczba	%	Zach.	Centr.	Połudn.	Wschod.	Zachodnie	Centralne	Połudn.	Wschod.	R a z e m	%	Zach.	Centr.	Połudn.	Wschod.					
	Zachodnie	Centralne	Południowe	Wschodnie																		Zach.	Centr.	Połudn.	Wschod.	Zach.
1	1036	1936	1936	1929	1936	82 252	153 632	44 777	10 147	290 808	53·9	28·2	52·9	15·5	3·4	3 144	5 206	1 585	418	10 353	11·4	—	50·2	15·3	4·2	
2	1929	1936	1936	1929	1936	107 700	123 691	46 426	5 992	283 809	48·9	38·0	43·7	16·2	2·1	3 659	6 220	2 804	322	15 005	16·9	—	40·4	12·8	2·3	
3	1936	1936	1936	1929	1936	56 502	56 569	18 708	3 853	135 632	25·1	41·7	41·7	13·7	2·9	6 498	6 417	2 079	492	15 486	17·1	—	44·5	13·4	3·2	
4	1936	1936	1936	1929	1936	89 140	81 636	28 275	4 781	203 832	35·2	43·6	40·2	13·8	2·4	9 937	9 619	2 542	546	22 644	27·2	—	42·5	12·4	2·4	
5	1936	1936	1936	1929	1936	32 526	34 055	9 681	1 952	78 214	14·6	43·5	43·5	12·4	2·5	8 135	8 507	2 418	529	19 589	23·4	—	43·4	12·4	2·7	
6	1936	1936	1936	1929	1936	9 442	13 905	3 743	550	75 404	13·0	32·5	46·5	18·6	2·4	6 649	9 792	2 653	468	19 562	36·4	—	43·4	12·4	2·7	
7	1936	1936	1936	1929	1936	3 274	7 145	1 780	228	27 640	5·1	34·2	50·3	13·5	2·0	3 996	8 727	1 926	191	17 193	15·3	—	50·0	13·7	2·0	
8	1936	1936	1936	1929	1936	1 667	3 170	655	71	14 750	2·5	48·4	48·4	27·8	1·6	5 563	7 260	1 401	151	12 773	13·4	—	50·0	11·4	1·5	
9	1936	1936	1936	1929	1936	472	1 042	292	18	1 824	0·3	25·9	57·1	16·0	1·0	3 623	7 088	1 526	46	12 263	13·4	—	57·9	11·4	1·2	
10	1936	1936	1936	1929	1936	277	643	133	16	1 069	0·2	28·7	60·2	12·4	0·5	1 459	526	617	46	4 648	5·6	—	54·4	13·3	1·0	
Razem	1929	1936	1936	1929	1936	225 465	249 228	93 290	12 804	580 787	100	38·8	42·9	16·1	2·2	30 989	40 111	10 603	1 595	83 298	100	—	37·3	48·1	12·7	1·9
	1936	1936	1936	1929	1936	182 860	262 375	77 776	16 590	539 601	100	33·9	48·6	14·4	3·1	31 900	45 282	11 654	2 042	90 878	100	—	35·1	49·8	12·9	2·2

Analizując udział grup województw w poszczególnych grupach uposażeń, należy stwierdzić, że w woj. centralnych udział liczby pracowników w stosunku do pozostałych dzielnic poczynając od 3 grupy wykazuje wzrost, w woj. południowych obserwujemy spadek tego udziału, w pozostałych województwach udział w liczbie płatników nie wykazuje jednolitej tendencji.

Odnośnie kwoty wpłaconego podatku zauważyć można, że pomimo obniżenia minimum wolnego od opodatkowania i podwyższenia stawek kwota wpłaconego podatku wzrosła zaledwie z zł 83.3 miln. w 1929 r. do zł 90.9 miln. w 1936 r. W grupie 1, której płatnicy stanowią 53.9% ogólnej liczby opodatkowanych pracowników, kwota wpłaconego podatku w 1936 r. wyniosła zł 10.4 miln., co stanowi 11.4% w stosunku do ogólnej kwoty wpływów z podatku. Z poszczególnych

dzielnic Państwa—kwota wpłaconego podatku najpoważniej wzrosła w woj. wschodnich, mianowicie o 27%; w woj. centralnych powiększyła się o 12.9%, w woj. południowych — o 9.9%, natomiast województwa zachodnie wykazały spadek o 2.9%.

Udział procentowy poszczególnych grup województw w obrębie poszczególnych grup uposażeń (dochodu) wykazuje duże wahania, jedynie woj. centralne w grupach, obejmujących dochody od zł 3 600 wzwyż—wykazują wzrost udziału w stosunku do innych dzielnic. Zauważyć również należy, że woj. wschodnie w grupie 1 wykazują największy udział zarówno w liczbie pracowników jak i w kwocie wpłaconego podatku w stosunku do ogólnej liczby pracowników i ogólnej kwoty wpływów z podatku. Wskazuje to na fakt, że w woj. wschodnich jest stosunkowo największa liczba pracowników, zarabiających zł 1 500 ÷ 2 500 rocznie.

Tabl. IV

Obciążenie podatkiem dochodowym

Grupy dochodu (wzgl. uposażenia)	Lata	Wymiar podatku na 1 płatnika w dziale dochodów fundowanych (zł)					Lata	Podatek na 1 płatnika w dziale uposażeń służbowych (zł)				
		W o j e w ó d z t w a						W o j e w ó d z t w a				
		Zachodnie	Centralne	Południowe	Wschodnie	Razem		Zachodnie	Centralne	Południowe	Wschodnie	Razem
1	1929	47	47	45	49	47	1929	—	—	—	—	—
	1935	49	51	46	46	49	1935	38	33	35	41	35
2	1929	90	95	90	92	93	1929	52	50	38	53	49
	1935	90	88	85	88	88	1935	115	113	111	127	114
3	1929	160	172	163	168	167	1929	111	117	89	114	111
	1935	160	161	152	159	159	1935	250	249	249	270	250
4	1929	429	435	416	420	428	1929	271	279	188	263	259
	1935	399	410	395	396	404	1935	609	627	627	650	622
5	1929	1 209	1 224	1 194	1 217	1 214	1929	1 037	1 016	469	836	865
	1935	1 207	1 203	1 169	1 192	1 198	1935	2 173	2 235	2 138	2 122	2 204
6	1929	2 834	2 852	2 819	2 904	2 845	1929	3 091	2 424	2 111	2 573	2 548
	1935	2 856	2 819	2 906	2 813	2 838	1935	5 416	5 474	5 487	5 263	5 457
7	1929	5 759	5 672	5 714	5 970	5 718	1929	6 027	4 724	5 120	3 323	5 138
	1935	5 614	5 652	6 542	6 038	5 757	1935	11 725	10 794	10 708	9 723	11 038
8	1929	14 055	13 851	13 160	15 090	13 666	1929	15 063	10 255	11 594	8 568	11 981
	1935	13 130	13 438	13 799	12 921	13 368	1935	22 662	24 630	26 044	—	24 212
9	1929	34 270	33 887	37 851	54 899	35 407	1929	34 661	16 440	24 003	—	23 983
	1935	36 036	32 175	35 577	32 473	33 538	1935	52 438	59 655	—	—	53 750
10	1929	302 526	249 991	175 298	188 560	253 551	1929	61 632	51 915	—	—	56 318
	1935	175 412	250 802	170 421	100 406	210 100	1935	131 508	114 500	—	—	123 004
Przecięt- nie	1929	804	528	454	283	547	1929	137	160	113	124	143
	1935	500	394	253	172	361	1935	174	172	149	123	168

Nasilenie przeciętnego obciążenia jednego płatnika w działach I i II wskazuje stosunek procentowy podatku do dochodu, wzrastający w poszczególnych grupach dochodu w miarę wzrostu tego dochodu (chcąc uzyskać jednolite dane, należy w dziale I wobec podwyższenia stawek w 1936 r. o 40% w tym samym stopniu podwyższyć procent podatku):

Grupy dochodu	Dział I		Dział II	
	dochód mln. zł	% podatku (1936 r.)	dochód mln. zł	% podatku (1936 r.)
1	418	3.9	557	1.9
2	231	4.2	400	3.9
3	318	4.9	352	5.6
4	331	7.2	223	7.7
5	229	11.0	91	13.5
6	94	14.5	31	18.8
7	84	19.0	23	23.9
8	74	14.8	12	31.1
9	37	33.1	1.5	39.8
10	199	37.8	0.5	50.0

Z powyższego wynika, że opodatkowanie w dziale II z wyjątkiem grup 1 i 2 wszędzie jest wyższe. W licz-

bach bezwzględnych (tabl. IV) przeciętne obciążenie w dziale I należy również dla porównania z działem II powiększyć o 40%, a wówczas otrzymamy następujące liczby:

Grupy dochodu	Dział I	Dział II
	dochód mln. zł	dochód mln. zł
1	68	35
2	123	114
3	222	250
4	565	622
5	1 677	2 204
6	3 973	5 457
7	8 059	11 038
8	18 715	24 212
9	46 953	53 750
10	294 140	123 004

W dziale I obciążenie w latach 1929 i 1935 we wszystkich grupach z wyjątkiem 2 ostatnich nie wykazuje większych odchyżeń; duży spadek w grupie ostatniej jest usadniony obniżeniem dochodów największych płatników w okresie kryzysu gospodarczego. Spadek

obciążenia w grupie 10 wpłynął na zmniejszenie przeciętnego obciążenia dla wszystkich grup z zł 547 w 1929 r. do zł 361 w 1935 r.

W dziale II — porównyując rok 1929 z rokiem 1936 — widzimy niewielki wzrost opodatkowania — z kwoty zł 143 do kwoty zł 168, lecz porównanie utrudnia grupa 1, która w 1929 r. nie istniała.

W poszczególnych dzielnicach Państwa największe obciążenie w dziale I w roku 1929 było w grupie woj.

zachodnich, a następnie kolejno — w woj. centralnych, południowych i wschodnich; kolejność ta w roku 1935 nie uległa zmianie. W dziale II największe obciążenie miało miejsce w woj. centralnych, a następnie — w woj. zachodnich, wschodnich i południowych; w roku 1936 stosunek ten uległ zmianie, kolejność była następująca: woj. zachodnie, centralne, południowe i wschodnie.

M. Tyll

KRONIKA GOSPODARCZA

UCHWAŁY KOMITETU EKONOMICZNEGO MINISTRÓW

Komitet Ekonomiczny Ministrów, który obradował w dn. 10 b. m. pod przewodnictwem Pana Wicepremiera E. Kwiatkowskiego, uchwalił wniosek Pana Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie wytycznych polityki stosowania krajowych surowców w przemysłach: garbarskim i futrzarskim. Wniosek ten, opracowany przez Komisję Surowcową przy współudziale sfer zainteresowanych, ma m. in. na celu zwiększenie produkcji surowca krajowego i podniesienie jego jakości. Wiąże się on z ogólną akcją surowcową, prowadzoną przez Rząd, a zmierzającą do zapewnienia rozwijającej się produkcji przemysłowej w różnych dziedzinach należytej podaży surowca.

Inne wnioski Komisji Surowcowej będą niebawem wniesione pod obrady Komitetu Ekonomicznego.

Następnie, Komitet Ekonomiczny uchwalił wnioski Pana Ministra Komunikacji, zmierzające do dalszego poparcia akcji motoryzacyjnej. Komitet Ekonomiczny wyraził zgodę na ustanowienie rejestrowego prawa rzeczowego (zastawu) na pojazdach mechanicznych, nabywanych w drodze kupna ratalnego, z powierzeniem prowadzenia tego rejestru władzom administracji ogólnej. Postanowiono również poprzeć budowę garaży w drodze corocznej pomocy kredytowej z funduszy inwestycyj-

nych i zastosowania specjalnych ulg dla osób i instytucyj, budujących garaże. Trzeci wreszcie wniosek przewiduje dalsze uproszczenie formalności, związanych z uzyskiwaniem koncesji przez właścicieli taksówek. Odpowiednie projekty ustawodawcze będą opracowane i po uchwaleniu przez Radę Ministrów skierowane do Sejmu.

W toku dyskusji stwierdzono, że liczba zarejestrowanych pojazdów mechanicznych podniosła się w wyniku zastosowania dotychczasowych środków w akcji motoryzacyjnej do 40 523 na dz. 1/VI b. r., a więc o 7 350 w porównaniu ze stanem w dn. 1/III 1936 r. W chwili obecnej przybywa ok. 1 100 nowych pojazdów miesięcznie.

Komitet Ekonomiczny uchwalił wreszcie nowy statut Komisji Popierania Obrotu Produktami Rolniczymi i załatwił szereg spraw bieżących. M. in. w związku ze sprawą zabezpieczenia taboru dla przewozu węgla wyjaśniono, że obawy braku tego taboru w tej chwili nie ma. Chwilowo — usunięty już — brak węglarek wywołany był zbyt późnym zgłoszeniem odpowiedniego zapotrzebowania przez przemysł. Celem przygotowania większych rezerw taborowych w związku ze zwiększającymi się przewozami towarów, a zwłaszcza na zbliżający się okres jesienny, Ministerstwo Komunikacji przystąpiło do zorganizowania w przyspieszonym tempie napraw we własnych warsztatach, przeznaczając na ten cel dodatkowo zł 2 mln.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

RZĄDOWE PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH

Zarządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 1/VI b. r. uzupełniło przedmiot obrad Izb podczas sesji nadzwyczajnej rządowym projektem ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1937/38 na pomoc dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi. Projekt ten prze widuje zwiększenie wydatków w grupie A. Administracja, w części 12 — Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, w dziale 3 — „Popieranie produkcji rolnej”, w § 20 „Subwencje na pomoc dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi” o kwotę zł 700 000. Dla zrównoważenia tego wydatku zostaje powiększona wpłata do Skarbu Państwa Monopoli Spirytusowego o tę kwotę.

Pomoc preliminowana okazała się konieczna i pilna — wobec zniszczenia przez nawałnicę gradową ok. 6 tys. ha zasiewów na terenie powiatów: morskiego, kartuskiego i lubawskiego, oraz wobec zniszczenia również przez nawałnicę gradową zasiewów na terenie powiatów: olskuskiego, miechowskiego, pińczowskiego, jędrzejowskiego, krakowskiego i chrzanowskiego; prócz tego wylęw rzeki Słuczy poczynił poważne zniszczenia w powiecie sarnieckim; zniszczonych zasiewów jest razem ok. 40 tys. ha. Pomoc państwowa wyraża się bądź w formie bezpośredniej, pomocy na zakup nasion i pasz, bądź w formie kredytów ulgowych z ponoszeniem przez Państwo różnicy oprocentowania. Pomoc nosi zarówno charakter zasiłków bezzwrotnych, jak i pożyczek, podlegających zwrotowi bądź w drodze odrobku na robotach publicznych, bądź gotówką.

Na poszczególne województwa przypadną następujące kwoty (w tys. zł): kieleckie — 400, krakowskie — 100, pomorskie — 170 i wołyńskie — 10. Na obniżenie oprocentowania kredytów przeznacza się zł 20 tys.

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SEJMU

Dn. 4 czerwca b. r. odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym przez I czytanie przeszedł rządowy projekt ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1937/38 na pomoc dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi.

Następnie, Sejm przyjął w obu czytaniach szereg projektów ustaw w sprawach ratyfikacyjnych. Sprawozdania Komisji Spraw Zagranicznych o tych projektach ustaw referowali: Pos. Tarnowski — o ratyfikacji porozumienia z W. Brytanią z dn. 22/III 1937 r. w sprawie cienia opon pneumatycznych do kół pojazdów konnych; Pos. Nowak — o ratyfikacji porozumień z dn. 17 i 18/III 1937 r. oraz z dn. 30/IV 1937 r. — o przedłużeniu prowizorycznego układu handlowego między Polską i Francją z dn. 18/VII 1936 r. i o zmianie art. 5 tego układu; Pos. Sikorski — o ratyfikacji umowy z dn. 20/II 1937 r. z Rzeszą Niemiecką w sprawie przedłużenia umowy gospodarczej z dn. 4/XI 1935 r.; Pos. Marchlewski — o ratyfikacji protokołu dodatkowego z dn. 31/XII 1936 r. do układu dodatkowego z dn. 3/II 1934 r. do konwencji handlowej między Polską i Szwajcarią z dn. 23/VI 1922 r.; Pos. Marchlewski — o ratyfikacji układu między Polską i Szwajcarią z dn. 31/XII 1936 r. w sprawie uregulowania płatności handlowych; Pos. Wadowski — o ratyfikacji protokołu do-

datkowego z dn. 18/II 1937 r. do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską i Czechosłowacją z dn. 10/II 1934 r.; Pos. Jahoda-Żółtowski — o ratyfikacji III protokołu dodatkowego z dn. 24/IV 1936 r. do konwencji handlowej między Polską i Węgrami z dn. 26/III 1925 r.; Pos. Łubieński—o ratyfikacji protokołu taryfowego między Polską i Estonią z dn. 23/II 1937 r.; Pos. Budzyński—o ratyfikacji protokołu dodatkowego z dn. 7/I 1937 r. do układu dodatkowego z dn. 2/III 1936 r. do traktatu handlowego między Polską i Unią Ekonomiczną Belgijsko-Luksemburską z dn. 30/XII 1922 r.; Pos. Choiński-Dzieduszycki — o ratyfikacji prowizorycznego porozumienia handlowego między Polską i Irakiem z dn. 6/III 1937 r.; Pos. Skrypnik—o ratyfikacji protokołu z dn. 1/VI 1935 r., dotyczącego zmian załącznika do konwencji, rządzącej żeglugę powietrzną, z dn. 13/X 1919 r.; Pos. Walewski—o rządowym projekcie ustawy o wykonaniu zasady nieinterwencji w sprawy wewnętrzne Hiszpanii.

Z kolei, Pos. Zakrocki referował rządowy projekt ustawy o sprzedaży i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych. Projekt ustawy dotyczył ulgowej sprzedaży gruntu w Krakowie na Dębnikach oraz bezpłatnego odstąpienia gruntu na Anopolu. Projekt ustawy w obu czytaniach przyjęto.

Dalej, Pos. Wagner referował rządowy projekt ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1935/36, dotyczący wydatku w kwocie zł 271 884 na pokrycie reszty ceny kupna gmachu poselstwa w Sztokholmie, kwoty zł 72 100 w budżecie Ministerstwa Skarbu na prace w związku z likwidacją zaległości podatkowych oraz kwoty zł 815 000 wydatków na emerytury. Projekt ustawy w obu czytaniach przyjęto.

W dalszym ciągu, Pos. Wagner referował projekt ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1936/37. Projekt ten przewiduje podwyższenie kredytu w budżecie Ministerstwa Skarbu o zł 500 tys. na zwiększenie personelu dla wyrobienia zaległości egzekucyjnych. Dalej, projekt zwiększa wydatki w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych o zł 45 tys.—na Państwowy Instytut Kultury Wsi. Dalej, przewidziane jest zwiększenie wydatków w dziale emerytur o zł 3 200 000. Oprócz tego projekt przewiduje zwiększenie wydatków osobowych, ruchu i inwestycyjnych przedsiębiorstwa Poczta, Telegraf i Telefon o zł 3 535 tys. Komisja zmniejszyła o zł 1 miln. kredyty, przeznaczone na emerytury, natomiast podniosła o zł 140 tys. kredyty na płace w przedsiębiorstwie Poczta, Telegraf i Telefon. Projekt ustawy w obu czytaniach przyjęto.

W dalszym ciągu posiedzenia Pos. Stroński referował projekt ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1937/38, dotyczący kredytu w wysokości zł 10 miln. na stworzenie pewnej stałej rezerwy zbożowej. Kredyt dotyczy budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Projekt ten Sejm w obu czytaniach przyjął.

Następnie, Pos. Kroebl referował projekt ustawy o przedłużeniu okresu urzędowania tymczasowych organów ustrojowych gminy m. st. Warszawy do dn. 1/X 1938 r. Referent podniósł, że wytworzyła się sytuacja taka, iż przedłużenie to okazuje się koniecznością, gdyż skomplikowane zagadnienie organizacji ustroju gminy m. st. Warszawy nie znajduje się w takiej fazie, aby szybkie jego załatwienie mogło być w najbliższym czasie przewidziane i wybory przeprowadzone bez uszczerbku dla interesów miasta i wstrząsów. Jednocześnie Komisja Administracyjno-Samorządowa uchwaliła rezolucję, wzywającą Rząd do wniesienia projektu ustawy o samorządzie stolicy niezwłocznie po otwarciu najbliższej sesji zwyczajnej. Przemawiali Posłowie: Duch, Sommerstein, Gardecki, Gładysz, po czym zabrał głos Pan Premier Gen. Sławoj - Składkowski, popierając projekt rządowy, który został w obu czytaniach uchwalony wraz z rezolucją.

Dalej, Pos. Widacki referował sprawozdanie Komisji Administracyjno-Samorządowej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy z 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych. Komisja wnosi o odrzucenie tego projektu ustawy, wychodząc z założenia, że skoro Rząd zamierza przyjąć na sesję zwyczajną z projektami ustaw, poprawiającymi finanse komunalne, i skoro skłania się do stanowiska, że sprawa może ten krótki czas zaczekać, to—wobec tego, że rządowy projekt ustawy nie wprowadza zasadniczych zmian, a jest tylko kolejną nowelizacją ustawy z dn. 11/VIII 1923 r.—odrzuć projektu ustawy znaczą-

co, iż Komisja nie uważała za celowe uchwalenie ustawy, która nie poprawia zasadniczo sytuacji samorządów. Poważna sytuacja samorządów miejskich znalazła i znajduje w Izbie pełne zrozumienie. W dyskusji udział brali Posłowie: Koj, Sikorski, Morawski, Dąbrowski, Sommerstein, Ostrowski, po czym projekt ustawy Sejm odrzucił, uchwalając rezolucję, wzywającą Rząd do: 1) zaniechania nakładania na samorzady nowych obowiązków, 2) uwzględnienia inwestycji samorządowych w planie inwestycji państwowych oraz do niezwłocznego przystąpienia do prac nad gruntowną reformą finansów komunalnych, a do czasu jej przeprowadzenia—dania miastom dostatecznych środków na roboty gospodarcze usprawiedliwione, mające na celu przede wszystkim wzmoczenie akcji zatrudnienia bezrobotnych.

W końcu na tym posiedzeniu w obu czytaniach Sejm przyjął rządowy projekt ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1937/38 na pomoc dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi. Referował Pos. Kozłowski. Jednocześnie zostały przyjęte 2 rezolucje: jedna—wzywająca Rząd do uruchomienia za pośrednictwem publicznych instytucji kredytowych kredytu 2÷3-letniego dla rolników, dotkniętych klęskami elementarnymi, dla zagospodarowania zniszczonych warsztatów pracy, oraz druga—wzywająca Rząd do udzielenia pomocy miasteczkom, dotkniętym klęskami powodzi, z przeznaczeniem jej w szczególności na odbudowę zniszczonych domów.

PRACE KOMISYJ SEJMU

Komisja Budżetowa

Dn. 4/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Budżetowej Sejmu, na którym Pos. Kozłowski referował rządowy projekt ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1937/38 na pomoc dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi, który Komisja przyjęła.

Komisja Skarbowa

Dn. 4/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Skarbowej, na którym Pos. Jahoda-Żółtowski referował poprawki Senatowi do uchwalonego przez Sejm projektu ustawy w sprawie zmiany art. 2 dekretu Prezydenta Rzplitej z dn. 24/IV 1936 r. o zabezpieczeniu interesów osób, ubezpieczonych w Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie „Phoenix” za pośrednictwem głównego przedstawicielstwa na Polskę. Komisja uchwaliła obie zmiany Senatowi przyjmując.

PRACE KOMISYJ SENATU

Komisja Spraw Zagranicznych

Dn. 8/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych Senatowi, na którym Komisja przyjęła 11 rządowych projektów ustaw ratyfikacyjnych, wniesionych na sesję nadzwyczajną Izby oraz rządowy projekt ustawy o wykonywaniu zasady nieinterwencji w sprawy wewnętrzne Hiszpanii.

Komisja Prawnicza

Dn. 8/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Prawniczej, na którym Sen. Petrażycki referował sprawozdanie podkomisji prawniczej o rządowym projekcie ustawy o likwidacji mienia opuszczonego. Komisja projekt uchwaliła, wprowadzając w nim szereg zmian w myśl uchwał podkomisji. Najważniejszymi zmianami są: przekazanie orzecznictwa w sprawach likwidacji mienia gminnego sądom na wniosek władz administracyjnych, a nie specjalnym konkretem likwidacyjnym, oraz wprowadzenie przepisu, że w razie jeśli nieobecnego właściciela mienia nie można uznać za zmarłego—sąd przyznaje domniemanym spadkobiercom posiadanie i użytkowanie mienia na 10 lat, po czym przechodzi ono na ich własność.

Komisja Skarbowa

Dn. 9/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Skarbowej, na którym Sen. Wierzbicki referował rządowy projekt ustawy o sprzedaży i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych. Komisja projekt bez zmian przyjęła.

Komisja Samorządowa

Dn. 9/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Samorządowej, na którym Sen. Zbiński referował rządowy projekt ustawy o przedłużeniu okresu urzędowania tymczasowych organów ustrojowych m. st. Warszawy. Komisja projekt bez zmian uchwaliła wraz z rezolucją, wzywającą Rząd do przedłożenia Izbowi Ustawodawczym projektu ustawy o samorządzie stolicy niezwłocznie po otwarciu najbliższej sesji zwyczajnej.

Komisja Budżetowa

Dn. 9/VI b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Budżetowej, na którym uchwalono rządowe projekty ustaw o dodatkowych kredytach: na rok 1935/36 (referat Sen. Dąbkowskiego), na rok 1936/37 (referat Sen. Lewandowskiego), oraz na rok 1937/38 (referat Sen. Dąbkowskiego), poza tym zaś—w referacie Sen. Jaroszewiczowej—projekt ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1937/38 na pomoc dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ HUTNICTWO

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICTWA ŻELAZNEGO W MAJU 1937 R. przedstawiała się—według danych tymczasowych—jak następuje (w tonach):

	Maj 1937	Kwiecień 1936	Maj 1936
Surówka	56 046	57 406	54 298
Stal	113 465	123 524	112 103
Wytwory walcownicane	86 267	90 646	75 510
Rury żelazne i stalowe	6 500	8 778	5 436

Jak widać z powyższego zestawienia, wytwórczość w maju w porównaniu z kwietniem uległa pewnemu zmniejszeniu; tłumaczy się to w znacznym stopniu mniejszą ilością dni roboczych w maju (22) niż w kwietniu (26). Jednakże i ilość zamówień, przydzielonych hutom przez Syndykat P. H. Ż. w maju, dosyć poważnie się zmniejszyła w porównaniu z kwietniem, gdyż wyniosła 36·8 tys. t wobec 50·8 tys. t.

W porównaniu z kwietniem b. r. wytwórczość majowa wykazała spadek we wszystkich działach, a mianowicie: w surówce o 2·4%, w stali o 8·1%, w wytworach walcownicanych o 4·8% i w rurach o 26%. W porównaniu z majem ub. r. wytwórczość surówki wzrosła w b. r. o 5·7%, stali—o 1·3%, wytworów walcownicanych—o 20% i rur—o 19·5%.

PRZEMYSŁ LUDOWY

KOMISJA MIĘDZYMINISTERIALNA DO SPRAW PRZEMYSŁU LUDOWEGO I DOMOWEGO.—W celu skoordynowania akcji popierania przemysłu ludowego i domowego, prowadzonej na terenie całego Państwa przez różne organizacje społeczne, oraz opracowania jednolitego planu w tej dziedzinie—Minister Przemysłu i Handlu powołał Międzyministerialną Komisję do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego. Do Komisji weszli przedstawiciele: Min. Przemysłu i Handlu, Min. Rolnictwa i Reform Rolnych, Min. Opieki Społecznej i Funduszu Pracy. Skład Komisji uzupełniają stali rzeczoznawcy spośród przedstawicieli Związku Izb i Organizacji Rolniczych, Związku Izb Rzemieślniczych oraz Związku Izb Przemysłowo-Handlowych oraz rzeczoznawcy zapraszani spośród przedstawicieli wszystkich instytucji, pracujących na tym polu.

W dn. 29/V b. r. odbyło się w Min. Przem. i Handlu pierwsze posiedzenie Komisji, które w zastępstwie nieobecnego Pana Ministra Romana utworzył P. Wiceminister Rose, oddając w drugiej części posiedzenia przewodnictwo P. Dyr. Kandłowi, jako zastępcy przewodniczącego Komisji.

Po wysłuchaniu referatu, obrazującego stan i rozmieszczenie przemysłu ludowego i domowego w Polsce oraz istniejącą dotychczas sieć organizacji pracujących w tym zakresie, ustalono następujące wytyczne:

- 1) konsolidację pracy organizacyjnej społecznych i zainteresowanych samorządów gospodarczych;
- 2) organizowanie zbytu wyrobów przemysłu ludowego, jako najwłaściwszą formę popierania tych przemysłów, prace propagandowe instrukcyjne i badawcze o nastawieniu praktycznym, jako akcje pomocnicze, ułatwiające organizowanie skupu i zbytu;
- 3) skierowanie pomocy finansowej przede wszystkim na organizowanie skupu i zbytu;
- 4) poparcie zaopatrzenia wytwórców w niezbędne surowce;
- 5) ochronę sztuki ludowej.

Po przedyskutowaniu wytycznych zreferowano plan użycia zł 470 000, przyznanych uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dn. 12/II b. r. Funduszowi Pracy. Plan ten został uzgodniony pomiędzy Ministerstwem Przemysłu i Handlu i Ministerstwem Rolnictwa i Ref. Roln. według preliminarzy z okręgów izb rolniczych, przedstawionych przez Związek Izb i Organizacji Rolniczych.

Sumy na cele badawczo-organizacyjne i instrukcyjne zostały przełane do budżetów izb rolniczych w kwocie zł 519 100. Zaznaczyć należy, że lwią część tych funduszy pochłania praca instruktorska w zakresie wyprawy włókna lnianego i konopnego, następnie—prace, związane z prowadzeniem inwestycji w zakresie przetwórstwa wełny (przędzalnie, wykończalnie), dalej—innych przemysłów jak wikliniarstwa, garbarstwa, tkactwa itp. Prace badawczo-organizacyjne Komisja Międzyministerialna rozumie jako prace o nastawieniu praktycznym, nie teoretyczno-naukowym, lecz zmierzające bezpośrednio do efektów gospodarczych.

Sumy na cele inwestycyjne i kapitału obrotowego będą rozprowadzane przez Fundusz Pracy w ramach ustalonego planu po zaopiniowaniu przez Komisję Międzyministerialną szczegółowo umotywowanych podań (w zakresie inwestycji—zaopatrzonej w kosztorysy).

Pomoc w zakresie kapitału obrotowego rozumie się jako dotacje na obniżenie oprocentowania organizacjom zbytu wyrobów przemysłu ludowego i domowego lub kredyt bezprocentowy albo niskoprocentowany, stosowany w zależności od stanu finansowego popieranych instytucji. Na pierwszym posiedzeniu Komisji zatwierdzono wnioski z terenów woj. wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i pomorskiego, które najwcześniejsz nadeszły szczegółowo opracowane umotywowania i kosztorysy.

O.

ROLNICTWO

AKCJA ŁAKARSKA

Zagadnienie podniesienia poziomu hodowli inwentarza, a zwłaszcza bydła, i powiększenia produkcji w tym dziale gospodarki rolnej jest ściśle związane z powiększeniem i podniesieniem produktywności łąk i pastwisk, dających najtańszą i najzdrowszą paszę. Toteż niemal wszystkie państwa europejskie na sprawę tą zwróciły już dawno specjalną uwagę.

Dla naszego kraju podniesienie produktywności łąk i pastwisk jest zagadnieniem specjalnie ważnym. Wystarczy wspomnieć, że posiadamy ok. 6·5 miln. ha trwałych łąk i pastwisk, czyli przeszło 17% powierzchni wszystkich użytków rolnych; przeciętny plon siana (na ogół lichego) z łąk dzikich wynosi ok. 20 q z 1 ha, podczas gdy przy racjonalnym zagospodarowaniu i następnie stałej pielęgnacji zupełnie możliwe jest otrzymywanie plonu ponad 50 q dobrego siana.

Do niedawna u nas poprawiano stan łąk i pastwisk—drogą nawożenia, podsiewu, czy też pełnego zasiewu po przeoraniu—tylko w nielicznych gospodarstwach i to głównie większych. Równocześnie od szeregu lat prowadzona była na małą skalę akcja pokazowo-propagandowa przez Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln. w związku z ogólną akcją przebudowy ustroju rolnego i związanymi z nią pracami melioracyjnymi, następnie—przez Państwowy Bank Rolny w zakresie kredytów melioracyjnych, wreszcie—przez zakłady doświadczalne oraz instytuty naukowe, pracujące nad wyświetleniem podstaw naukowo-doświadczalnych omawianej akcji.

Ponieważ większość naszych łąk i pastwisk wymaga uregulowania stosunków wodnych—główny nacisk w akcji Ministerstwa Roln. i Ref. Roln., położony był na melioracje techniczne, traktowane jako wstęp do melioracji rolniczych. Organa Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln.—dawniej okręgowe urzędy ziemskie, następnie urzędy wojewódzkie—przeprowadziwszy zasadnicze osuszenie terenu, pozostawiały sprawę jego zagospodarowania inicjatywie samych zainteresowanych, ograniczając się z reguły do zakładania poletek pokazowych w celach propagandowych i dydaktycznych.

Dopiero od 1935 r., kiedy Ministerstwo przekazało akcję zagospodarowania łąk i pastwisk izbom rolniczym, przydzielając im w tym celu odpowiednie zasilki, akcja łąkarska zaczęła się rozwijać na większą skalę.

Obecnie organizacja całej akcji polega na tym, że terenem koordynacji całości zagadnień łąkarskich jest Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln., izby zaś rolnicze stanowią czynnik fachowego kierownictwa tej akcji na terenie ich działalności i opracowują oraz realizują plan pracy w tym zakresie. W działalności swej w zakresie łąkarstwa izby wykorzystują współdziałanie organizacji dobrowolnych oraz samorządu powiatowego, powierzając im czynności wykonawcze pod swoim kierownictwem. W dziedzinie doświadczalnictwa łąkowego lokalne zagadnienia rozstrzygane są w zakładach, czy kołach doświadczalnych przy współdziałaniu inspektorów łąkarskich izb; organizacją doświadczeń o charakterze ogólnokrajowym w zakresie zagadnień jeszcze nie wyświetlonych kieruje Komisja Współpracy w Doświadczalnictwie.

Analizę dwuletniego dorobku prac łąkarskich izb rolniczych rozpocząć należy od scharakteryzowania personelu instruktorskiego, jaki brał udział w całej akcji, gdyż czynnik ten niewątpliwie zaważył decydująco na mniejszym lub większym jej zaawansowaniu.

Personel, pracujący w izbach wyłącznie w dziedzinie łąkarstwa, w 1936/37 r. wynosił 40 osób, w czym 12 inspektorów. W porównaniu do 1935 r. nastąpiło zwiększenie tego personelu o 15 osób. Wobec jednak rozwijającej się szybko dla większości terenów izb akcji zagospodarowywania łąk dotychczasowy personel nie był w stanie obsłużyć należycie terenu i dopilnować osobiście wykonania jego zaleceń już nie tylko przez samych rolników, zakładających łąki, ale i przez personel innych działów pracy izby. Toteż niektóre izby załatwiały instrukcje i zalecenia drogą listowną na podstawie również listownych zgłoszeń zainteresowanych rolników. Taki stan rzeczy doprowadzić musiał do popełnienia pewnych niedokładności w pracy terenowej, tym bardziej, że współpracujący w dziale łąkarskim personel innych działów pracy, zaabsorbowany swoimi zajęciami, nie mógł w dostatecznej mierze przychodzić z pomocą w łąkarskich pracach terenowych.

Biorąc pod uwagę niedostateczny stan liczebny personelu łąkarskiego, jak również konieczność zwiększenia tempa prac nad zagospodarowywaniem terenów meliorowanych, wreszcie, powołanie izb do nowej dla nich pracy, jaką jest opracowanie wspólnie z urzędami wojewódzkimi projektów melioracyjnych—Ministerstwo zaleciło izbom na rok 1937/38 zwiększenie personelu, pracującego wyłącznie w łąkarstwie, przynajmniej do 60 osób, zwiększając równocześnie zasilki na ten dział pracy. Niezależnie od tego Fundusz Pracy przyznał dotację izbom na utrzymanie pewnej ilości instruktorów—tak, iż spodziewać się należy, że w roku 1937/38 pracować będzie w łąkarstwie ogółem około 80 osób.

Poza personelem ściśle łąkarskim—izby wykorzystywały w miarę możliwości personel innych działów pracy. Współpraca inspektoratów łąkarskich z powyższym personelem nie miała jednolitych podstaw

organizacyjnych w całym kraju i układała się zależnie od miejscowych warunków. Większość izb wciągnęła do prac łąkarskich personel okręgowych towarzystw rolniczych, a mianowicie instruktorów organizacji gospodarstw, przysposobienia rolniczego oraz hodowlanych, część izb—jak Lwowska, Krakowska—głównie agronomów powiatowych, Izba Wielkopolska—przede wszystkim dyrektorów szkół rolniczych Izby. Personel powyższy corocznie jest przeszkalany w łąkarstwie na organizowanych w tym celu przez izby kursach. W bieżącym roku—w związku z zaangażowaniem przez izby nowych, nie wyrobionych w łąkarstwie instruktorów—z inicjatywy Ministerstwa odbędą się 3 równoległe kursy łąkarskie, a mianowicie: w Zakładzie Doświadczalnym Uprawy Torfowisk pod Sarnami, w Zakładzie Uprawy łąk i Pastwisk S. G. G. W. w Warszawie, oraz w Zakładzie Uprawy Roli i Roślin Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

W dziedzinie doświadczalnictwa łąkowego w terenie stosunki w poszczególnych izbach ułożyły się dość różnorodnie, a to w zależności od istnienia zakładów, czy instytucji doświadczalnych, z którymi inspektoraty łąkarskie mogły nawiązać współpracę. Izby: Wołyńska, Łódzka, Lubelska, Warszawska—utrzymywały stały, ścisły kontakt z miejscowymi zakładami doświadczalnymi, czego wyrazem było, między innymi, założenie w terenie szeregu doświadczeń ścisłych. W mniejszym stopniu wykorzystwały izby: Białostocka i Wileńska istniejące zakłady na ich terenie. Na terenie izb: Kieleckiej, Wielkopolskiej, Pomorskiej, Śląskiej doświadczenia terenowe zakładane były przez referaty doświadczalnictwa. Na terenie Izby Krakowskiej istnieje ścisła współpraca z Wydziałem Doświadczalnym Mał. Tow. Rolniczego oraz z Zakładem Doświadczalnym w Kleczy Górnej, na terenie zaś Lwowskiej Izby Rolniczej zapoczątkowano współpracę z Wydziałem Doświadczalnym M. T. R., z Działem Uprawy łąk i Pastwisk Instytutu Puławskiego we Lwowie oraz Stacją Torfową Politechniki Lwowskiej w Dublinach.

Współpraca izb z urzędami wojewódzkimi w poczynaniach melioracyjnych była w ub. r. bliższa niż dawniej, zwłaszcza w tych izbach, gdzie funkcjonowały komisje łąkarsko-melioracyjne, będące najlepszą platformą porozumienia melioratorów z czynnikiem rolniczym.

W ekspertyzach przedmelioracyjnych na szerszą skalę brała udział jedynie Izba Białostocka, m. in. przy projektowaniu regulacji rzeki Narwi.

Sprawa zaopatrzenia terenu w niezbędne narzędzia łąkarskie przy szybkim tempie zagospodarowywania łąk jest jedną z ważniejszych w tej akcji. W ub. r. większość izb zakupywała pewne ilości najbardziej potrzebnych narzędzi, przydzielając je organizacjom rolniczym, bądź też gromadom pod opieką wydziałów powiatowych. W większości wypadków opłaty za użytkowanie narzędzi nie pobierano; tam, gdzie pobierano, opłaty te wahały się od gr 10 do gr 50 za jednodniowe użytkowanie—zależnie od rodzaju narzędzia.

Ilość narzędzi, jaka znajduje się na terenach zagospodarowywanych, jest stanowczo za mała w stosunku do potrzeb. Jako jedną z najlepszych form należytego zorganizowania akcji zaopatrywania terenu w narzędzia łąkarskie uznać można zakupywanie tych narzędzi przez samych zainteresowanych rolników, zrzeszonych w kołkach rolniczych, czy też spółkach maszynowych. Organizacjom takim izby mogłyby udzielać pomocy w formie zasiłków pieniężnych, czy też przydziału narzędzi, względnie—jeśli chodzi o wały betonowe—przez dostarczenie im instrukcji budowy oraz formy. Najmniej racjonalną formą wydaje się przerabianie narzędzi polowych do użytku łąk (co stosowało parę izb), gdyż w ten sposób psuje się niewątpliwie takie narzędzia, a po przerobce nie spełniają one w tym stopniu swego zadania, co narzędzia łąkowe.

W dziedzinie propagandy racjonalnego zagospodarowywania łąk izby posilkiwały się głównie dwiema metodami: zakładaniem i prowadzeniem poletek, względnie łąk pokazowych—co łączyło się niejednokrotnie z próbą nawozową, oraz organizowaniem konkursów łąkarskich. W ub. roku izby założyły ogółem 800 poletek demonstracyjnych na powierzchni ok. 134 ha; poszczególne poletki miały wielkość od 200 m² do ¼ ha i więcej.

Zakładanie nadal łąk demonstracyjnych (nie połączonych z próbami nawozowymi) jest uzasadnione na terenach nowych, jako zachęta dla ludności. Stałe utrzymywanie dawnych poletek w miejscach charakterystycznych dla danego obiektu łąkowego jest niezmiernie pożądane, w celu wykazania, że bez nawożenia i pielęgnacji łąki sztuczne szybko zanikają, następnie—jako sprawdzian i wskazówka praktyczna dla inspektoratu łąkarskiego co do celowości i skuteczności obranej metody zagospodarowania oraz późniejszych zabiegów pielęgnacyjnych.

Zakładanie poletek próbnych nawozowych, czy uprawowych jest również konieczne—w celu wyjaśnienia ważniejszych wątpliwości, jakie się mogą nasunąć przy zagospodarowaniu łąk—z tym jednak zastrzeżeniem, że nie powinny one mieć charakteru ścisłych doświadczeń, które przeprowadzać winien personel fachowy zakładów doświadczalnych.

Konkursy łąkowe na większą skalę prowadziły izby: Łódzka i Wileńska. Konkurs polegał na 3-letnim przeszkoleniu rolników w uprawie, zakładaniu i pielęgnacji łąki na obszarze 200 m² oraz na przeszkoleniu w rozpoznawaniu traw i produkcji nasion w czystym siewie jednego lub więcej gatunków traw na półku 100 m² u każdego uczestnika konkursu. Jak widzimy, konkurs ma charakter propagandowo-dydaktyczny. Organizacja dobrych konkursów pochłania, jak można sobie łatwo zdać sprawę, dużo czasu. Przy ograniczonej liczbie personelu łąkarskiego—gdyby chciał on rozwijać stale tę akcję, niewątpliwie zaniedbane zostałyby prace o charakterze szerszym, gospodarczym. Z tych względów inspektoraty łąkarskie izb: Łódzkiej i Wileńskiej—mają przekazać całą akcję konkursową działowi przysposobienia rolniczego, pozostawiając sobie jedynie ogólną opiekę oraz wybór terenu pod konkursy. To wyjście z sytuacji jest najsluszniejsze.

Zagospodarowywano łąki przez całkowitą uprawę i zasiew, następnie—w mniejszym stopniu—przez podsiew (po zbronowaniu), wreszcie przez pogłównie nawożenie. Jeśli chodzi o liczby zagospodarowanych łąk—zaznaczyć należy, że część izb nie prowadziła zupełnie ewidencji łąk, nawożonych pogłównie, dlatego mniej więcej ściśle są jedynie liczby, dotyczące założonych łąk sztucznych i podsianych.

W 1936/37 r. ogółem zagospodarowano przez pełny zasiew, względnie podsiew ok. 2 830 ha (w 1935/36 r.—ok. 1 000 ha), pogłównie nawożenie na terenie 7 izb objęło ok. 3 000 ha. W tym z kredytów łąkarskich Ministerstwa Roln. i Ref. Roln. zagospodarowano przez pełny zasiew lub podsiew ok. 2 450 ha oraz drogą pogłównego nawożenia 700 ha, razem więc ok. 3 150 ha (w 1935/36 r.—ok. 730 ha). Stan założonych łąk, z małymi wyjątkami, był zupełnie zadowalający.

Powierzchnia łąk, zagospodarowanych przez poszczególne izby (pełny zasiew i podsiew) w roku 1936/37 wynosiła (w ha): Wołyńska—650, Łódzka—548, Lwowska—348, Krakowska—321, Kielecka—208, Poleska—153, Lubelska—131, Wielkopolska—130, Warszawska—110, Pomorska—100, Białostocka—80, Wileńska—49 i Śląska—5.

Z powyższych ilości przy pomocy kredytu Ministerstwa zagospodarowano na terenie izb (ha): Pomorska—77, Wołyńska—529, Łódzka—486, Lwowska—348, Krakowska—321, Kielecka—187, Poleska—112, Lubelska—148, Wielkopolska—130, Warszawska—98, Wileńska—37, Śląska—5 i Białostocka—20.

Z przedstawionych liczb widoczne są jeszcze duże różnice w osiągniętych wynikach—i to nawet na terenach izb o podobnych warunkach glebowych i gospodarczych. Małe wyniki, jakie osiągnęły niektóre izby w zagospodarowaniu terenów łąkowych, tłumaczyć należy albo świeżym obsadzeniem personelu łąkarskiego (np. Izba Śląska), albo też nieumiejętnością uchwycenia momentu, w którym można i trzeba przejść na danym terenie z akcji propagandowo-dydaktycznej do szerszej akcji praktycznego zagospodarowywania.

Ważnym czynnikiem w akcji łąkarskiej jest zapewnienie sobie dostatecznej ilości nasion traw i innych roślin łąkowych. Oczywiście, chodzi tu w pierwszym rzędzie o trawy. Ze sprawozdań izb wynika, że tylko kilka z nich współdziałało w tworzeniu plantacji nasiennych na szerszą skalę, część w zupełności pozostawiła tę sprawę inicjatywie prywatnej, niektóre zaś zamierzają zorganizować plantacje w b. r. Sądzić można, że najsluszniej byłoby pozostawić produkcję traw inicjatywie prywatnej przy utrzymywaniu stałego kontaktu z tego rodzaju gospodarstwami, a—w miarę potrzeby—udzielaniu pomocy kredytowej na założenie plantacji (z kredytów Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln.). Z niekompletnych danych izb wynika, że w 1936/37 r. w ewidencji było ok. 400 ha plantacji (z czego na terenie Wołyń—126 ha, woj. łódzkiego—130 ha), przy pomocy zaś kredytu Ministerstwa założono w powyższym roku ogółem 34 ha plantacji.

Z 3 izb, które na swoim terenie posiadają pastwiska górskie i łąki podgórskie, najpoważniejsze wyniki osiągnęła Izba Krakowska. W latach 1928÷1935 zagospodarowane było, z inicjatywy Izby, a uprzednio Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego, ogółem 15 hał, będących bądź to własnością wspólną drobnych rolników, bądź też prywatną. Zagospodarowanie polegało na wybudowaniu stajni wraz ze zbiornikami do gromadzenia gnojownicy, ujęciu źródeł, urządzeniu wodopojów itp. Gospodarka na tych halach znajduje się pod stałą opieką Izby. W 1936/37 r. Izba zapoczątkowała zagospodarowanie ogółem 9 hał. Co do łąk podgórskich, położonych blisko wsi, Izba kontynuowała metody ich poprawy przez nawożenie gnojownicą (dotąd wybudowanych jest na terenie woj. krakowskiego przeszło 1 500 gnojowni typu górskiego).

Pomimo że akcja zagospodarowania połonin na terenie Małopolski Wschodniej rozpoczęła się równocześnie z akcją na terenie woj. krakowskiego—wyniki prac dotychczasowych są nikłe. Ze sprawozdań Lwowskiej Izby wprawdzie wynika, że w ciągu 2 lat ostatnich zagospodarowano 10 połonin i 1 pastwisko górskie gminne—jednak stopień samego zagospodarowania większości połonin jest nieznaczny, a jednocześnie zastosowane metody wzbudziły pewne zastrzeżenia. W okresie powyższym wybudowano 20 gnojowni w gospodarstwach podgórskich. Przyczyną słabych wyników prac nad podniesieniem produktywności połonin i łąk podgórskich Małopolski Wschodniej był brak odpowiednio wykwalifikowanego personelu fachowego w tej dziedzinie. W bież. roku sprawy te niewątpliwie ulegną poprawie—wobec zaangażowania przez Izbę Lwowską odpowiedniego specjalisty.

Akcję zagospodarowania hał przejął od Śląskiej Izby w 1934 r. Związek Spółek Szalańskich, który prowadzi ją pod kierunkiem Izby. W poprzednich latach Izba zagospodarowała 5 hał, poza tym wybudowała gnojownie typu górskiego w 200 gospodarstwach. W związku z brakiem—aż do połowy 1936 r.—w Izbie personelu łąkarskiego dalsze prace posuwały się bardzo powoli. Zaangażowanie instruktora, a w b. r. powiększenie personelu łąkarskiego do 2 osób—niewątpliwie posunie naprzód sprawę zagospodarowania hał i łąk podgórskich na terenie Śląska.

Tak się przedstawia dotychczasowy stan akcji łąkarskiej izb rolniczych. Na podstawie osiągniętych wyników można stwierdzić, iż na ogół widoczny jest dość duży postęp w pracy tegorocznej w porównaniu do 1935/36 r., i należy sądzić, że po usunięciu pewnych niedomagań, a także w związku ze znacznym zwiększeniem liczby instruktorów łąkarskich—rok bieżący da znacznie lepsze wyniki oraz pewne wyrównanie osiągniętych rezultatów pomiędzy poszczególnymi izbami.

Inż. St. Mierczyński

HANDEL

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 24/V ÷ 5/VI 1937 r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	24 ÷ 29/V	31/V ÷ 5/VI	Wzrost (+) lub spadek (—) %
Pszenica			
Warszawa . . .	31'00	31'00	—
Poznań . . .	29'21	28'88	— 1'2
Lwów . . .	28'37½	28'40	+ 0'1
Średnia . . .	29'53	29'42	— 0'4
Żyto			
Warszawa . . .	24'50½	24'63	+ 0'5
Poznań . . .	24'13	24'13	—
Lwów . . .	23'69	24'12½	+ 1'8
Średnia . . .	24'10	24'29	+ 0'7
Owies			
Warszawa . . .	23'50	23'87½	+ 1'5
Poznań . . .	22'88	22'88	—
Lwów . . .	22'91	23'03	+ 0'5
Średnia . . .	23'09	23'26	+ 0'7
Jęczmień browarowy			
Warszawa . . .	—	—	—
Poznań . . .	—	—	—
Lwów . . .	27'50	27'50	—
Średnia . . .	27'50	27'50	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa . . .	22'25	22'25	—
Poznań . . .	24'13	23'88	— 1'1
Lwów . . .	—	—	—
Średnia . . .	23'19	23'06½	— 0'6

— Na rynku zbóż i przetworów w okresie sprawozdawczym (od 31 maja do 5 czerwca) obserwowaliśmy niemal zupełną stabilizację notowań przy nadal zredukowanych obrotach. Jedynie tylko na giełdzie warszawskiej zwykły owies (I i II standart) o zł 0'75 na 100 kg oraz otręby pszenne z przemiału standartowego (grube, średnie i mialkie) — o zł 0'25 na 100 kg.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 5 844 t, w tym 1 182 t żyta (dla okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, odpowiednie liczby wynosiły: 4 433 i 1 185).

Warszawa.—Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jednolita 748 grl 31'00 ÷ 31'50, — zbierana 737 grl 30'50 ÷ 31'00, żyto I standart 693 grl 24'50 ÷ 24'75, — II standart 681 grl 24'25 ÷ 24'50, jęczmień browarny 678 ÷ 684 grl bez obrotów, — o wadze 673 ÷ 678 grl 23'00 ÷ 23'50, — o wadze 649 grl 22'00 ÷ 22'50, — o wadze 620'5 grl 21'50 ÷ 22'00, owies I standart 460 grl 24'50 ÷ 25'00 (23'75 ÷ 24'25), — eksportowy 478 ÷ 488 grl bez obrotów, — II standart 435 grl 24'00 ÷ 24'50 (23'25 ÷ 23'75), mąka pszenna: I gat. 0 ÷ 65% 44'00 ÷ 44'50, — II gat. 65 ÷ 70% 35'00 ÷ 36'00, — II gat. A 65 ÷ 75% 33'50 ÷ 34'50, — III gat. 70 ÷ 75% 31'25 ÷ 32'25, — razowa 0 ÷ 95% bez notowań, — pastewna 23'75 ÷ 24'75, mąka żytnia wyciągowa: I gat. 0 ÷ 70% 33'00 ÷ 33'50, — 0 ÷ 82% 31'50 ÷ 32'00, — razowa 0 ÷ 95% 27'50 ÷ 28'00, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 16'25 ÷ 16'75 (16'00 ÷ 16'50), — średnie z przemiału standartowego 15'25 ÷ 15'75 (15'00 ÷ 15'50), — mialkie z przemiału standartowego 15'25 ÷ 15'75 (15'00 ÷ 15'50), otręby żytnie z przemiału 0 ÷ 70% 17'50 ÷ 18'00 (17'00 ÷ 17'50), — z przemiału 0 ÷ 82% bez obrotów.

Poznań.—Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 28'75 ÷ 29'00, żyto 24'00 ÷ 24'25, jęczmień 630/640 grl 22'50 ÷ 22'75, — 667/676 grl

23'75 ÷ 24'00, — 700/715 grl bez notowań, — browarny bez notowań owies 22'75 ÷ 23'00, mąka (wraz z workiem): pszenna I gat. 0 ÷ 65% 42'50, — II gat. 55 ÷ 70% 30'50 ÷ 31'50, — II gat. A 65 ÷ 70% 28'00 ÷ 29'00, — III gat. 70 ÷ 75% 24'00 ÷ 25'00, — razowa 0 ÷ 95% bez notowań, — pastewna bez notowań, mąka żytnia: I gat. 0 ÷ 70% 32'50, — 0 ÷ 82% 30'50 (bez notowań), — razowa 0 ÷ 95% 28'00, otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 15'50 ÷ 16'00, — grube z przemiału standartowego 16'75 ÷ 17'25, otręby żytnie z przemiału standartowego 17'25 ÷ 17'75, otręby jęczmienne 15'50 ÷ 16'50.

BYDŁO I MIĘSO

— Na rynku krajowym bydła i mięsa w maju przeważał nastrój utrzymany i notowania cen w stosunku do poprzednich miesięcy nie wykazywały większych odchyśleń.

Na większych targowicach przeważnie panowała spokojna tendencja przy dostatecznej podaży wszystkich rodzajów zwierząt rzeźnych. Duże obroty dokonywano cielętami ze względu na sezonowy wzrost podaży. Poza tym pewne ożywienie na targowiskach trzody chlewnej w północno-wschodnich województwach wywołały zmodyfikowane zakupy nierogacizny, przeznaczonej na wywóz do Niemiec w ramach umowy kontyngentowej. Kontyngent na maj b. r. został podwyższony do 2 tys. szt. wagi 225 tys. kg. Trzoda była skupywana bezpośrednio od rolników na spędach w różnych punktach woj. wileńskiego i nowogródzkiego.

Warszawa.—Notowania urzędowe z końca miesiąca — w gr za 1 kg: woły I kl. dobrze opasione: a) mięsne 80 ÷ 89, b) inne 70 ÷ 78, II kl. średnio opasione: a) mięsne 66 ÷ 68, krowy I kl. dobrze opasione: a) mięsne 82 ÷ 93, — wyjątkowo 100, b) inne 70 ÷ 80, II kl. średnio opasione: a) mięsne 64 ÷ 69, b) inne 58 ÷ 63, III kl. mało opasione: a) mięsne 52, b) inne 50, buhaje I kl. dobrze opasione: a) mięsne 75 ÷ 80, b) inne 70 ÷ 74, II kl. średnio opasione: a) mięsne 61 ÷ 69, b) inne 60, III kl. mało opasione: a) mięsne 51, bukaty mało mięsiste 60 ÷ 65, cielęta extra powyżej 60 kg 90 ÷ 100, I kl. pełnomięsiste powyżej 40 kg 76 ÷ 88, II kl. małowięsiste powyżej 30 kg 60 ÷ 75, — II kl. poniżej 30 kg 50, owce pełnomięsiste młode i macioriki 65, małowięsiste 55, świnię słoninowe powyżej 180 kg 109 ÷ 111, powyżej 150 kg 103 ÷ 108, poniżej 150 kg 96 ÷ 103, mięsiste powyżej 110 kg 88 ÷ 95, — 80 ÷ 100 kg 74 ÷ 86, bydło wychudzone 48.

Poznań.—Urzędowe notowania cen z końca miesiąca — w zł za 100 kg żywej wagi: woły pełnomięsiste, wytuczony nieopręg. 66 ÷ 70, mięsiste tuczone do lat 3 54 ÷ 60, starsze 48 ÷ 50, miernie odżywione 40 ÷ 46, buhaje wytuczony pełnomięsiste 60 ÷ 66, tuczone mięsiste 52 ÷ 58, — nietuczone dobrze odżywione 48 ÷ 50, miernie odżywiane 40 ÷ 46, krowy wytuczony pełnomięsiste 60 ÷ 66, tuczone mięsiste 52 ÷ 58, nietuczony dobrze odżywiane 40 ÷ 50, miernie odżywiane 24 ÷ 30, jałowice wytuczony pełnomięsiste 66 ÷ 70, tuczone mięsiste 54 ÷ 60, nietuczony dobrze odżywiane 48 ÷ 50, miernie odżywiane 40 ÷ 46, młodzież dobrze odżywiana 40 ÷ 46, miernie odżywiana 38 ÷ 40, cielęta najprzedniejsze wytuczony 70 ÷ 78, tuczone 54 ÷ 64, dobrze odżywione 42 ÷ 50, miernie odżywione 36 ÷ 40, świnię pełnomięsiste 120 ÷ 150 kg żywej wagi 98 ÷ 102, — 100 ÷ 120 kg 92 ÷ 96, — 80 ÷ 100 kg 86 ÷ 90, mięsiste świnię ponad 80 kg 78 ÷ 84, maciory i późne kastraty 76 ÷ 88. Przebieg targu spokojny.

MASŁO

— Kształtowanie się sytuacji na rynku krajowym masła w maju miało przebieg nieregularny. Po względnie normalnym kształtowaniu się cen w początku okresu sprawozdawczego, w połowie maja nastąpiła znaczna zwyżka notowań, spowodowana wzrostem zapotrzebowania wewnętrznego, zanik eksportu i oderwanie się cen krajowych od poziomu notowań zagranicznych. Do większego wzrostu zapotrzebowania wewnętrznego przyczynił się spadek produkcji masła, na skutek większego spożycia mleka w stanie surowym, jak również zmiana formy konsumpcji w okresie upałów tegorocznych. Nie bez znaczenia dla ogólnej produkcji nabiału w kraju był brak pasz treściwych, sygnalizowany przez nas w poprzednich sprawozdaniach.

W II połowie miesiąca ta sytuacja rynku wewnętrznego uległa zmianie, stwierdzając ponownie potrzebę eksportowania nadwyżek masła za granicę i ceny masła zaczęły szybko obniżać się.

Warszawa.—Hurtowe notowania masła wg Komisji Notowań Cen Nabiału, obowiązujące od dn. 27/V b. r. — w zł za 1 kg w hurcie: wyborowe I gat. w beczkach i blokach 2'70, wyborowe w drobnym opakowaniu firmowym 2'70 ÷ 2'80, deserowe mleczarskie II gat. 2'40, solone mleczarskie 2'30, osetkowe 2'20. Tendencja zniżkowa.

Poznań.—Hurtowe notowania masła z końca miesiąca wg Związku Gospodarczego Spółdzielni Mleczarskich — w zł za 1 kg: eksportowe standaryzowane 2'90, niestandaryzowane 2'60, masło I gat. na potrzeby krajowe 2'70, — II gat. 2'60, — III gat. 2'50.

Kraków.—Notowania masła z końca miesiąca — w zł za 1 kg według Małopolskiego Związku Mleczarskiego: wyborowe 2'75. Tendencja spokojna.

Lwów.—Notowania masła z końca miesiąca — w zł za 1 kg wg Małopolskiego Związku Mleczarskiego: wyborowe 2'70. Dowozy duże, zapotrzebowanie normalne, tendencja utrzymana.

JAJA

—W maju początkowo słaba tendencja na krajowych rynkach jajczarskich w końcu miesiąca doznała widocznej poprawy. Sygnalizowana w poprzednim miesiącu zniżka notowań jaj i słaba tendencja stopniowo przeszła w maju w utrzymaną, a następnie zwyżkową tendencję. Niewątpliwie na opanowanie tendencji rynkowej w kraju—poza dość znacznym eksportem — dodatni wpływ wywierał wzrost spożycia jaj i magazynowanie stosunkowo dużych ilości towaru w bieżącej produkcji w chłodniach.

Warszawa.—Notowania hurtowe jaj wg Komisji Notowania Cen Nabitka z końca miesiąca — w zł za skrzynię à 1 440 sztuk: świeże wagi 62 ÷ 78 kg netto 64 ÷ 75, świeże sortowane 75 ÷ 85. Tendencja utrzymana.

Katowice.—Notowania jaj z końca miesiąca wg Małopolskiego Związku Mleczarskiego — w zł za skrzynię à 1.440 sztuk: oryginalne 68 ÷ 74. Tendencja utrzymana.

Kraków.—Notowania jaj wg Małopolskiego Związku Mleczarskiego z końca miesiąca — w zł za skrzynię à 1 440 sztuk: świeże 60 ÷ 70 — zależnie od wielkości. Tendencja słaba.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 31 maja do 4 czerwca 1937 r.

Po niejednorodnym nastroju, cechującym okres, poprzedzający sprawozdawczy—nastąpiło osłabienie tendencji, wyrażające się w zniżce niemal wszystkich notowań; wyjątek stanowiły akcje Banku Polskiego, które po szeregu wahań, wróciły do ostatnio notowanego poziomu, oraz akcje Warsz. Tow. Kopalń Węgla. Straty (w zł) pozostałych akcji przedstawiają się następująco: Warsz. Tow. Fabryk Cukru 0'50, Lilpop 0'35, Norblin 4'00, Ostrowiec (ser. B) 1'75 i Starachowice 1'00. Z dniem 1/VI b. r. akcje Przemysłu Metalowego „Granat” są notowane bez kuponu dywidendowego za rok 1936 wartości zł 8, a z dniem 4/VI b. r.—akcje Warsz. Tow. Kopalń Węgla bez bezwartościowego kuponu za rok 1936.

Poniższe zestawienie ilustruje obrót akcjami na giełdzie warszawskiej w marcu i kwietniu b. r.

	Marzec		Kwiecień	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Przemysł metalowy	273	425	209	282
„ maszynowy i elektrotechniczny	136	165	100	154

Górnictwo	98	136	37	45
Przemysł spożywczy	100	138	54	71
„ chemiczny	2	3	3	4
„ mineralny	—	—	—	—
Banki	376	765	326	764
w tym:				
Bank Polski	372	763	321	755
Inne przemysły	5	7	—	—

Ogółem: 930 1 639 729 1 320

W kwietniu na rynku akcyjnym giełdy warszawskiej nastąpił w stosunku do marca spadek liczby zawartych transakcyj o ok. 22% i niemal identyczny spadek obrotów, gdyż o ok. 20%. Jeśli chodzi o udział obrotów poszczególnymi grupami akcji w obrotach ogólnych—to wzrósł udział obrotów akcjami przemysłu maszynowo-elektrotechnicznego, a przede wszystkim akcjami bankowymi, decydującymi dla kształtowania się całości obrotów—kosztem obrotów pozostałymi grupami akcji.

Na giełdzie poznańskiej obracano Bankiem Polskim po kursie lekko obniżonym.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
		w zł za akcję		
Bank Polski	zł 100	101'50	100'25	101'25 -101'50
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	29'75	29'00	29'25 -29'00
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	18'75	18'50	18'50
Lilpop	zł 25	12'50	11'75	12'15
Norblin	zł 100	56'00	55'00	56'00
Ostrowiec ser. B	zł 50	23'25	21'75	21'75
Starachowice	zł 100	28'50	27'75	27'75

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje — w zł: Przemysł Drzewny „Oikos” 35'00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum): w nawiasach—notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy: Bank Polski 101'50—100'00 (102'00—101'00), H. Cegielski 20'00.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZNIŻKA TARYFY NA PRZEWÓZ TOWARÓW DLA POSZKODOWANYCH KLĘSKĄ ŻYWIŁOWĄ.—Celem przyjęcia z pomocą rolnikom, poszkodowanym klęską gradobicia i nawałnicą deszczową, jaka nawiedziła w ostatnich dniach maja b. r. tereny powiatów: chrzanowskiego, jędrzejewskiego, kartuskiego, krakowskiego, miechowskiego, morskiego, olkuskiego i pińczowskiego—wprowadzono na podstawie zarządzenia Ministra Komunikacji z dn. 2/VI 1937 r. („Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 23) taryfę wyjątkową, oznaczoną symbolem wr-5, przewidującą specjalnie niskie opłaty na przewóz zbóż, strączkowych, paszy i słomy. Taryfę tę wprowadzono na okres 3 ÷ 30/VI b. r. z obszarem ważności od wszystkich stacyj P. K. P. do stacyj P. K. P., położonych na terenie powiatów, dotkniętych klęską żywiłową, wymienionych na wstępie.

Na przewóz poszczególnych towarów taryfa wyjątkowa wr-5 przyznaje następujące ulgi od obowiązujących opłat: dla zboża w ziarnie—poz. 1 K. t.—i ziarna roślin strączkowych—poz. 2 K. t.—66²/₃%, dla otrębów zbożowych z poz. 482 K. t. i kuchów (makuchów, wytloczyn) lnianych, rzepakowych, słonecznikowych, soi i innych oddzielnie niewymienionych—poz. 485 b K. t.—50% oraz dla ziemniaków świeżych—poz. 29 a K. t.—25%, opłaty na przewóz siana z poz. 62 K. t. oraz słomy ze zboża i roślin strączkowych, oprócz oddzielnie wymienionej—poz. 63 K. t.—obniżono do poziomu opłat zniżonej taryfy ziemniaczanej.

Stosowanie omawianej taryfy wr-5 uwarunkowano od dołączenia do listu przewozowego zaświadczenia starostwa, właściwego terytorialnie

dla stacji przeznaczenia, oraz od umieszczenia w liście przewozowym klauzuli, że towar jest przeznaczony na akcję pomocy dla rolników, poszkodowanych klęskami żywiłowymi.

Ponieważ część przewozów na teren, dotknięty klęską żywiłową, została dokonana przed wejściem w życie powyższej taryfy ulgowej wr-5, tj. przed dn. 3/VI b. r., ustanowiono osobnym zarządzeniem, że dla tych przewozów opłaty taryfy wyjątkowej wr-5 będą miały zastosowanie w drodze reklamacji.

M. S.

ZMIANY I UZUPEŁNIENIA W CZECHOSŁOWACKO-POLSKIEJ TARYFIE ZWIĄZKOWEJ.—Zarządzeniami, ogłoszonymi w „Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr Nr 22 ÷ 23, wprowadzono do poszczególnych zeszytów czechosłowacko-polskiej taryfy Część II, z ważnością od dn. 1/VI wzgl. 10/VI b. r. szereg zmian i uzupełnień, mianowicie:

W zeszytcie 7 dla importu łomu szklanego, odłamków i tłuczków szkła z Czechosłowacji do Polski z przeznaczeniem do stacji Szczakowa i Ząbkowice, włączono do taryfy artykułowej Nr 155 stację nadawczą ČSD Mariánské Radčice.

W zeszytcie 8 dla importu kamieni skalnych łamanych, nieobrobionych z Czechosłowacji do Polski uzupełniono taryfę artykułową Nr 126 stacjami odbiorczymi Kielce, Krzeszowice, Pogorzycze i Stradom oraz włączono stacje nadawcze ČSD Frydberk i Na Pomezí.

Na przewóz łupku talkowego surowego według znizowanych stawek opłat przewozowych pozycję aneksu Nr 1 uzupełniono nową relacją Kokava nad Rimavicou—Częstochowa.

Na import szpatu polnego (skaleni) mielonego, wprowadzono w formie aneksu znizowane stawki opłat przewozowych w relacjach Meclov—Opoczno i Poběžovice—Częstochowa i Stradom.

W zeszycie 9 dla eksportu łubinu z Polski do Czechosłowacji uzupełniono taryfę artykułową Nr 212 stacjami odbiorczymi ČSD

Laňskrouni Opočno, oraz dla eksportu jaj włączono do taryfy artykułowej Nr 228 stacją odbiorczą ČSD Krasne Brezno.

Z dniem 15/VI 1937 r. wprowadzono w życie nowe wydanie czechosłowacko-polskiej taryfy Część II, zeszyt 2 na przewóz węgla kamiennego, brykietów węglowych i koksu z węgla kamiennego od stacji czechosłowackich kolei państwowych do stacji P. K. P. Stawki tej taryfy podane są w groszach polskich za 100 kg (dla kierunku z Polski do Czechosłowacji obowiązuje taryfa węglowa Cz. II, zeszyt 1, wydanie 1935 r.).

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

Z RYNKU FRACHTOWEGO.—Obok zwiększonych ładunków drzewa sowieckiego z portów morza Białego i Leningradu, rynek frachtowy pozostaje pod wpływem wiadomości o większych zakupach zboża przez Niemcy i Włochy na rynkach amerykańskich.

Jak wiadomo, od dłuższego już czasu wysyłane są zwiększone partie zboża do Europy i ładunki te oddziałują na wzrost stawek frachtowych nie tylko na statkach trampowych, lecz i na liniach regularnych, w szczególności na liniach, nie należących do konferencji. A właśnie linie, obsługujące porty argentyńskie, nie są jak dotąd zorganizowane i tym się tłumaczy duża płynność i częste podnoszenie stawek frachtowych na tych liniach.

Z Gdyni/Gdańska zanotowano następujące stawki:

Za statek pod węgiel z Gdyni/Gdańska płacono (w sh): Skien 1 200 t 9/3, Oslo 12/1 400 t 8/6, Oslo 25/3 500 t 6/9, Drammen 2/2 400 t 7/6, Drammen 3/3 700 t 6/9, Kopenhagen 12/1 500 t 6/6, Kopenhagen

ok. 200 t 6/3, Antwerpia 2 700 t 5/6÷5/9, Amsterdam 3/3 600 t 8/-, Amsterdam 38/4 000 t 7/9, Malta 6/6 500 t 17/-, Port Said 6/6 500 t 17/6, B'Aires 5 200 t 17/6÷18/-, Bordeaux 2 700 t 14/6, Bayonne 2 000 t 15/-.

Drzewo (w sh): Amsterdam 80 std. DBB Hfl. 14/50, Hull 700 stds DBB 41/-, Hull VD 500 std DBB 44/-, 500 std kantowane 56/-, 500 std niekantowane 60/-, Westhurtlepool 700 std DBB 38/-, Westhurtlepool ok. 80 std DBB 40/-, Garmouth ok. 200 std DBB 43/-, Tyne Dock ok. 700 std DBB 40/-.

Za złom do Gdyni płacono (w sh): z Beyruth ok. 2 000 t 26/-, z Oporto—Lizbona ok. 2 200 t 15/-, z Colchester ok. 450 t 11/-, z Brest ok. 1 200 t 10/-, z Kopenhagen ok. 110 t 6/6.

Za rudę do Gdyni płacono (w sh): z Avonmouth 725 t 11/6 fio, z Antwerpii 700 t sh zł. 7/-.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Zniżki celne i zwolnienia od cła—rozporz. Ministra Skarbu z dn. 13/V 1937 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr 41/1937, poz. 325).

Uzupełnienie rozporządzenia w sprawie tłuszczów, zwolnionych spod opodatkowania—rozporz. Min. Skarbu z dn. 25/V 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 41/1937, poz. 326).

Uregulowanie wywozu kurzych jaj za granicę—rozporz. Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 24/V 1937 r., wyd. w poroz. z Ministrem Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr 41/1937, poz. 329).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

15 czerwca:

— „Rawski Synd. Roln.”, S. A.—o g. 14 w lok. S-ki w Rawie Maz.

17 czerwca:

— „Zach. Czeski Zw. Gór. Akc. w Pradze”—o g. 11 w lok. „Böhmische Escomptebank und Creditanstalt” w Pradze, na Prikopec 37.

23 czerwca:

— „S. A. Przem. Włókn.”—o g. 14½ w lok. S-ki w Paryżu, 76 rue de la Victoire.

24 czerwca:

— „T-wo Karwice-Ozierańskiej Cukrowni i Rafin.”, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Wilcza 31 m. 3.

25 czerwca:

— „Dom Prasy”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 3/5.

— T-wo Ubezp. „Vita-Kotwica”, S. A.—o g. 11 w lok. T-wa w W-wie, Jasna 6.

— Przem.-Handl. Zakł. Chem. „L. Spiess i Syn”, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Daniłowiczowska 16.

— „Juta”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Fredry 1.

26 czerwca:

— „Nasza Księgarnia” Z. N. P., S. A.—o g. 9 w lok. S-ki w W-wie, Świętokrzyska 18.

28 czerwca:

— „Rudzka Przędzalnia Bawełny”, S. A.—o g. 17 w kanc. Not. R. Wodzińskiego w Łodzi, Pomorska 21.

— „Pomorskie Zakł. Ceram.”, S. A.—o g. 18 w W-wie, al. Ujazdowska 30 m. 16.

— Krak. T-wo Ubezp. „Florianka”, S. A.—o g. 12 w lok. T-wa w Krakowie, Basztowa 6.

— „Małop. Fabr. Żarówek”, S. A.—o g. 17½ w lok. Pol. Zw. Przeds. Elektrot. w W-wie, Marszałkowska 110.

— „Lignosa” S. A. dla Przem. Drzewn.—o g. 9½ w kanc. Not. T. Nawrockiego we Lwowie, Batorego 9.

— „Bank Poznański”, S. A.—o g. 12 w lok. B-ku w Poznaniu, al. Piłsudskiego 5.

30 czerwca:

— „Ziemski Bank Hipoteczny”, S. A.—o g. 12 w lok. B-ku we Lwowie, Słowackiego 14.

— Zjedn. Fabr. Dykt Klej. „B-cia Braun”, S. A.—o g. 12 w kanc. Not. Gostyńskiego w W-wie, Miodowa 7.

— T-wo Ubezp. „Polonia”, S. A.—o g. 17 w lok. T-wa w Warszawie, pl. Dąbrowskiego 1.

— „Dzielnice Południowe” T-wo Teren.-Bud., S. A.—o g. 11 w kanc. Not. J. Siennickiego w W-wie, Kapucyńska 6.

— T-wo Ubezp. „Przezorność”, S. A.—o g. 11½ w lok. T-wa w W-wie, pl. Napoleona 9.

— „Przemysł Szklany w Polsce”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 6.

3 lipca:

— Fabr. Maszyn i Narz. Roln. „M. Wolski i S-ka”, S. A.—o g. 18½ w Lublinie, 1 Maja 16.

SKARBOWOŚĆ I FINANSY

PIENIĄDZ I KREDYT

AKREDYTYWY NA CZECHOSŁOWACJĘ.—Okólnik Nr 29 Komisji Dewizowej z dn. 31/VII 1936 r.¹⁾ został zmieniony uchwałą Komisji Dewizowej z dn. 26/V 1937 r.²⁾

Nowe wydanie tego okólnika (z dn. 4/VI 1937 r.) zawiera następujące przepisy:

I. Komisja Dewizowa upoważnia banki dewizowe do sprzedaży i udzielania zezwoleń na wywóz osobom, mającym miejsce zamieszkania w kraju, legitymującym się paszportami zagranicznymi ważnymi na Czechosłowację i wyjeżdżającym do tego kraju w celach turystycznych lub kuracyjnych—akredytyw do wysokości równowartości zł 800 dla każdej wyjeżdżającej osoby w stosunku miesięcznym na czas zadeklarowanego we wniosku pobytu w Czechosłowacji.

Ponadto każda z wyjeżdżających osób, korzystająca z powyższego zezwolenia, może wywieźć pieniądze polskie do wysokości zł 50.

Wnioski o zezwolenie na wywóz sum wyższych od wyżej oznaczonych winny być przedstawiane do decyzji Komisji Dewizowej.

Akredytywy, wydawane podróżnym na zasadzie generalnego zezwolenia Komisji, mogą być wystawiane jedynie w koronach czeskosłowackich na jeden z następujących banków w Pradze: Anglo-Československá a Pražská Uvěrni banka (Anglo-Ceskoslovenská und Prager Creditbank), Banka Československých Legií, Banka pro obchod a průmysl d.f. „Länderbanka” (Bank für Handel und Industrie, ehem. „Länderbank”), Česka Banka Union (Böhmische Union-Bank), Česka eskamptni banka a uvěrni ustav (Böhmische Eskompte-Bank und Credit-Anstalt), Živnostenská Banka, lub na ich oddziały i korespondentów w Czechosłowacji.

II. Osoby, którym przyznano prawo wywozu środków płatniczych do Czechosłowacji, na zasadzie upoważnienia, zawartego w rozdz. I, nie mogą—poza oznaczoną wyżej kwotą zł 50—korzystać z uprawnień, zawartych w § 12 (1) rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24/VII 1936 r., ani z prawa nabycia zagranicznych środków płatniczych do wysokości równowartości kwoty zł 200 na 1 paszport. Bank, sprzedający akredytywę, winien o powyższym ograniczeniu uczynić odpowiednią wzmiankę w paszporcie.

III. Banki dewizowe, które w myśl powyższych postanowień będą wystawiać akredytywy na Czechosłowację, winny przedstawiać Komisji Dewizowej do dnia 8 następnego miesiąca za ubiegły miesiąc kalendarzowy zestawienia miesięczne, zawierające:

- 1) sumę akredytyw, wydanych w miesiącu sprawozdawczym,
- 2) sumę wypłat z akredytyw w ciągu miesiąca sprawozdawczego,
- 3) ogólną sumę ważnych, a nie wypłaconych jeszcze akredytyw (bez względu na datę ich wystawienia).

Zestawienia powinny być sporządzone w koronach czeskosłowackich i w złotych i obejmować dane, dotyczące całej instytucji (wraz z oddziałami). Jeżeli bank w danym miesiącu nie korzystał z upoważnienia, zawartego w okólniku, należy o tym zawiadomić Komisję Dewizową. Pierwsze zestawienie według zasad powyższych winno być sporządzone za maj 1937 r.

IV. Ze względu na to, że korespondent Banku Polskiego—Národní Banka Československa w Pradze—nie podjął się wypłacania akredytyw, oddziały Banku Polskiego nie będą wystawiały akredytyw na podstawie przepisów rozdz. I, lecz kierować będą klientów do banków dewizowych.

V. Zezwolenia na wywóz akredytyw, wydane według dawnych norm przed ogłoszeniem nowego okólnika Komisji Dewizowej z dn. 4/VI b. r., mogą być wykorzystane do terminu ich ważności.

¹⁾ P. zesz. 32/1936, str. 944.

²⁾ Oprócz okólnika Nr 29 z dn. 31/VII 1936 r. traci moc obowiązującą ustęp 3 okólnika Nr 38 z dn. 29/X 1936 r. (p.—zesz. 46/1936, str. 1380).

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIELDA WARSZAWSKA

za okres od 31 maja do 4 czerwca 1937 r.

Okres sprawozdawczy na rynku dewiz przyniósł ponowne osłabienie tendencji—i to dość silne. W szczególności na podkreślenie zasługuje osłabienie funta szterlinga, związane z wzmagającą się podażą złota na rynku londyńskim; strata kursowa tej dewizy wyniosła zł 0.10 na £ 1. Spadek notowań pozostałych dewiz przedstawia się następująco (w zł na 100 jednostkach walutowych): franki francuskie 0.11, franki szwajcarskie 0.30, belgi 0.25, floreny holenderskie 0.25, korony szwedzkie 0.50, korony duńskie 0.45 i korony norweskie 0.35.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn. . .	\$ 1	5.28 ¹ / ₈	5.28	5.28
„ „ „ telegr. . .	\$ 1	5.28 ³ / ₈	5.28 ³ / ₈	5.28 ¹ / ₈
Funty szterlingi . .	£ 1	26.04	25.99	26.01
Franki francuskie . .	100 fr.	23.55	23.50	23.50
Franki szwajcarskie .	100 fr.	120.50	120.45	120.50
Belgi	100 blg.	89.10	88.95	88.95
Marki niemieckie . .	100 RM	.	.	212.09
Korony czeskosłow. .	100 kor.	18.40	18.40	18.40
Liry włoskie	100 lir.	27.85	27.85	27.85
Floreny holenderskie	100 fl.	290.60	290.30	290.30
Guldeny gdańskie . .	100 guld.	100.00	100.00	100.00
Korony szwedzkie . .	100 kor.	134.30	134.05	134.15
Korony duńskie . . .	100 kor.	116.30	116.05	116.15
Korony norweskie . .	100 kor.	.	.	130.85

W poniższym zestawieniu podane jest kształtowanie się obrotów dewizami na giełdzie warszawskiej w marcu i kwietniu b. r.:

	Marzec		Kwiecień	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Ogółem	877	30 980	870	33 844
w tym:				
dolary Stanów Zjedn.	128	9 695	135	7 854
funty szterlingi	125	12 641	165	14 657
franki francuskie	105	2 135	117	4 858
franki szwajcarskie	39	381	37	360
belgi	96	2 201	96	1 712
marki niemieckie.	7	29	—	—
korony czeskosłowackie	116	1 311	109	1 307
liry włoskie	25	46	25	52
floreny holenderskie	69	1 129	71	1 168
guldeny gdańskie	19	170	9	104
korony szwedzkie	43	471	42	1 246
korony duńskie	23	104	10	45
korony norweskie	33	312	22	283
inne dewizy	49	355	32	198

W kwietniu w stosunku do marca nastąpił na giełdzie warszawskiej dalszy wzrost obrotów dewizami, wynoszący mn. w. 8%; ponieważ jednocześnie liczba zawartych transakcji prawie że nie uległa zmianie—przeto przeciętna wartość transakcji wzrosła. Jeśli chodzi o udział procentowy obrotów poszczególnymi dewizami—to wzrósł udział obrotów funtami szterlingów i frankami francuskimi—kosztem pozostałych dewiz. Pierwsze miejsce pod względem obrotów utrzymały nadal funty szterlingi, którymi obroty w kwietniu stanowiły 43.3% obrotów ogólnych (w lutym—40.8%), drugie miejsce przypadło dolarom (23.2%—wobec 31.2%), trzecie—frankom francuskim (14.3%—wobec 6.9%) itd.

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych usposobienie było niejedolite; obroty, głównie premiówkami, zmalały. Serie obu emisji 3% Poż. Premiowej Inwestycyjnej zniżkowały o zł 0.25, sztuki I emisji zyskały zł 0.13,—II emisji—zł 0.50; druga z premiówek—4% Poż. Dolarowa—w końcu okresu sprawozdawczego osłabła, tracąc zł 0.50. Wśród pozostałych pożyczek zmiany kursowe odnotowały: 4% Poż. Konsolidacyjna—stratę w wysokości 0.75% nom. oraz 5% Poż. Konwersyjna—zysk w wysokości 0.50% nom.

Mimo ograniczonych obrotów, związanych zarówno z ograniczoną podażą jak i popytem—na rynku papierów lokacyjnych prywatnych nastroj uległ wzmocnieniu. Poza 4% L. Z. Tow. Kredyt. Ziemskiego, które zniżkowały o 1.00% nom., pozostałe papiery odnotowały następujące zyski (w % -ach nominału): 8% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego 2.00, 4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego 0.25 oraz 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy: zwykle 0.50 i skonwertowane (z 1933 r.) 0.37.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papiery państwowe					
3%	Pożyczka Premiowa Inwestycyjna				
	I emisja sztuki	zł w zł. 100	63.50	63.00	63.38
	„ „ serie	„ „ „ „	82.75	82.75	82.75
	II „ sztuki	„ „ „ „	64.50	64.00	64.50
	„ „ serie	„ „ „ „	83.75	83.75	83.75
4%	Pożyczka Dolarowa	\$ ¹⁾	38.25	37.75	38.25
w % % nominału					
4%	„ Konsolidacyjna	zł w zł.	53.75	53.00	52.75
			-53.25 ²⁾	-51.50 ²⁾	-53.00
					-52.25 ²⁾
5%	„ Konwersyjna	zł	57.50	56.50	57.00
					-57.50
5%	„ Konwers. Kol.	zł			53.00
6%	„ Dolarowa	\$	54.00	53.00	54.00
w zł za \$ 100					
7%	„ Stabilizacyjna	Dolary Pl. hol., Fr. szwajc., Funtów szterlingów, Kor. szwedzkie	370.00	370.00	370.00

			w % % nominału			
Listy zastawne i obligacje banków						
8%	L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25	
5%	„ „ „ „	zł w zł. 1927	94.00	94.00	94.00	
7%	„ Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25	
8%	„ „ „ „	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00	
8%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25	
8%	„ „ „ „	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00	
5%	Obl. Bud. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	93.00	93.00	93.00	
5½%	L. Z. Banku „ „	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00	
5½%	„ „ „ „	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.00	
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00	
5½%	„ „ „ „	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.00	

			w % % nominału		
Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych					
8%	L. Z. Tow. Kred. Przem. Pol-skiego ³⁾	£	70.00	70.00	70.00
4%	L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego	zł			44.50
4½%	„ „ „ „	zł	54.25	53.75	54.00
4½%	„ Pozn. Ziem. Kredyt.	zł			49.50
5%	„ Tow. Kred. m. Warszawy	zł			59.00
5%	„ „ „ „	zł			58.75
	z 1933 r.	zł	58.75	57.63	58.00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Lublina	zł			46.75
5%	„ „ „ „	zł	52.50	52.25	52.25

Ponizej zestawione są obroty na giełdzie warszawskiej w zakresie papierów procentowych państwowych i prywatnych w marcu i kwietniu b. r.:

Papiery państwowe	Marzec		Kwiecień	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Papiery państwowe	2 248	10 059	2 335	6 826
w tym:				
pożyczki państwowe	1 994	9 361	2 075	6 114
listy zastawne i obligacje banków państwowych	254	698	260	712

Papiery prywatne	775	1923	773	2 006
w tym:				
listy zastawne Tow. Kred. Przem. Polskiego	20	127	51	212
listy zastawne tow. kred. ziemskich	300	646	279	689
listy zastawne tow. kred. miejskich	403	1 047	388	1 003
obligacje miast	52	103	55	102
różne	—	—	—	—
Ogółem:	3 023	11 982	3 108	8 832

Jak widać z tego zestawienia, w kwietniu w stosunku do marca w zakresie obrotów papierami państwowymi i prywatnymi nastąpił spadek obrotów o ok. 27%; ponieważ jednocześnie liczba transakcji nieznacznie wzrosła (o ok. 3%)—więc przeciętna wartość transakcji dość poważnie się obniżyła. Jeśli chodzi o udział obrotów papierami państwowymi w ogólnych obrotach—to spadł on z ok. 84% w marcu do ok. 77% w kwietniu, gdy jednocześnie liczba transakcji wzrosła z ok. 74% do ok. 75%.

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾

	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach—obroty)		
New York	18÷22/V	24÷29/V	31/V÷5/VI
6% dolarowa			
1920	51—47½—51 (23 000)	50 ³ / ₈ —49½—50 ³ / ₈ (9 000)	50—49—50 (9 000)
8% Dillon			
1925	47½—46—47½ (11 000)	47—46½—46 ⁷ / ₈ (3 000)	47½—46—47½ (30 000)
7% stabilizac.			
1927	65 ¹ / ₄ —61—65¼ (67 000)	64 ⁵ / ₈ —64 ¹ / ₈ —64 ¹ / ₈ (8 000)	66—64—66 (24 000)
7% Warszawy			
1928	46—42 ⁵ / ₈ —46 (61 000)	46—45—45 ³ / ₄ (20 000)	45½—44—45½ (13 000)
7% Śląska			
1928	43—42½—43 (8 000)	45 ⁵ / ₈ —45½—45½ (5 000)	45—44 ¹ / ₈ —45 (2 000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	62.31—60.81 —60.81	63.16—62.16 —62.66	—
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	—	—	—
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	65.72—65.25	66.69—65.59	65.84—65.60
Mediolan			
7% włoska			
1924	98.98—98.08 —98.98 (575)	99.54—99.04 —99.54 (200)	99.41—99.31 —99.41 (550)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 31 MAJA 1937 R.—Biorąc pod uwagę cały miesiąc maj, stwierdzamy korzystne w dalszym ciągu kształtowanie się obrotów walutowych wyciecznych Banku Polskiego. Skup walut i dewiz dał nadwyżkę nad ich sprzedaż przez Bank, kiedy w ub. r. w tym samym miesiącu—mimo działania już reglamentacji dewizowej—mieliśmy jeszcze przeszło zł 11 miln. deficytu walutowego.

W związku z korzystnym kształtowaniem się obrotów walutowych wzrastały też rezerwy walutowe Banku: w ciągu całego maja podniosły się one o zł 4.2 miln., przy czym w III dekadzie wzrost wyniósł zł 0.4 miln. Rezerwy walutowe przed rokiem, tj. na ultimo maja 1936 r., były znacznie mniejsze, wynosiły bowiem tylko zł 6.5 miln., gdy obecnie stanowią zł 40.5 miln., czyli przeszło 6-krotnie więcej.

Obok rezerw walutowych—ruch zwykłowy ujawnia się i w rezerwach złota. Drobny skup złota przez oddziały Banku, dokonywany stale, ostatnio—pod wpływem tendencji deteżauracyjnych—znacznie się zwiększył, i dzięki niemu właśnie—przy sporadycznych jeszcze zakupach złota za granicą—rosną rezerwy złota Banku. W III dekadzie maja rezerwy złota wzrosły o zł 1.5 miln., a w ciągu całego miesiąca

1) \$ 5 = zł 44.57.

2) Dotyczy drobnych odcinków.

3) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

1) Kursy—w % -ach nominału, obroty—w jednostkach walutowych danego kraju (w Mediolanie—w tysiącach).

o zł 3·7 miln. Osiągnęły one w końcu miesiąca sumę zł 412·5 miln., gdy przed rokiem, a więc w końcu maja 1936 r., wynosiły tylko zł 374·5 miln. Wzrost więc w ciągu roku wynosi przeszło 10%, a gdy weźmiemy najniższy w ub. r. stan rezerw złota (zł 365·3 miln. w dn. 10/VII) — stwierdzimy, że dotychczas odbudowane one zostały w sumie zł 47·2 miln. (przeszło 13%).

Powyzsze rezerwy złota w stosunku do podlegającej pokryciu sumy obiegu biletów bankowych i części natychmiast płatnych zobowiązań Banku (przewyżki ich ponad zł 100 miln., uznane przez statut za pewne nie ulegające zmianie minimum tych zobowiązań) stanowiły na ultimo maja 36·08%, a więc nieznacznie mniej niż na ultimo II dekady, zato nieco więcej niż na ultimo kwietnia, a poważnie więcej niż przed rokiem, tj. na ultimo maja ub. r. Te zmiany w stanie pokrycia złota i tem obiegu i zobowiązań przedstawia liczbowo następujące zestawienie:

	%
30/IV 1937	35·82
20/V „	36·21
31/V „	36·08
31/V 1936	33·73

Nieznaczny spadek procentu pokrycia w dekadzie sprawozdawczej — mimo że suma pokrycia, tj. zapas złota, wzrosła — tłumaczy się jednoczesnym zwiększeniem się sumy, podlegającej pokryciu, a więc sumy obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań (a właściwie ich części, uwzględnianej przy obliczaniu pokrycia), mianowicie z zł 1 234·8 miln. do zł 1 243·1 miln. (względnie z zł 1 134·8 miln. do zł 1 143·1 miln.). Wzrost wykazuje właściwie tylko jeden składnik tej sumy, mianowicie — jak zwykle na ultimo miesiąca — obieg biletów bankowych — z zł 935·1 miln. do zł 975·3 miln.; natomiast drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — skurczył się — z zł 299·8 miln. do zł 267·8 miln.

Spadek z o b o w i ą z a ń w III dekadzie maja dotyczył częściowo pozycji „różne rachunki”, której saldo zmniejszyło się z zł 75·5 miln. do zł 70·7 miln., w większym jednak stopniu — lokat żyrowych, które skurczyły się z zł 224·3 miln. do zł 197·0 miln.

W zakresie l o k a t ż y r o w y c h utrzymujące się od dłuższego czasu na bardzo niskim poziomie lokaty kas państwowych (Min. Skarbu, kas skarbowych, urzędów celnych itp.) wykazały w ostatniej dekadzie maja wzrost — tak, że cały spadek skoncentrował się na lokatach prywatnych, których poziom jednak na ultimo maja był dość znacznie wyższy niż na ultimo kwietnia i przekraczał dwukrotnie poziom sprzed roku, tj. z końca maja 1936 r. Podwojenie się w ciągu roku lokat żyrowych wskazuje na dużą płynność na rynku. Liczbowo ruch lokat żyrowych ilustruje następujące zestawienie (w miln. zł):

	L o k a t y ż y r o w e :	
	kas państwowych	pozostale
30/IV 1937	0·6	175·4
20/V „	0·5	223·8
31/V „	1·0	197·0
31/V 1936	0·7	99·9

Obieg biletów bankowych wzrósł na ultimo maja o zł 40·2 miln. Jest to wzrost prawie taki sam, jak na ultimo marca (zł 40·8 miln.), natomiast mniejszy niż na ultimo poprzedzającego miesiąca, tj. kwietnia (zł 46·4 miln.), oraz znacznie mniejszy niż na ultimo maja ub. r. (zł 60·4 miln.). Dzięki tej zniżkowej tendencji obiegu, która w pierwszych 2 dekadach maja wyraziła się wzmocnionym nieco jego kurczeniem się — poziom, osiągnięty przez obieg na ultimo maja, był niższy niż na ultimo poprzednich miesięcy b. r., kiedy prawie ustabilizował się na 1 miliardzie, i był znacznie mniejszy niż przed rokiem, tj. na ultimo maja ub. r. Ten ruch zniżkowy obiegu przedstawia następujące zestawienie (w miln. zł):

31/I 1937	999·3
28/II „	1 000·2
31/III „	999·6
30/IV „	995·7
20/V „	935·1
31/V „	975·3
31/V 1936	1 061·1

Wzrost obiegu na ultimo maja znajdował odpowiednik w odpływie lokat z rachunków żyrowych, poza tym zaś wiązał się z dopływem złota oraz z — minimalnym zresztą — wzrostem działalności kredytowej Banku. Portfel wekslowy — wbrew normalnej tendencji na ultimo (która np. w marcu wyraziła się wzrostem o zł 17·4 miln., a w kwietniu — o zł 22·1 miln.) — nie tylko nie powiększył się, ale nawet skurczył się o zł 6·1 miln. W pozostałych pozycjach był wzrost, ale niewielki: w pożyczkach zastawowych — o zł 4·0 miln., w skupie biletów skarbowych — o zł 2·5 miln.

W ciągu całego maja kredyty Banku skurczyły się poważnie — jeśli chodzi o kredyty wekslowe i zastawowe, natomiast silnie wzrósł skup biletów skarbowych, których portfel w kwietniu zmniejszył się do szczególnie małych rozmiarów. Liczbowo ten ruch kredytów w maju przedstawia następujące zestawienie (w miln. zł):

	Wzrost (+) lub spadek (—)
Kredyty dyskontowe	— 39·8
Pożyczki zastawowe	— 17·3
Bilety skarbowe	+ 22·3

W okresie rocznym, tj. od końca maja ub. r. do końca maja b. r., kredyty Banku Polskiego silnie skurczyły się: portfel wekslowy — więcej niż o $\frac{1}{3}$ poprzedniej wysokości, pożyczki zastawowe — do $\frac{1}{4}$, portfel biletów skarbowych — prawie do $\frac{2}{5}$. W liczbach absolutnych ten spadek kredytów Banku w ciągu roku wyraża poniższe zestawienie (w miln. zł):

	Spadek
Kredyty dyskontowe	138·6
Pożyczki zastawowe	101·2
Bilety skarbowe	21·8

Obniżenie się kredytów instytucji emisyjnej (przy wzroście obrotów gospodarczych) dowodzi też dużej płynności rynku, a zwłaszcza instytucji kredytowych.

Co się tyczy innych — poza wymienionymi 3 formami kredytów — operacyj czynnych Banku, to nie wykazują one w III dekadzie maja poważnych zmian: zapas skupionych przez Bank monet srebrnych i bilonu z emisji skarbowej wzrósł tylko o zł 2·1 miln., portfel skupionych przez Bank na własność papierów kredytu długoterminowego zwiększył się zaledwie o zł 0·07 miln., a dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) pozostał w dalszym ciągu w ogóle niezmienny (w $\frac{9}{10}$ wykorzystany). Również w ciągu całego maja pierwsze 2 pozycje nie uległy poważniejszej zmianie, a trzecia była ciągle niezmienną.

Całe bankowe pokrycie obiegu, obejmujące rezerwy walutowe i wszystkie formy działalności kredytowej Banku, przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	30/IV	20/V	31/V
Waluty i dewizy	36 341	40 154	40 519
Weksle krajowe	560 664	526 880	520 830
Bilety skarbowe	3 163	23 027	25 509
Polskie monety srebrne i bilon	46 788	46 622	48 725
Pożyczki zabezpieczone zastaw.	50 539	29 205	33 203
Papiery proc. własne	134 469	134 559	134 630
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	921 964	890 447	893 416

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

CZECHOSŁOWACJA

POŻYCZKA SZWAJCARSKA. — Szybko rosnące ożywienie w czechosłowackim przemyśle, wymagające zwiększenia importu surowców, odbiło się także na portfelu dewizowym Banku Narodowego. Zapas dewiz, który po dewaluacji podniósł się do $\frac{1}{2}$ mild.

koron czechosłowackich, obniżył się sukcesywnie do 166 miln. koron w dniu 23/V b. r.

Postępujący równocześnie wzrost wywozu nie odbywa się w tym tempie, aby mógł przeciwdziałać spadkowi zapasu dewiz. Dlatego też Czechosłowacja nawiązała rokowania z grupą finansową szwajcarską o krótkoterminową pożyczkę dla uzupełnienia portfelu dewizo-

wego celem kontynuowania potrzebnego importu surowców. Pożyczka ta została udzielona w wysokości 330 miln. koron (50 miln. franków szwajc.) na 2 lata przy oprocentowaniu 4% łącznie z kosztami.

Transakcję przeprowadziła czechosłowacka Poczta Kasa Oszczędności.

L.

WŁOCHY

ZAGADNIENIA BUDŻETOWE.—Włoski Minister Skarbu wygłosił w dn. 20/V w Izbie Posłów exposé zawierające dane liczbowe, dotyczące kosztów wojny abisyńskiej, i informacje o sposobach finansowania tej wielkiej i kosztownej imprezy.

Otóż, jeśli chodzi o „wydatki celem zdobycia i waloryzacji Imperium”—to sięgają one do [tej] pory kwoty 12 111 miln. lirów. Z sumy tej 975 miln. lirów zamieszczono w budżecie 1934/35 r., resztę, tj. 11 136 miln., w budżecie 1935/36 r. Oczywiście, wydatkami z tego tytułu jest obciążony odpowiednio budżet bieżący, choć Minister włoski uważa wydatki te za „czysto przejściowe”, które będą pokryte z dochodów nadzwyczajnych Skarbu.

Wykonanie budżetu 1935/36 dało deficyt w sumie 12 686 miln. lirów. Deficyt ten jest właśnie wyrazem wydatków efektywnych w Afryce Wschodniej. Poza tą dużą pozycją wydatków, deficyt obejmuje sumę 350 miln., stanowiącą nadwyżkę rozchodów nad dochodami najkosztowniejszego przedsiębiorstwa państwowego, tj. kolei żelaznych. W roku bieżącym, tj. 1936/37, preliminarz przewidywał nadwyżkę dochodów nad rozchodami w sumie 20 miln. lirów. Ze względu na konieczność wyrównania cen wewnętrznych, musiano zniżyć stawki celne wielu artykułów (np. zbóż), co również przyczyniło się do zmniejszenia się ogólnych dochodów budżetowych; co się zaś tyczy wydatków—to szereg posunięć wymagał większych sum niż przewidywano, tak np. obrona krajowa, wystawa światowa w 1941 r., roboty publiczne, subsydia dla przemysłu itp. Deficyt, w ten sposób powstały, znajduje pokrycie w dochodach o charakterze wyjątkowym, a mianowicie w dochodach z tytułu „realizacji złota i dewiz, ofiarowanych Ojczyźnie przez lud włoski” w uzupełnieniu pierwszej transzy w sumie 401 miln. lirów, figurującej już w budżecie 1935/36, i z tytułu nadwyżki, uzyskanej z przewartościowania rezerw Banca d'Italia, przeprowadzonego po dewaluacji liry.

Jeżeli uwzględni się wpływy z pożyczki od nieruchomości i odliczy się koszty obsługi tej pożyczki—to rok 1936/37 powinien dać nadwyżkę wpływów, przekraczającą 1 mild. lirów.

Jak finansuje Rząd nadzwyczajne wydatki z okazji wojny i zdobycia Abisynii i pokrywa deficyty budżetowe?

Zestawienie Ministra Finansów stwierdza, że wojna sfinansowana została wyłącznie środkami wewnętrznymi. Na odsetki ostatnich 3 okresów budżetowych środki te przedstawiają się, jak następuje: bony skarbowe 9-letnie 4% dały 2 mild. lirów; renta 5% (dopłata przy konwersji itp.) przyniosła 6 804 miln.; pożyczka 5% od nieruchomości do dn. 30/IV b. r. 5 389 miln.; zwyczajne bony skarbowe 4 713 miln.; operacje mniejsze (walory zagraniczne i włoskie, wydane za granicą, bilety skarbowe itp.) dały 2 206 miln.; inne operacje finansowe, konta zaliczki itp. dały 8 888 miln. Razem środki obrotowe płynne do dyspozycji Skarbu stanowią sumę 25 288 miln. Z wyjaśnienia Ministra Finansów wynikałoby, iż pożyczka przymusowa w stosunku do właścicieli nieruchomości ale sprzedawana na rynku jako walor inwestycyjny (25-letnia o oprocentowaniu 5%) przynieść może około 8 mild. lirów. Jeśli suma ta zostanie rzeczywiście osiągnięta, będzie ona dowodem nadzwyczajnych możliwości płatniczych posiadaczy nieruchomości we Włoszech i nadzwyczajnej sprawności władz skarbowych.

Po omówieniu najważniejszych posunięć Rządu włoskiego w dziedzinie gospodarczej (a więc przyczyn i skutków zabiegu dewa-

luacyjnego z dn. 5/X ub. r., reformy bankowości, akcji celem utrzymania na pewnym poziomie cen i kosztów) Minister Skarbu podał następujące dane, dotyczące preliminarza budżetowego na rok przyszły, tj. 1937/38. Dochody budżetowe przewiduje się w kwocie 20 597 miln., tj. o 285 miln. wyższe niż w okresie bieżącym. Preliminuje się zwiększenie dochodów z podatków bezpośrednich, podatku od dochodów i opłat monopolowych o sumę 1 469 miln. lirów, zmniejszenie zaś wpływów z cel i podatków pośrednich, loterii oraz różnych drobniejszych opłat w kwocie 1 184 miln. Wobec zwiększenia się wydatków, Minister Finansów przewiduje deficyt budżetowy w sumie co najmniej 3 173 miln., wynikający głównie z konieczności dalszego finansowania poczynań w Afryce Wschodniej.

W zakończeniu exposé uderza charakterystyczny dla przedstawicieli władz faszystowskich optymizm w ocenie możliwości finansowych Włoch. Powiada bowiem P. Thaon Di Revel: „Ten, kto mierzy możliwości finansowe Włoch, miarą własnego dorobku albo też miarą rezerw złota, złożonych w skarbcach banku emisyjnego, może mieć wątpliwości co do stanu i możliwości finansów faszystowskich. Nie tak jednak oceniają to Włosi, którzy wiedzą, iż istnieją czynniki, stanowiące bogactwo, choć nie dające się wyrazić w pieniądzu, jakimi są: porządek, zdyscyplinowanie, wola poświęcenia się, zdolność i zapał do pracy. Na tym polega tajemnica cudu, dokonanego przez faszystowskie Włochy, pracujące pod rozkazami Wodza”.

L.

SYSTEM KONTROLI CEN.—Zagadnienie cen stało się w ostatnich latach jednym z najważniejszych we Włoszech. Utrzymanie cen wewnętrznych na niskim poziomie stanowiło podstawowy warunek pomyślnego rozwoju gospodarki włoskiej, a zwłaszcza zmniejszenia deficytowego bilansu handlowego. Szereg momentów przyczyniło się do tego, że w ostatnich latach ceny włoskie kształtowały się na poziomie wyższym od cen światowych. Jeszcze w okresie depresji poziom cen włoskich był wyższy od poziomu cen zachodnio-europejskich, gdyż polityka deflacyjna Włoch nie była zdolna w okresie utrzymywania kursu liry na niezmiennym poziomie do spowodowania „znizki cen, odpowiadającej spadkowi cen w krajach, które przeprowadziły deprecjację walut.

Okres lat 1934–1936 włącznie przyniósł znaczną wyżkę cen hurtowych, których wskaźnik podniósł się w tym czasie z 62 do 76,9. Do wyżki tej przyczyniły się takie momenty, jak wojna abisyńska i sankcje, równoległe do forsowania wytwórczości włoskiej. Deprecjacja liry przeprowadzona w jesieni ub. r. miała w dużym stopniu na celu obniżenie poziomu cen włoskich do poziomu cen światowych. Cel ten jednak mógłby być osiągnięty jedynie w razie powstrzymania wewnętrznych cen włoskich od automatycznej wyżki.

Dla osiągnięcia tego celu równocześnie z opublikowaniem w dn. 5/X ub. r. dekretu dewaluacyjnego Rząd włoski przystąpił do rozbudowy istniejącego aparatu kontroli cen, który objął ceny wszystkich bez wyjątku towarów. Kontrola cen powierzona została specjalnemu urzędowi tzw. Centralnemu Wydziałowi, utworzonemu przy Dyrektorium partii faszystowskiej, na czele której stoi—jak wiadomo—Sekretarz partii. Obok niego do Centralnego Wydziału Kontroli Cen należą przedstawiciele ministerstw: Korporacji, Rolnictwa, Finansów, Komunikacji, Obrótowi Towarami i Dewizami, Spraw Wewnętrznych oraz przedstawiciele różnorodnych kierowniczych związków gospodarczych oraz związków spółdzielni, jak i centralnej instytucji statystycznej.

W poszczególnych prowincjach Włoch utworzono tzw. międzysyndykalne wydziały kontroli cen, w liczbie 94, podlegające Wydziałowi Centralnemu. Utrzymują one bliski kontakt z zainteresowanymi organizacjami przemysłowymi i handlowymi, oraz z izbami handlowymi, jak również i z lokalnymi jednostkami organizacyjnymi partii faszystowskiej. Przez powierzenie partii kontroli nad cenami stworzona została jednolita sieć, rozciągająca się na cały kraj i zapewniająca dużą skuteczność całemu systemowi.

Zarządzenia z zakresu kontroli cen podzielić można w zasadzie na doraźne i trwałe. Doraźne zakazane zostało podwyższenie w okresie 2 lat cen gazu, prądu elektrycznego, opłat za wodę, czynszów mieszkaniowych, opłat komunikacyjnych itp. Początkowo również nakazano utrzymanie cen wszystkich towarów aż do końca ub. r. na poziomie cen z września ub. r. Wypracowane zostały listy kierunkowe cen dla towarów, nie posiadających charakteru luksusowego. Władzom włoskim chodziło przy tym o zapewnienie „totalności” kontroli cen, tj. o uniemożliwienie, by spod działania kontroli mogły się wyłamywać czy to poszczególne jednostki, czy poszczególne kategorie towarów. W tym celu wydano energiczną walkę wszelkim ukrytym formom wyżki cen, np. w postaci pogorszenia jakości towarów lub zmniejszenia jego ilości, przy równoczesnym zachowaniu niezmiennych cen nominalnych.

Poczynając od początku b. r., kontrola cen weszła w nowe stadium. W międzyczasie okazało się, że utrzymanie cen przemocą na poziomie sprzed dewaluacji liry jest absurdem gospodarczym. Włochy importują bowiem zbyt wiele towarów, których ceny automatycznie zwiększały się po deprecjacji liry, by mogło to nie odbić się zwykło na cenach poszczególnych towarów. Stąd też już w grudniu ub. r. zezwolono na częściową wyżkę cen towarów kolonialnych, węgla, wyrobów żelaznych itp.

Od tego czasu system kontroli cen został uelastyczniony. W szczególności Wydział Centralny Kontroli Cen wyłączył spod ogólnych przepisów pewne kategorie towarów, które nie wywierają bezpośredniego wpływu na wysokość kosztów utrzymania, oświadczając, iż ceny tych artykułów mogą zrównać się z ich cenami na rynkach zagranicznych. System kontroli cen przedstawiano ponadto w kierunku kontrolowania wyżki cen tych towarów, na których wyżkę zezwolono, oraz orzekania dopuszczalności wyżki cen pewnych kategorii towarów i usług. Po wysłuchaniu zainteresowanych stron Wydział Kontroli Cen ustala bądź nowe ceny, bądź stawki dodatkowe do dawniejszych cen. Dzięki tej akcji uniknięto nieuzasadnionej wyżki cen. Tym niemniej w styczniu i lutym b. r. wyżka cen objęła niemal wszystkie grupy towarów i usług.

Od września ub. r. do końca stycznia b. r. ogólny wskaźnik kosztów utrzymania podniósł się z 83,5 do 86,4, tj. o 3,5%. Ogólny wskaźnik cen hurtowych wzrósł z 76,9 do 80,2, tj. o 4,3%. Przy czym wskaźnik cen surowców wzrósł z 77,8 do 84,5, półfabrykatów—z 86 do 90,4, a wyrobów gotowych—z 73,7 do 75,7. Tak umiarkowana wyżka cen stanowi poważny sukces włoskiego systemu kontroli cen, zwłaszcza że obok dewaluacji liry w kierunku zwykłym działały również inne momenty, jak zwłaszcza podwyżki plac, które miały miejsce w ub. r.

Oceniając działanie włoskiego systemu kontroli cen, stwierdzić należy, że sukcesy swoje zawdzięcza on nie tylko należytej organizacji i „totalności”, ale także elastyczności. O tym, że wybrano właściwą drogę—wskazuje chociażby przegląd wskaźników poszczególnych cen. Okazuje się, mianowicie, że zwykło-

wały przede wszystkim ceny tych towarów, w których udział surowców, importowanych z zagranicy po wyższych cenach, był stosunkowo wysoki. Tak więc zwykowały znacznie ceny: metali i maszyn, drzewa do obróbki, wyrobów włókienniczych, artykułów opałowych i olejów palnych.

Dużą zasługę w należyтым funkcjonowaniu systemu kontroli cen we Włoszech mają organa partii faszystowskiej. Komórki partyjne przenikają bowiem do najmniejszych prowincjonalnych ośrodków gospodarczych. Nadużyciom kontroli cen zapobiegało równocześnie bliskie współdziałanie z zainteresowanymi kołami gospodarczymi. Dzięki temu kontrola cen przyniosła gospodarce włoskiej więcej korzyści aniżeli strat. Utrzymanie poziomu cen na umiarkowanej wysokości przywróciło w dużym stopniu konkurencyjność włoskiej wytwórczości na rynkach światowych.

Dr B. Rm.

SZWECJA

POLITYKA WALUTOWA.—W dn. 12 V b. r. Rząd szwedzki zgłosił w Parlamencie wniosek, dotyczący polityki walutowej, który został przyjęty jednogłośnie.

Odnosna ustawa upoważnia Urząd Długu Państwowego do uruchomienia, w porozumieniu z Bankiem Państwa, sumy 100 miln. koron w złocie i w walutach obcych celem płacenia złotem za zakupy, czynione przez Rząd za granicą. Zmienne zostało równocześnie rozporządzenie o opłatach stemplowych w celu podniesienia podatku stemplowego przy sprzedaży akcji i obligacji, gdy się okaże potrzeba zwalczania spekulacji giełdowej.

Minister Skarbu motywował wnioski rządowe koniecznością zwalczania ewent. dalszego wzrostu cen hurtowych. Dotychczas nie dało się to odczuć w większej mierze w cenach detalicznych, ale tendencja zwyżkowa trwa nadal i grozi znacznym podniesieniem kosztów utrzymania.

Wniosek rządowy poparty został obszernym memoriałem, w którym Minister Skarbu, eksperci Ministerstwa Skarbu i kierownicy Banku Państwa wypowiedzieli swe zdanie o sytuacji na rynku pieniężnym, zapowiadając dalsze wnioski w razie, gdyby walka ze wzrostem cen wymagała dalszych wysiłków.

Memoriał stwierdza przede wszystkim, że misją dozoru nad wartością waluty szwedzkiej zostaje powierzona Bankowi Państwa, który ma w tym celu posługiwać się znanymi skądinąd środkami oddziaływania na rynek pieniężny. Wniosek stanowi kompromis między—w ostatnim czasie wyrażoną—opinią ekonomistów szwedzkich, nawołujących do obniżenia kursu funta celem przeciwstawienia się fali zwyżkujących cen hurtowych na rynku światowym, i opozycją sfer eksportowych, pragnących otrzymać jak największą ilość waluty szwedzkiej za funta angielskiego.

Memoriał, opracowany przez Ministerstwo Skarbu, podaje obraz rozwoju cen w obecnej chwili i możliwości ich kontrolowania w ogóle, przytacza zaś równocześnie opinie o sytuacji gospodarczej Dyrektora Banku Państwa i Ministra Skarbu. Są oni zgodni w oświadczeniu, że nadwyżka cen już teraz przekroczyła granice, do których dążono w chwili kryzysu. Minister Skarbu oświadcza, że zwyżka cen hurtowych przekroczyła poziom, który miano na myśli, gdy mowa była o „umiarkowanym” ich podwyższeniu, i daje wyraz przeświadczeniu, że dalsza zwyżka musi stopniowo doprowadzić do znacniejszego zwiększenia kosztów utrzymania.

Również zgodne są opinie co do tego, że zwyżka cen pochodzi z trzech głównych źródeł; po pierwsze: z polityki agrarnej Rządu,

dążącej do podwyższenia cen produktów rolniczych. Ta polityka nie może być jednak obecnie przedmiotem dyskusji ani zmian, ze względu na stanowisko, zajęte przez Rząd i stosunki w Parlamencie (rząd koalicjijny socjaldemokracji i stronnictwa chłopskiego). Drugą przyczyną jest zwyżka o charakterze inflacyjnym cen hurtowych, wyrażonych w walucie funtowej. Memoriał uważa ten czynnik za najważniejszy i opiera się przy tym na materiale statystycznym, wykazującym, że od połowy 1936 r. nastąpiła faza koniunkturalna, powodująca rozwój cen, jakiego nie widziano od chwili końca wojny światowej.

Dyrektor Banku Państwa bardziej optymistycznie zapatruje się na rozwój gospodarczy świata; nie wierzy on w charakter inflacyjny wzrostu cen w Anglii i w Stanach Zjedn. Minister Skarbu, Wigfors, zajmuje stanowisko pośrednie, jednakże nie ukrywa obawy, że wzrost cen w krajach, wywierających decydujące znaczenie na gospodarstwo światowe, może przekroczyć granice normalnej koniunktury zwyżkowej i nabrać charakteru inflacyjnego.

Jeśli te obawy się sprawdzą, to istnieje jedna tylko droga wyjścia dla Szwecji — a w tym są Dyrektor Banku Państwa, Minister Skarbu i jego eksperci zgodni — mianowicie: podniesienie wartości korony szwedzkiej w stosunku do funta angielskiego oraz ograniczenie kredytu wewnątrz kraju. Memoriał zaznacza, że oba te środki powinny być stosowane równolegle i popierać się wzajemnie. Nie jest zatem argumentem przeciw kotremukolwiek z tych środków zaznaczenie, że spowodują one wzrost stopy procentowej, ponieważ właśnie taki skutek jest pożądany w sytuacji, która ewentualnie spowodowałaby ich stosowanie.

Zarówno Bank Państwa, jak i Minister Skarbu są zdania, że będzie niewygodnie pozbędzie się korzyści, wynikających ze stałego kursu funta, ale przemysł eksportowy, który w pierwszym rzędzie ucierpi na tym, przy bliższym zapoznaniu się i rozważeniu całej sprawy, będzie prawdopodobnie mniej niechętnie do tej operacji usposobiony, zwłaszcza gdy uwzględni, że gdyby wartość funta w danej sytuacji nie miała być obniżona, byłaby konieczna akcja w kierunku przeprowadzenia kompensowania zwyżki cen za pomocą opłat eksportowych lub opodatkowania koniunkturalnego przemysłu, ciągnącego nienormalne zyski z tej zwyżki.

Memoriał przewiduje, że w celu kontroli wartości waluty będzie dany władzy kontrolującej, tj. Bankowi Państwa, szereg środków działania, z których żaden nie jest sam przez się decydującym, ale które—stosowane kolejno lub jednocześnie—mogą przyczynić się do utrzymania kontroli nad wartością waluty w ręku Banku Państwa. Do środków tych należą pełnomocnictwa, dotyczące nalożenia na banki prywatne obowiązku trzymania w depozycie w Banku Państwa pewnej części swych zasobów gotówkowych (celem ograniczenia ich ruchu kredytowego), operowanie obligacjami państwowymi na rynku publicznym, jako też podniesienia—w razie potrzeby—opłaty stemplowej na papiery giełdowe, do wysokości nie przekraczającej 4-krotnie stopy opłaty zasadniczej. Ten ostatni środek jednak przewidziany jest przede wszystkim jako oddziaływujący psychologicznie na spekulację giełdową; nie może on przeszkodzić ucieczce do lokat realnych, którą spekulacja uważała za umotywowaną faktycznym rozwojem wartości pieniądza, ale może służyć jako sygnał ostrzegawczy ze strony władz, że rozwój ten doszedł do punktu, na którym władze zamierzają powstrzymać przewartościowanie realności kapitalizacyjnych, o ile nie ustanie ono samo przez się.

Bardzo interesujący jest we wniosku rządowym, dotyczącym zwalczania wzrostu cen, punkt, dotyczący importu towarów przez Państwo na cele pogotowia gospodarczego na wy-

padek wojny. Bank Państwa oświadcza stanowczo, że tylko takie tworzenie zapasów, które przyjdzie do skutku za pomocą importu z zagranicy, będzie finansowane przez Bank, i tym samym gwarantuje, że owe pogotowie nie stanie się źródłem wewnętrznej inflacji, jak to było za czasów wojny światowej. Tęgod rodzaju zwiększenie importu stanowić będzie przeciwwagę zbytnio wielkim, z punktu widzenia gospodarki narodowej, dochodom z eksportu i jednocześnie zmniejszy dzięki nagromadzonemu zapasom potrzeby importowe w przyszłości, gdy eksport stanie się mniej ożywiony lub mniej zyskowy. Wreszcie Bank Państwa otrzymał w obligacjach państwowych, złożonych mu w zamian za wydane Rządowi waluty zagraniczne, możliwość skutecznego oddziaływania, stosownie do sytuacji, na rynek pieniężny w celu zmniejszenia płynności pieniądza z skutecznego podniesienia stopy procentowej.

Motywym podstawowym wniosku rządowego było skierowanie polityki pieniężnej w kierunku ochrony siły kupna waluty szwedzkiej i wstrzymania dalszej zwyżki cen; dalszy bowiem wzrost cen hurtowych—jak to zaznaczył Minister Skarbu—obniżyłby stopę życiową tych grup ludności, które nie są producentami i nie mają udziału w zyskach, wynikających z polepszenia koniunktury. Nie jest bowiem rzeczą pewną, czy wynagrodzenia za pracę dadzą się podnieść w miarę wzrostu cen życiowych. Doświadczenie wykazuje, że nierównomierny podział dochodów zwiększa się przy szybko rosnących cenach. Zatem względy socjalne silnie przemawiają za ustanowieniem ścisłego nadzoru nad utrzymaniem siły kupna waluty krajowej.

FINLANDIA

SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSOWA W 1936 R.—Finlandia jest typowym krajem północnym, posiadającym trudne warunki dla uprawy gleby, lecz sprzyjające dla hodowli zwierząt domowych. Będąc jednak słabo zaludniona (3 76 miln. mieszkańców na obszarze 388 217 km², a więc większym od Polski), posiada szerokie możliwości dla rozwoju rolnictwa. Istotnie pracowita ludność fińska rozszerza z roku na rok obszar uprawny. Tak więc powierzchnia uprawy wzrosła z 2 245 219 ha w 1929 r. do 2 478 535 ha w 1934 r. Jedno z głównych bogactw Finlandii stanowi olbrzymie lasy, które zajmują obszar 26 188 692 ha, czyli 76·10% całego kraju.

Jeżeli chodzi o dochód — to jest on obliczany na 6 017 miln. marek fińskich w rolnictwie, 3 750 miln. — w gospodarce leśnej i 13 120 miln. — w przemyśle. W wywozie fińskim udział rolnictwa wynosił ostatnimi laty ok. 6·1%, lasów — 85·4%.

W 1936 r. sytuacja gospodarcza Finlandii przedstawiała się nader pomyślnie, do czego przyczyniła się najbardziej znaczna poprawa w ostatnich latach bilansu handlowego, który wykazuje znaczną nadwyżkę wywozu nad przywozem, jak to wynika z zestawienia poniższego (w milionach marek fińskich):

	Import	Ekspert	Saldo dodatnie
1933	3 928	5 298	1 370
1934	4 776	6 226	1 450
1935	5 344	6 241	897
1936	6 343	7 215	872

Jak widać z powyższego, obroty handlowe Finlandii z zagranicą stale rosną, i to w sposób poważny — zarówno po stronie wywozu, jak i przywozu.

Jak już zaznaczono wyżej, główną pozycję wywozu Finlandii stanowią drzewo i produkty

żywnościowe (masło, jaja). Drzewo jest kierowane przeważnie do Anglii, której rynek stoi otworem dla Finlandii, a to ze względów politycznych, gdyż W. Brytania ujawnia znaczne zainteresowanie się sprawami wschodniej części morza Bałtyckiego. Anglia odbiera ok. 35% całego wywozu fińskiego.

Finlandia wykorzystuje również powszechny popyt na papier gazetowy oraz na celulozę, potrzebną na fabrykację dynamitu.

Poza tym w ubiegłym roku Finlandia otrzymała znaczne sumy w dewizach zagranicznych za towary, sprzedawane dawniej na kredyt długoterminowy. Dzięki temu banki fińskie zostały obficie zaopatrzone w kilka dodatkowych miliardów marek fińskich w walucie obcej. W związku z tym w roku sprawozdawczym stopa procentowa obniżyła się do 6%, gdy przed kilku laty wynosiła ona ok. 12%.

Obfitość pieniądza odbiła się przede wszystkim nader dodatnio na przemyśle budowlanym, co wywołało naturalnie ożywienie w przemyśle: drzewnym, cementowym, cegielnianym. Następnie, wykorzystując ogólną poprawę koniunktury, Rząd prowadzi w szerokim zakresie roboty publiczne, głównie w formie budowy dróg bitych.

W tych warunkach nic dziwnego, że wszystkie przedsiębiorstwa w Finlandii pracują ze wzmożoną intensywnością. Niektóre zakłady przemysłowe wprowadziły nawet dodatkowe godziny pracy, opłacając je o 50% drożej. Obecnie robotnik fiński zarabia przeszło 130 marek fińskich, czyli ok. 11 franków szwajc. dziennie, robotnica zaś około 70 marek fińskich (6 fr. szwajc.).

Wysokie zarobki robotników przyczyniają się z drugiej strony do wzrostu oszczędności i do kapitalizacji wewnętrznej. Jednocześnie rosną i inwestycje w postaci zakładania nowych fabryk i warsztatów pracy. Największy pod tym względem rozwój następuje w przemyśle wojennym, który osiągnął ostatnio tak wysoki poziom, że jest w stanie przyjmować zamówienia nawet od państw zagranicznych.

Ożywienie w przemyśle spowodowało powszechny wzrost cen, które podniosły się w niektórych wypadkach aż o 25%.

Tak pomyślny stan gospodarczy Finlandii przyczynił się do poprawy finansów państwowych. Budżet bieżącego roku finansowego wynosi 4 680 502 tys. marek fińskich — wobec 3 836 000 tys. w ub. r.; w tej kwocie na obronę Państwa wyasygnowano 604 185 tys. marek — wobec 553 900 tys. w ub. r. Ponieważ do budżetu tegorocznego włączono dość znaczne sumy na rozszerzenie zakładów, fabrykujących materiał wojenny, oraz na stoczenie, w rzeczywistości wydatki na obronę wynoszą 686 576 tys. marek.

Obroty handlowe pomiędzy Polską i Finlandią w ostatnich 5 latach charakteryzują następujące liczby (w milionach zł):

	Przywóz z Finlandii	Wywóz z Polski	Dodatnie saldo dla Polski
1932	0·9	12·8	11·9
1933	1·4	14·3	12·9
1934	1·0	12·3	11·4
1935	1·4	16·0	14·6
1936	1·6	17·3	15·7

Jak widać z powyższego zestawienia, wymiana handlowa z Finlandią wykazuje dla Polski stałą nadwyżkę.

W.-G. D.

ŁOTWA

HANDEL ZAGRANICZNY PRZEZ PORTY.—Handel zagraniczny Łotwy przez porty

na podstawie publikacji Biura Statystycznego „Latoijas areja tirznieciba un tranzits—1936”

w okresie 3 ostatnich lat przedstawia się następująco:

Porty	Waga obrotów			Wartość obrotów		
	1934	1935	1936	1934	1935	1936
	tys. ton			tys. latów		
	P	r	z	y	w	ó
Ogółem	862	996	1 049	80 944	88 100	109 203
w tym:						
Riga	726	859	909	72 300	81 728	100 599
Liepaja	133	125	132	8 585	6 100	8 406
Ventspils	3	5	8	52	171	198
Ainazi	0·2	7	—	7	101	—
		W	y	w	ó	z
Ogółem	944	978	1 008	77 737	92 320	128 551
w tym:						
Riga	656	668	684	66 236	76 336	107 071
Liepaja	77	113	109	4 454	9 043	11 532
Ventspils	179	187	198	6 311	6 663	9 485
Ainazi	32	10	17	736	278	463

Istnieje zasadnicza różnica pomiędzy portami portowymi Łotwy i Polski, polegająca na tym, że wywóz i przywóz w Łotwie są sobie prawie że równe, podczas gdy w Polsce wywóz kilkakrotnie przekracza przywóz. Zależy to, rzecz jasna, od odmiennej struktury handlu zagranicznego obu państw.

Przez porty łotewskie przechodzi w imporcie 95% towarów pod względem wagi i 90% — wartościowo. Również w eksporcie 93% towarów przechodzi przez porty — zarówno pod względem wagowym, jak i wartościowym.

Jak widać, handel zagraniczny Łotwy odbywa się całkowicie drogą morską.

B. P.

NOWA ZELANDIA

„NEW DEAL“ I PROGRAM INWESTYCYJNY.—Polityka ekonomiczna Prezydenta Roosevelta, polityka „nowego ładu”, wywołała za granicą—poza licznymi głosami krytyki—również i szereg oddźwięków pozytywnych, a nawet aktów praktycznego naśladowania, co wystąpiło zwłaszcza w krajach anglosaskich.

Ciekawym przykładem zastosowania w życiu innego kraju eksperymentów ekonomiczno-społecznych Roosevelta jest Nowa Zelandia, która przed 1½ rokiem wprowadziła u siebie również „New Deal”. Obecny Rząd nowozelandzki po przyjściu do władzy w końcu 1935 r. zaczął wprowadzać w życie swój program, będący—jak pisze londyński „The Economist” (Nr 4483 z dn. 27 III 1937 r.)—kombinacją socjalizmu państwowego w odniesieniu do handlu i finansów, uzupełnioną społecznym, zapożyczonym z Ameryki, programem New Deal’u. Ów New Deal streszcza się głównie—jeżeli chodzi o N. Zelandię—w lepszych pensjach urzędniczych, skróceniu czasu i polepszeniu warunków pracy, podniesieniu stopy płac, oraz większej stabilności zatrudnienia. Zagadnieniu wprowadzenia eksperymentu rooseveltowskiego na terenie dominionu brytyjskiego poświęca znany ekonomista nowozelandzki Dr Sutch ciekawą i raczej krytycznie do New Deal’u nastawioną książkę, w której m. in. dowodzi, że geneza „nowego ładu” na wyspie jest w pewnym sensie miejscowa, bowiem wiele zasad obecnej polityki ekonomicznej stosowano już w nieco innej formie poprzednio—tak, że istotnym twórcą dobrobytu Nowej Zelandii jest nie tyle New Deal, co słynny reformator Józef Seddon. Na poparcie swej tezy Dr Sutch dowodzi, że całkowita nacjonalizacja Reserve Bank’u mniej się różni od systemu na pół publicznej kontroli, wprowadzonej poprzednio przez Coates’a, niż ta ostatnia od ściśle ortodoksyjnego planu,

pierwotnie proponowanego przez Sir Otto Niemayer’a. Również w państwowym monopolu sprzedaży produktów mleczarstwa, opartym o tzw. „cenę zagwarantowaną”, będącą zaczątkiem systemu kontroli handlu zagranicznego—Dr Sutch widzi jedynie „mały krok” naprzód w stosunku do już znanego systemu ustawowych ośrodków targowych (statutory marketing boards) dla handlu surowcami oraz do forsowanej przez restrykcyjną politykę brytyjską państwową regulację targu mięsem.

Jednym z ostatnich posunięć Rządu jest uchwalenie 2 aktów, z których pierwszy dotyczy wydajności w przemyśle (The Industrial Efficiency Act) oraz „ulepszony” akt w sprawie concyliacji i arbitrażu (The Amended Industrial Conciliation and Arbitration Act). O pierwszym z tych aktów Dr Sutch pisze: „akt przewiduje przymusową racjonalizację w szeregu przemysłów, w których rządowy plan wytwórczości został przyjęty i zatwierdzony przez większość przemysłowców, opiera się on więc na żądaniach samych przemysłowców, aczkolwiek — dodaje autor — akt idzie dalej, niżby tego chcieli przemysłowcy”. Natomiast drugi akt jest wskrzeszeniem zasady ustawowego arbitrażu (statutory award), istniejącej i stosowanej na szeroką skalę w ustawodawstwie przedkryzysowym, inowacją natomiast jest wprowadzenie na modłę australijską ustawowego minimum płacy podstawowej (basic wage), przy czym płaca ta ma być taka, aby „umożliwiła dorosłemu, żonatemu mężczyźnie, jego żonie i rodzinie, złożonej z 3 osób, utrzymywanie się w warunkach godziwego i rozumnego komfortu (fair and reasonable comfort)”. W przeliczeniu na gotówkę oznacza to tygodniową płacę w wysokości £ 3·6 dla mężczyzny oraz £ 1·16 dla kobiety.

Jakież są istotne różnice między reformami tego New Deal’u a regimem konserwatywnego Rządu Forbes-Coatesa sprzed 1935 r.? Różnice te bezwarunkowo istnieją—stwierdza Dr Sutch—i polegają one przede wszystkim na przejściu od pośredniej do bezpośredniej kontroli Państwa w szeregu dziedzin życia ekonomicznego. Ponadto Reserve Bank został jednak całkowicie nacjonalizowany, a jego działalność obecnie uważać należy za wyraz polityki finansowej i ogólnej tendencji ekonomicznej Rządu. Również system kolejowy został całkowicie upaństwowiony, w wyniku czego przywrócono ruch na liniach nierentownych, wstrzymany w okresie kryzysowym. Druga reperkusją całkowitego upaństwowienia kolei stał się wzrost sankcyj karnych i norm regulacyjnych we współzawodniczących ze sobą środkach transportu.

Ponadto upłynniono udziały w Towarzystwie Hipotecznym, zapewniając całkowitą kompensację dla posiadaczy papierów, przy czym

rolę Reserve Banku spełnia obecnie Państwo Towarzystwo Zaliczkowe (State Advances Corp.), będące nową formą dawnego Państwowego Urzędu Zaliczkowego.

Wreszcie, trzeba podkreślić stale rosnący wpływ Państwa na dystrybucję podstawowych artykułów produkcji nowozelandzkiej, co wpływa nie tylko na rynek wewnętrzny, ale i na strukturę handlu światowego.

Reasumując, Dr Sutch stwierdza, że—podobnie jak ościenna Australia—Nowa Zelandia dąży nietylko do opodatkowania towaru, ile do uregulowania obrotu towarowego i nie do samowystarczalności, a przeciwnie do wolnego handlu z zagranicą.

Minister Savage przeznaczył obecną walnę z deprecjacji waluty nowozelandzkiej wobec sterlinga angielskiego aż do czasu, kiedy wykonany zostanie praktycznie odpowiedni etap programu przebudowy w duchu New Deal.

Wzrost kontroli Państwa powoduje również wzrost pokus w kierunku „ekstrawagancji w wydatkach”. „Drogi i mosty”, budowane przez lokalnych posłów, często nie odpowiadają głębszej analizie ekonomicznej, a hasło rzucza się jedynie dla „wykazania się” przed elektorami.

New Deal łączy się integralnie z programem wielkich robót inwestycyjnych, stosowanych w Nowej Zelandii i Australii jako panaceum na bezrobocie. Te same zastrzeżenia posiada Dr Sutch co do państwowych zaliczek dla wieśniaków, gdyż—zdaniem jego—wywołują one stosunki inflacyjne w hipotekach i stałą finansową pauperyzację rolnictwa. Jeszcze bardziej niebezpieczny jest system „cen gwarantowanych”, stosowanych obecnie w odniesieniu do wytwórczości mleczarskiej i mięsnej, a częściowo i do pozostałych gałęzi wytwórczości surowcowo-aprowizacyjnej.

Końcowym problemem jest wreszcie sprawa finansów publicznych sensu stricto. Budżet na rok 1936/37 jest wybitnie skomprimowany i ortodoksyjny. Wydatki na usługi społeczne mają być pokryte ze wzrostu dochodów podatkowych i innych dochodów. Jednakże poza Ministrem Skarbu stoją ludzie mniej umiarkowani.

Prosperity Nowej Zelandii i jej przychody budżetowe zależą więcej niż innych dominionów od rynku brytyjskiego. Można powiedzieć że w 2/3 budżet wyspy opiera się na handlu z Anglią. Nie należy również zapominać, że ostatnia konferencja imperialna w Londynie rozważała niezwykle ważne dla Nowej Zelandii zagadnienie odnowienia układów ottawskich ze Stanami Zjedn., które zadecydują o kontyngentach wywożonych do Ameryki. Ponadto Nowa Zelandia robi wielkie wysiłki, ażeby wejść na rynki inne, głównie japoński i niemiecki, co wymaga również bardzo ostrożnej, przewidującej i skoordynowanej z Londynem—polityki finansowo-ekonomicznej.

Z. K.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie 24/V ÷ 5/VI 1937 r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires, Liverpoolu i Hamburgu — w \$ — za 100 kg):

	24 ÷ 29/V	31/V ÷ 5/VI	Wzrost (+) lub spadek (-) %
Pszonica			
Berlin . . .	21'20	21'20	—
Praga . . .	160'45	161'45	+ 0'6
Chicago . . .	5'03	4'55	- 0'6
Buenos Aires	4'55	4'53	- 0'5

Liverpool . . .	5'72½	5'46	- 4'6
Wiedeń . . .	36'87½	36'87½	—
Hamburg . . .	5'47	5'25½	- 4'1

Z y t o

Berlin . . .	17'50	17'50	—
Praga . . .	129'98	129'98	—
Chicago . . .	4'43	3'76	- 5'2
Wiedeń . . .	27'44	27'44	—
Hamburg . . .	5'32	5'29½	- 0'6

O w i e s

Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	123'14	124'54	+ 1'1
Chicago . . .	3'71	3'25	- 2'4
Buenos Aires	2'21	2'16	- 2'3
Liverpool . . .	4'80½	4'85½	+ 1'0
Wiedeń . . .	28'00	28'00	—
Hamburg . . .	—	3'09½	—

Jęczmień browarowy

Berlin . . .	21'35	—	—
Praga . . .	138'50	138'50	—
Chicago . . .	5'00	4'77	- 4'6
Wiedeń . . .	—	—	—
Hamburg . . .	—	—	—

BYDŁO I MIĘSO

—Na rynkach zagranicznych bydła i mięsa w maju panował spokojny nastrój.

Zarówno w Czechosłowacji, jak i Austrii zapotrzebowanie i notowania cen trzody chlewnej nie wykazywały zmiany.

W Anglii na rynku bekonowym w II połowie okresu sprawozdawczego nastąpiła obniżka notowań wszystkich bekonów z wyjątkiem towaru skandynawskiego i holenderskiego.

W Stanach Zjedn. zwykła cena paszy spowodowała dość silny wzrost podaży nierogacizny w wyniku dążności farmerów do ograniczenia rozmiarów pogłowia. Dość duże dowozy szynek z Polski łącznie z podażą wewnętrzną stworzyły na rynku amerykańskim powstanie chwilowych zapasów, które nie mogły być od razu zlikwidowane. W końcu miesiąca sprawozdawczego zapasy te uległy prawie całkowitej likwidacji, przy czym cena sprzedana szynki została utrzymana na dotychczasowym poziomie.

Londyn.—Notowania oficjalne bekonów z końca miesiąca — w sh za cwt: duńskie Nr 1 sizeable 95,—Nr 2 94,—Nr 3 93, Nr 1 ciężkie 95,—Nr 2 94, szóstki Nr 1 93,—Nr 2 92, holenderskie Nr 1 sizeable 92,—Nr 2 90,—Nr 3 89, Nr 1 ciężkie 92,—Nr 2 90, szóstki Nr 1 90, Nr 2 88, polskie Nr 1 sizeable 84,—Nr 2 81,—Nr 3 78, Nr 1 ciężkie 84,—Nr 2 81, szóstki Nr 1 82, irlandzkie sizeable Nr 1 90÷98,—Nr 2 87÷97,—Nr 3 85÷94, Nr 1 ciężkie 98, Nr 2 95, Nr 2 szóstki 94, litewskie Nr 1 sizeable 84,—Nr 2 81, Nr 3 78, Nr 1 ciężkie 84,—Nr 2 80, Nr 1 szóstki 82, angielskie sizeable Nr 1 88÷92, Nr 2 86÷90, Nr 3 88, ciężkie Nr 1 88÷92,—Nr 2 86÷89, szóstki Nr 1 88,—Nr 2 86.

Ogólne usposobienie na rynku bekonów było spokojne, ceny niżkowały o sh 4÷7 za cwt z wyjątkiem gatunków duńskiego, holenderskiego i szwedzkiego, które pozostały niezmiennione.

Wiedeń.—Urządowe notowania nierogacizny z dn. 26/V b. r.— w szylingach austr. za 1 kg żywej wagi : świnię słoninową prima 1'55÷1'60, angielskie krzyżówki 1'53÷1'58, rumuńskie banater 1'58÷1'63, stare słoninowe 1'48÷1'52, chłopskie 1'52÷1'61, mięsne 1'55÷1'70, staroserskie 1'50÷1'53. Tendencja spokojna.

Praga.—Notowania z dn. 25/V b. r.— w koronach czechosłowackich za 1 kg bitej wagi łącznie z podatkiem: cielęta 7'50÷10'50,—bite w Pradze 8'50÷11, świnię krajowe 8÷8'75, — bite w Pradze 8'80÷9'25.

MASŁO

—Na rynkach zagranicznych masła w maju większych zmian nie zanotowano. Przeważała utrzymana tendencja cen i zapotrzebowania z nieznacznym wzrostem popytu w końcu okresu sprawozdawczego.

Berlin.—Notowania urzędowe masła z końca miesiąca — w RM za 50 kg w hurcie: niemieckie masło standartowe 130, wyborowe masło mleczarskie 127, wyborowe mleczarskie II gat. 123, wiejskie 118, kuchenne 110. Tendencja stała.

JAJA

—Na rynkach zagranicznych w maju panowała utrzymana tendencja. Stosunkowo żywsze zapotrzebowanie ujawniło się ze strony rynku niemieckiego i włoskiego. Na rynku angielskim przeważała spokojna tendencja. Mniejści ilości jaj były lokowane na rynkach: czechosłowackim, austriackim i szwajcarskim.

W Palestynie ogłoszone zostało zarządzenie Wysokiego Komisarza, zmieniające dotychczasowy system importowy na jaja oraz drób bity i żywy. Zarządzenie to ma na celu ochronę rozwijającej się w szybkim tempie krajowej produkcji jaj i stanowić będzie poważne ograniczenie, zwłaszcza dla przywozu z Egiptu oraz Iraku, jak również z Polski. Zgodnie z powyższym zarządzeniem stawka na jaja, wynosząca dotąd 0-20 milśów od sztuki, zostaje zróżniczkowana, przy czym dotychczasowa stawka utrzymana zostaje jedynie w okresie 1/VII÷31/I, w okresie zaś 1/II÷30/VI obowiązywać będzie stawka prohibicyjna w wysokości 1 milśa od sztuki. W zakresie drobiu żywego i bitego, którego przywóz był dotychczas beczelowy, ustanowiona została w taryfie celnej nowa pozycja ze stawką 25 milśów od sztuki.

Londyn.—Urządowe notowania jaj w szylingach i pensach za skrzynię à 120 sztuk: duńskie 17 lbs 8.7½ ÷ 8.10½, — 15.5 lbs 8.1½ ÷ 8.3, — 14 lbs 7.9 ÷ 8, 13 lbs 7, angielskie specjalne 12, standartowe 11.0, średnie 9.9, angielskie 15.5 lbs 10.3 ÷ 10.6, — 15 lbs 10 ÷ 10.3, irlandzkie extra specjalne 12, specjalne 11.3 ÷ 11.6, standartowe 10 ÷ 10.3, wybrane 9.3 ÷ 9.6, holenderskie brunatne 67 ÷ 68 kg 11.6, — 58 ÷ 59 kg 9.9, mieszane 67 ÷ 68 kg 8.6 ÷ 8.9, — 62 ÷ 63 kg 7.10½ ÷ 8, polskie o wadze 53 ÷ 54 kg 6.6, — o wadze 51 ÷ 52 kg 6.3 ÷ 6.6, litewskie 18 lbs 8.9, — 15.5 lbs 7.6, — 14 lbs 7, szwedzkie 15.5 lbs 7.10½ ÷ 8, — 14 lbs 7.4½. Tendencja spokojna.

Wiedeń.—Notowania jaj według oficjalnej giełdy wiedeńskiej — w szylingach austr. za 100 sztuk: krajowe pełnościwież do picia A nom. 11'25, B nom. 10'25, C nom. 9'50 ÷ 9'75, węgierskie świeże 9'40 ÷ 10, polskie świeże na eksport B i C 9'30 ÷ 9'40.

METALE

ŻELAZO.—W II połowie maja na rynku światowym żelaza panowała w dalszym ciągu tendencja bardzo mocna i zwykłowa. Na zebraniu międzynarodowego kartelu stali, odbytym w Luksemburgu w dn. 16/V, postanowiono nie zmieniać oficjalnych cen na rynkach nieorganizowanych, lecz wprowadzić na nich obowiązkowe premie dla biur sprzedaży. Dla żelaza handlowego, sprzedawanego do Japonii, Chin, Mandżurii oraz Indji Brytyjskich i Holenderskich premia wynosi sh zł. 25 na 1 t, do Kanady — sh zł. 15, do Stanów Zjedn. — sh zł. 10 i do innych krajów — sh zł. 20. W żelazie kształtowanym premie wynoszą sh zł. 10 ÷ 15 na 1 t. Ponieważ premie te są obowiązkowe, równa się to w praktyce dalszej podwyżce cen.

Stan rynku żelaznego w poszczególnych krajach przedstawiał się następująco:

W Niemczech zarówno na rynku krajowym, jak i w eksporcie panowało w dalszym ciągu duże ożywienie. Dotyczy to zwłaszcza rynku krajowego, gdzie w niektórych działach produkcja nie mogła pokryć całego zapotrzebowania. Obrót rurami utrzymał się zarówno w kraju, jak i w eksporcie na dotychczasowym poziomie. Co się tyczy walcówki — to na rynku wewnętrznym zaznaczył się pewien wzrost zamówień, podczas gdy transakcje eksportowe zmniejszyły się. Rynek drutu ciągnionego nie wykazał większych zmian. Dzięki działalności „Iweco”, przeciwdziałającej zakupom spekulacyjnym, drut ciągniony uniknął wstrząsów, jakie się zaznaczyły na rynku metali nieżelaznych. Ceny eksportowe na drut ciągniony do Anglii zostały z początkiem maja podwyższone o £ 2.10 ÷ 5 na t.

We Francji zaznacza się brak rudy i koksu. Zwłaszcza dotkliwie daje się odczuć przerwanie dostaw niskofosforowej rudy z Maroka hiszpańskiego. Wskutek nie zawarcia w swoim czasie umów długoterminowych na rudę, huty francuskie muszą kupować rudę gorszej jakości od marokańskiej po cenie 3'60 ÷ 4'00 fr. za jednostkę żelaza w t, tj. płacić 4 razy drożej niż przed rokiem. Natomiast położenie na rynku żelastwa co najmniej się poprawiło i cena ustaliła się na poziomie 27 ÷ 29 fr. za 100 kg złomu martenowskiego. Ze względu na położenie surowców zagranicznych (koksu i rudy) zostały podwyższone ceny na surówkę: hematytowa kosztuje teraz 690 fr., a zwierciadłana (10 ÷ 12% Mn) — 795 fr. za t. Również i cena surówki odlewniczej ma być podwyższona o przynajmniej 10 fr. na t. Pewne zmniejszenie napływu obalunków wywołało ten dodatni skutek, że terminy dostawy, które ostatnio wynosiły 2 miesiące dla półfabrykatów, 2½ miesiący dla belek, 3 miesiący dla żelaza handlowego i 3½ miesiący dla bednarki, ulegają teraz skróceniu. Trudności zachodzą w dalszym ciągu w otrzymaniu stali szlachetnej, kierowanej w pierwszej linii na cele zbrojeniowe.

Na rynku belgijskim panował nastrój spokojny. Napływ zamówień zmniejszył się, wskutek czego terminy dostaw zostały skrócone, a klientela jest mniej skłonna do uiszczania dopłat dodatkowych. Żelazo handlowe jest sprzedawane po cenach, zbliżonych do oficjalnych. Tendencja na blachy ocynkowane uległa osłabieniu. Ogólny napływ zamówień do „Cosibel” wyniósł do dn. 22/V 81 tys. t, z czego 46 tys. t przypada na rynek wewnętrzny. W zamówieniach tych 70% stanowią żelazo handlowe i blachy grube. Popyt na surówkę odlewniczą zmniejszył się, natomiast jest przez zagranicę poszukiwana surówka hematytowa i niskofosforowa.

Na rynku angielskim panowało w dalszym ciągu wielkie ożywienie i podaż nie mogła sprostać popytowi. Ostatnie podwyżki cen nie wpłynęły na zmniejszenie zamówień. Większość hut może przyjmować zamówienia jedynie z terminem wykonania we wrześniu lub październiku. Ceny na żelazo kontynentalne nie zostały na razie podwyższone, lecz nastąpi to niewątpliwie z początkiem czerwca. Pozostają jeszcze do dostarczenia duże zapasłości żelaza kontynentalnego z I kwartału. W poszczególnych działach sytuacja przedstawiała się następująco: na rynku surówki panowała wielka ciasnota, towaru z dostawą natychmiastową nie można wcale otrzymać. Nawet i przy dłuższych terminach następująca się duże trudności w zdobyciu surówki. Surówka odlewnicza szkocka podrożała o sh 25 na t. W zakresie półwyrobów lekkie polepszenie, które się zaznaczyło niedawno, już minęło. Większość samodzielnich walcowni walczy z dużymi trud-

nościami z powodu braku materiału, a niektóre z nich musiały zmniejszyć produkcję lub zupełnie jej zaniechać. Również i w dziedzinie wyrobów gotowych zaspokojenie potrzeb odbiorców napotyka na duże trudności. Co się tyczy najważniejszych surowców — to w dalszym ciągu dowóz ich nie jest w zupełności wystarczający, a ceny utrzymują się na wysokim poziomie. Dowóz rudy zmniejszył się znacznie, gdyż w I dekadzie maja wyniósł zaledwie 42 tys. t — wobec 73 tys. t w tymże okresie w kwietniu. Na rynku koksu panuje bardzo mocna tendencja. Koks wielkopieczowy kosztuje sh 25 za t. Cena złomu została obecnie ustalona na poziomie sh 67 za t franco stacja załadowania.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ zł. fob port — notowane były w dn. 23/V 1937 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1 016 kg		za 1 000 kg

Surówka:

odlewnicza Nr III (2.5-3.0% Si)	—	—	—
tomasowska	—	—	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—

Półwytwór:

kęsy	—	4. 7.6	4. 7.6
platyny	—	4. 8.6	4. 8.6

Wytwory gotowe:

żelazo sztabowe	—	4.19.0	4.19.0
belki	—	4.17.6	4.17.5
kątownicy	—	4.18.0	4.18.0
blacha okrętowa, rezerwuarowa itp.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.10.0	5.10.0
bednarka	—	5. 5.0	5. 5.0
drut-walcówka	—	—	—
blacha tomasowska	—	5.17.6	5.17.6
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
drut ocynkowany	—	6. 7.6	6. 7.6
gwoździe druciane	—	—	—

METALE NIEŻELAZNE.—W II połowie maja na rynku metali panowała na ogół tendencja słaba i niżkowa. Kursy miedzi i cyny niżkowały, podczas gdy ceny ołowiu i cynku nieznacznie wzrosły. Przyczynę słabego nastroju na giełdzie metalowej należy przypisać przede wszystkim ograniczaniu się klienteli jedynie do najkonieczniejszych zakupów wobec wciąż jeszcze niewyjaśnionych zamiarów Stanów Zjedn. co do polityki złotej.

Stan rynków poszczególnych metali przedstawiał się następująco:

Na rynku miedzi zasługuje na uwagę zbliżenie się ceny gotówkowej miedzi standard do ceny terminowej, co należy przypisać wzrostowi zapasów miedzi surowej. Znajduje się to w związku z silnym wzrostem produkcji miedzi surowej w porównaniu z rafinowaną. Wobec tego, że zapasy miedzi rafinowanej zmniejszyły się od sierpnia ub. r. o 30%, należy przewidywać w najbliższym czasie znaczny wzrost jej produkcji.

Na rynku cyny niżkowa tendencja wywołana jest w znacznym stopniu niepewną sytuacją w Stanach Zjedn., które są najważniejszym rynkiem zbytu dla cyny. Zwłaszcza hamującą na koniunkturę na rynku cyny działają ciągle strajki, wybuchające w różnych okęgach tego kraju.

Rynek ołowiu wykazał w okresie sprawozdawczym lekki wzrost ceny tego metalu, co się tłumaczy jego korzystną sytuacją pod względem zapasów. Ponieważ wkrótce odbiorcy będą zapewne zmuszeni uzupełniać swe składy, należy przypuszczać, że cena ołowiu może się jeszcze cokolwiek podnieść, chociaż większej zmiany nie należy oczekiwać.

Na rynku cynku kurs jego kształtował się pod wpływem kursu ołowiu i doznał także pewnej, chociaż bardzo nieznacznej, poprawy. Na przyszłość nie jest wykluczona dalsza, zapewne nieduża, wyżka ceny cynku, gdyż popyt na ten metal jest znaczny, zwłaszcza na cynk elektrolityczny.

Ruch cen poszczególnych metali w okresie sprawozdawczym przedstawiał się następująco (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga — terminowe): miedź standard straciła £ 37/8 wzgl. pozostała bez zmiany, miedź elektrolityczna i rafinowana straciła po £ 1, cyna poniosła stratę na kursie £ 3½ wzgl. 1/8, ołów zwykłał o £ 5/8 wzgl. 9/16, a cynk podrożał o £ ¼ wzgl. potaniał o £ ¼, blacha biała zwykłała o sh ½ na skrzynce, srebro straciło 3/16 d. wzgl. ¼ d na uncję, a złoto zyskało sh 1½ na uncję. Ceny innych metali nie uległy zmianie.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali w £ za 1 016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynkę o 112 arkuszach o wym. 20"×14"×0.24 m/m, platyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję:

Metal	Poprzedni okres ultimo	Okres maksym. ultimo	mini-mum	ultimo
Miedź standard:				
kasa	61 ³ / ₄ -62	64	58	58-1/8
term.	57 -1/4	61	57 ³ / ₁₆	57 ³ / ₁₆ -1/4
elektrol.	63 -65	67	62	62-64
rafinow.	63 ³ / ₄ -65	67	62 ³ / ₄	62 ³ / ₄ -64
Cyna:				
kasa	249-1/2	255	245 ³ / ₄	245 ³ / ₄ -46
term.	242 ³ / ₄ -31/4	253	244 ³ / ₄	244 ³ / ₄ -45
Ołów:				
kasa	22 ¹³ / ₁₆	24 ¹⁵ / ₁₆	22 ³ / ₁₆	23 ⁷ / ₁₆
term.	22 ³ / ₄	24 ¹¹ / ₁₆	22 1/2	23 ⁵ / ₁₆
Cynk:				
kasa	21 ⁷ / ₈	24 ³ / ₁₆	22 ¹ / ₈	22 ¹ / ₈
term.	22 ¹ / ₄	24 ⁷ / ₁₆	22 ¹ / ₈	22 ¹ / ₈
Glin:				
dla kraju	100	100	100	100
„ zagr.	100	100	100	100
Nikiel:				
dla kraju	180-185	185	180	180-185
„ zagr.	180-185	185	180	180-185
Blacha biała	24-25	25 1/2	24	24 1/2-25 1/2
Platyna „spong”	11 1/4	11 1/4	11 1/4	11 1/4
Srebro:				
kasa	20 ⁷ / ₁₆	20 ¹ / ₄	20 1/4	20 1/4
term.	20 ⁹ / ₁₆	21 ⁵ / ₁₆	20 ³ / ₁₆	20 ³ / ₁₆
Złoto	140.8	140.9 1/2	140.5 1/2	140.9 1/2

— Na rynku starych metali panowała tendencja z lekka niżkowa. Ceny hurtowe loco Paryż, notowane w dn. 14/V b. r. — we fr. fr. za 100 kg — były następujące (w nawiasie ceny z dn. 5/V b. r.): miedź 480 (480), brąz 440 (440), mosiądz 255 (255), cynk 130 (135), ołów 190 (200).

SUROWCE WŁÓKIENNICZE

—Rynek bawełny amerykańskiej w maju kształtował się znacznie spokojniej aniżeli w okresie kwietniowej nerwowości. Wahania cen były stosunkowo nieznaczne, jakkolwiek nie można określić sytuacji rynkowej w bawełnie jako całkowitego powrotu do równowagi. Tendencję rynkową bawełny w maju można określić jako wybitnie wyczekującą. Transakcje na rynku amerykańskim przez pierwszą zwłaszcza połowę maja utrzymywały się w granicach dość szczyplych i obejmowały zamówienia na krótkie terminy, co świadczyłoby o tym, że działalność elementów spekulacyjnych w tym okresie zmalała bardzo wydatnie. Wg pierwszych informacji, nadchodzących z terenów uprawy, tereny pod uprawą bawełny w Stanach Zjedn. zostaną w b. r. powiększone. Dotychczasowe doniesienia ustalają zwiększenie terenów uprawy bawełny w Stanach Zjedn. na 10÷15% w porównaniu z ub. r. Podkreślić jednak należy, że doniesienia z terenów uprawnych przyjmować należy w obecnym okresie z dużymi zastrzeżeniami.

W II połowie maja sytuacja na rynku bawełny amerykańskiej uległa pewnemu osłabieniu. Wpłynęły na to częściowe Zielone Świąta, które zredukowały i tak już niewielkie obroty, ograniczające się do pokrywania tła bieżącego zapotrzebowania. Charakterystyczne dla oceny sytuacji są liczby statystyczne, ilustrujące spożycie tego surowca. Przedziałnie amerykańskie skonsumowały w maju ok. 720 tys. bel bawełny, jakkolwiek jednocześnie zwiększyły się zapasy tego surowca u handlarzy i eksporterów, dochodząc do 2 miln. bel, tj. kwoty niemal 2-krotnie wyższej aniżeli w ub. r. Spadek eksportu bawełny amerykańskiej stanowi, oczywiście, zjawisko niekorzystne na tle dodatniego i stałego rozwoju spożycia tego surowca na rynku wewnętrznym. Stosunek wzajemny obu tych elementów handlu bawełną surową w Stanach Zjedn. kształtuje się w ten sposób, że spożycie wewnętrzne jest 2-krotnie wyższe od wywozu zagranicznego.

Na rynku bawełny egipskiej sytuacja kształtowała się analogicznie. Zakupy surowca na dalsze terminy były stosunkowo niewielkie.

Transakcje spekulacyjne uległy skurczeniu do minimum. Ze strony handlu bawełnianego zapotrzebowanie było bardzo małe. Wahania cen bawełny egipskiej przez cały maj nie przekraczały kilkunastu punktów. Ceny, pomimo niewielkiego zapotrzebowania, utrzymywały się jednolicie i bez zmian przy tendencji na ogół mocnej. Zwiększony eksport bawełny egipskiej był jednym z czynników mocnej tendencji cen, wpływając jednocześnie na zmniejszanie się zapasów tego surowca na rynku aleksandryjskim. Wiadomości, nadchodzące z terenów uprawnych, były na ogół pomyślne.

Rynek bawełny tureckiej, która odgrywać zaczyna w ostatnich latach coraz poważniejszą rolę, cechował w maju zupełny spokój. Zapotrzebowanie przedziałni krajowych było niewielkie, a eksport uległ wydatnej redukcji. Pozostaje to, niewątpliwie, z silną zwyżką cen surowca tureckiego, które wyśrubowane zostały w transakcjach kompensacyjnych poważnie ponad poziom cen światowych.

Na podkreślenie zasługują wyniki zbiorów bawełny na terenie W. Brytanii. Jak się okazuje, tereny kolonii i dominiów brytyjskich dały w ub. r. rekordową wysokość zbiorów tego surowca. Łączna produkcja bawełny na terenach, wchodzących w skład Imperium Brytyjskiego, wyniosła 752 800 bel, tj. o przeszło 50 tys. bel więcej aniżeli w sezonie 1935/36.

Rynek wełny w maju kształtował się dość niejednolicie. O ile aukcje zamorskie notowały duże obroty przy cenach na ogół zwyżkujących bądź też przynajmniej mocnych, o tyle na rynkach europejskich, w szczególności zaś na rynku londyńskim, a więc posiadającym charakter niejako regulatora podaży w Europie—tendencja była niejednolita. Na rynkach zamorskich sytuacja kształtowała się znacznie mniej nerwowo, co oczywiście dodatnio wpływało na obroty. Stosunkowo najliczniej na rynku południowo-afrykańskim występowała jako nabywcy odbiorcy z Japonii, Niemiec i Francji. Kierunek eksportu wełny też uległ zupełnej zmianie, gdyż na pierwszych miejscach utrzymują się Niemcy i Japonia, podczas gdy zakupy Anglii i Francji w sezonie tegorocznym skurczyły się o 50%. Na rynku

południowo-amerykańskim sytuacja kształtowała się bez większych zmian przy niewielkich obrotach i cenach utrzymanych z odcieniem mocniejszym.

Sytuacja na rynku lnu w maju była zdecydowanie mocna na odcinku cen przy stosunkowo niewielkich rozmiarach obrotów sprzedażnych. W początkach maja Łotewski Monopol Lniany sprzedał kilkaset ton lnu po cenie £ zł. 53.10 za gatunek Livonian R i podwyższył w połowie maja cenę tego surowca do £ 54. Rynek łotewski w obecnym okresie dysponuje niewielkimi tylko partiami lnu, nieprzekraczającymi 500 ton. Ten właśnie moment oddziaływa silnie na zwyżkę cen lnu na wszystkich rynkach wschodnioeuropejskich. Analogicznie kształtowała się sytuacja również i na rynkach zachodnioeuropejskich, gdzie silne zapotrzebowanie mogło być zaspokajane tylko częściowo wobec niewielkich ilości surowca, jaki znajdował się na rynku.

Na rynku konopi tendencja kształtowała się niejednolicie. Tak więc na rynku włoskim transakcje były bardzo ożywione, a zapotrzebowanie ze strony przedziałników bardzo znaczne przy cenach mocnych, utrzymanych. Na rynku francuskim i belgijskim tendencja była spokojna przy niewielkich obrotach i cenach stałych. W Jugosławii niesprzyjające warunki atmosferyczne opóźniły prace na terenach uprawy, co zmniejsza dowozy surowca na rynek.

Rynek jedwabiu nie przejawiał wydatniejszej aktywności w maju. Kampania tegoroczna oprzędów przebiega zupełnie pomyślnie, a ulewne i długotrwałe deszcze nie wyrządziły większych szkód. Zbiory tegoroczne we Włoszech preliminowane są w granicach 37 miln. kg. Wiadomości z Japonii są bardzo skąpe, w każdym bądź razie zbiory winny przekroczyć rozmiary zeszłoroczne. Najsilniejszy wzrost, bo o 25÷30%, oczekiwany jest w Indochinach, zwłaszcza w Annamie, wobec niezwykle pomyślnych warunków atmosferycznych. W Syrii kampania sezonowa zbliża się do końca w warunkach na ogół korzystnych bez większych zmian w wielkości zbiorów.

M. K.

PRZEDRUK DOZWOŁONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; ZAGRANICĄ: kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 500; II i III str. okł. — zł 400; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 300, 1/2 str. — 200, 1/4 str. — zł 125, 1/8 str. — zł 75. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓLEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, 1/2 str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, 1/4 str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn SPÓŁKA AKCYJNA

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 25 czerwca 1937 r. o godz. 18 w lokalu siedziby Spółki przy ul. Daniłowiczowskiej Nr 16 w Warszawie odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, oraz bilansu i rachunku zysków i strat za 1936 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 3) Powzięcie uchwały o przeznaczeniu zysków Spółki;
- 4) Wybór Prezesa i 4 członków Zarządu;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Powzięcie uchwały o obniżeniu kapitału akcyjnego Spółki o zł 1 000 000, tj. do zł 8 000 000 przez umorzenie 10 000 sztuk akcji Spółki, a mianowicie: 4 339 sztuk akcji imiennych uprzywilejowanych i 5 661 sztuk akcji okazicielskich i w związku z powyższym zmiana § 4 statutu Spółki, któremu nadane będzie brzmienie przytoczone poniżej;
- 8) Upoważnienie Zarządu Spółki do skupu akcji Spółki celem dalszego obniżenia kapitału akcyjnego jeszcze o złotych 1 000 000 po cenie wg własnego uznania, nie wyżej jednak nominalnej wartości akcji;
- 9) Wolne wnioski.

Projektowana treść § 4 statutu Spółki: „§ 4. Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 8 000 000 i jest podzielony na 80 000 sztuk akcji po zł 100 każda, a mianowicie: 10 661 akcji imiennych uprzywilejowanych co do prawa głosu i 69 339 akcji zwykłych na okaziciela. Akcje emisji następnych będą w 1/6 części imienne uprzywilejowane co do prawa głosu i w 5/6 zwykłe na okaziciela”.

Właściciele akcji imiennych będą mieli prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu z dn. 25 czerwca 1937 r., jeżeli będą zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. Akcje zaś na okaziciela dadzą prawo uczestniczenia, jeżeli zostaną złożone w Spółce w tym samym terminie i nie będą odebrane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej. 1369-23-24

II OGŁOSZENIE

Zarząd Rudzkiej Przędzalni Bawełny, Spółki Akcyjnej

stosownie do § 10 statutu Spółki godaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dn. 28 czerwca 1937 r. o godz. 17 w kancelarii notariusza R. Wodzińskiego w Łodzi przy ul. Pomorskiej 21 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 3) Zatwierdzenie bilansu i r-ku strat i zysków za 1936 r.; 4) Uchwała w przedmiocie pokrycia strat; 5) Udzielenie władzom absolutorium; 6) Wybory do Rady Nadzorczej; 7) Upoważnienie Zarządu do zaciągnięcia pożyczki, zabezpieczonej na hipotece Spółki; 8) Upoważnienie Zarządu do zawarcia umowy dzierżawy; 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć w biurze Zarządu, Ruda Pabianicka, ul. Piłsudskiego 35, swoje akcje, bądź zaświadczenia depozytowe, zastawowe banków lub instytucji kredytowych z wykazaniem numerów akcji i adnotacją, że akcje nie będą wydane przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. 1350-23-24

II OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza Spółki Akcyjnej

Małopolska Fabryka Żarówek, Spółka Akcyjna w likwidacji we Lwowie, ul. Lwowskich Dzieci 25

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 czerwca 1937 r. o godz. 17.30 odbędzie się w Warszawie w lokalu Polskiego Związku Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych przy ul. Marszałkowskiej Nr 110

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania likwidatora i Rady Nadzorczej, bilansu z rachunkiem zysków i strat za 1936/37 r., tudzież bilansu zamknięcia likwidacji;
- 2) Udzielenie likwidatorowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków;
- 3) Rozwiązanie Spółki i określenie sposobu przechowania ksiąg i dokumentów Spółki.

Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce we Lwowie, przy ul. Lwowskich Dzieci 25, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed jego ukończeniem. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej oraz w Rotterdamsche Bankvereening wraz z filiami w Holandii. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. 1348-23-24

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Karwice-Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerii SPÓŁKI AKCYJNEJ

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 czerwca 1937 r. o godz. 18 odbędzie się w siedzibie Zarządu, w Warszawie, przy ul. Wilczej Nr 31 m. 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1935/36; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1935/36; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Udzielenie pokwitowania Zarządowi z czynności; 6) Wynagrodzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć w siedzibie Zarządu, w Warszawie przy ul. Wilczej Nr 31 m. 3 posiadane akcje, względnie zaświadczenia notariusza lub właściwych instytucji kredytowych o złożeniu u nich akcji. 1395-23-24

II OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Ziemskiego Banku Hipotecznego

Spółki Akcyjnej we Lwowie

odbędzie się dn. 30 czerwca 1937 r. w lokalu Banku przy ul. Słowackiego 14/I o godz. 12.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Wybór 12 członków Rady Nadzorczej grupami;
- 3) Wniosek na rewizję stanu interesów Banku i wybór w tym celu Komisji.

Do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu są uprawnieni ci PP. Akcjonariusze, którzy po myśli § 60 statutu najpóźniej 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą w kasie Banku swoje akcje lub zaświadczenia prawem przewidziane. Uprawnionym do wstępu na Walne Zgromadzenie będą wydane le-Lwów, dn. 30 kwietnia 1937 r. 1138a

Zarząd Spółki „Chodorów” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Cukrowniczego

w Chodorowie

zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej z dn. 15 września 1936 r. pkt. 4 zawiadamia, że w dn. 26 czerwca 1937 r. (sobota) o godz. 11 rano odbędzie się w sali posiedzeń firmy „Polsoł” Polska Spółka dla Obrotu Towarowego, S. A. we Lwowie, ul. Szajnochy L. 2. I p.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Uzgodnienie dotychczasowego statutu Spółki z brzmieniem Kodeksu Handlowego z dn. 27/VI 1934 r. i w tym celu uchylene go począwszy od § 1 do § 42, oraz uchwalenie statutu Spółki w nowej redakcji, wedle następującego brzmienia:

STATUT

Spółki Akcyjnej pod firmą

„Chodorów” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Cukrowniczego
W CHODOROWIE

I — Firma, siedziba i przedmiot przedsiębiorstwa Spółki

§ 1

Spółka powstała i została zarejestrowana dnia 20 stycznia 1913 r.

Założycielami jej byli: Bank Przemysłowy dla Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim, noszący później firmę Polski Bank Przemysłowy i Kazimierz Baron de Vaux, właściciel dóbr w Chodorowie.

§ 2

Firma Spółki brzmi: „Chodorów” Spółka akcyjna dla przemysłu cukrowniczego w Chodorowie.

§ 3

Siedzibą Spółki jest miasto Chodorów w Województwie Lwowskim. — Spółka jest zarejestrowana w Sądzie Okręgowym w Brzeżanach.

§ 4

Przedmiotem przedsiębiorstwa Spółki jest: fabrykacja i rafinowanie cukru, sprzedaż cukru, prowadzenie gospodarstw rolnych i plantacji buraka cukrowego, oraz w ogóle działalność przemysłowa i handlowa w zakresie cukrownictwa, z uwzględnieniem wszelkich produktów przetwórczych, pochodnych, ubocznych i odpadkowych, jako to: przetworów cukrowych, karmy dla bydła, nawozów, artykułów chemicznych, spirytusu, drożdży itp.

Spółka władna jest nabywać, posiadać i dzierżawić nieruchomości miejskie i ziemskie, zakładać, dzierżawić i prowadzić fabryki i zakłady przemysłowo-handlowe, oraz gospodarstwa rolne, posiadać oddziały, biura, agentury, składy i zakłady sprzedaży, jak również mieć udziały i akcje w innych przedsiębiorstwach.

Spółka może działać zarówno w obrębie Rzeczypospolitej Polskiej, jako też i zagranicą.

§ 5

Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

II. — Kapitał Akcyjny

§ 6

Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 9 375 000.00 (dziewięć milionów trzysta siedemdziesiąt pięć tysięcy) i jest podzielony na 93 750 sztuk akcji na okaziciela po zł 100 (sto) nominalnej wartości każda.

§ 7

Spółka może podwyższyć kapitał akcyjny w drodze emisji nowych akcji.

Podwyższenie kapitału akcyjnego może być dokonane jedynie na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia.

§ 8

Spółka może emitować obligacje.

Emisja obligacji wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia.

III. — Władze Spółki

§ 9

Władzami Spółki są:

a) Zarząd,

b) Rada Nadzorcza,

c) Walne Zgromadzenie.

Zarząd

§ 10

Zarząd Spółki składa się:

1) z Prezesa Zarządu i dwóch członków,

2) lub tylko z dwóch członków,

mianowanych w jednym i w drugim wypadku przez Radę Nadzorczą spośród akcjonariuszów, lub spoza ich grona.

Prezes Zarządu zostaje mianowany przez Radę Nadzorczą na lat trzy, zaś członkowie Zarządu na przeciąg jednego, dwu lub trzech lat, wedle każdorazowej uchwały Rady Nadzorczej, która też postanawia, czy Zarząd fungować będzie w składzie Prezesa i dwu członków, czy też tylko w zespole dwu członków z nadzorem delegata Rady Nadzorczej.

Jeżeli Zarząd składa się z dwu członków, wówczas Rada Nadzorcza musi powierzyć jednemu ze swoich członków stały bezpośredni nadzór nad działalnością Zarządu, a to na warunkach określonych w § 20 i 21.

Mandaty członków Zarządu wygasają z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia, zatwierdzającego sprawozdanie, bilans i rachunek zysków i strat za ostatni rok ich urzędowania; winni oni jednak pełnić swe czynności i po tym Walnym Zgromadzeniu aż do czasu, dopóki Rada Nadzorcza nie zamianuje ich następców.

Ustępujący członkowie Zarządu mogą być ponownie powołani.

§ 11

Podstawą stosunku służbowego członków Zarządu są umowy służbowe, zawarte między poszczególnymi członkami Zarządu a Spółką. W umowach pomiędzy Spółką a członkami Zarządu, tudzież we wszelkich sprawach i sporach z nimi, reprezentują Spółkę Rada Nadzorcza, lub pełnomocnicy, powołani uchwałą Walnego Zgromadzenia. Umowy te winny być zawarte na piśmie w ciągu dni 14 po ustanowieniu każdego z członków Zarządu.

Wynagrodzenie członków Zarządu może polegać na poborach stałych oznaczonych w sumie zgóry określonej, jak i na udziale w zysku Spółki. (Gwarantowana lub niegwarantowana tantiemą).

Prócz powyższego wynagrodzenia, określonego w umowach służbowych, Walne Zgromadzenie może przyznać Zarządowi lub poszczególnym jego członkom remunerację z czystego zysku bilansowego.

§ 12

Członkowie Zarządu mogą być każdej chwili odwołani zarówno przez Radę Nadzorczą, jak i na skutek uchwały Walnego Zgromadzenia, co jednak nie uwłacza ich roszczeniom z tytułu umowy o pracę.

§ 13

Zarząd prowadzi interesy Spółki i zarządza jej majątkiem, oraz reprezentuje Spółkę wobec władz sądowych i administracyjnych.

Wobec Spółki są członkowie Zarządu ograniczeni postanowieniami zarówno Kodeksu Handlowego, jak i niniejszego statutu, oraz uchwałami Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej.

§ 14

Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki, konieczne jest współdziałanie dwu członków Zarządu, lub jednego członka Zarządu i prokurenta.

Firma Spółki podpiswana będzie w ten sposób, iż pod wydrukowanym, wyciśniętym lub wypisanym brzmieniem firmy, położą swoje podpisy dwaj członkowie Zarządu, lub jeden członek Zarządu i prokurent. Prokurenti winni zawsze dołączać do swego podpisu dodatek wskazujący prokurę.

§ 15

Uchwały Zarządu winny być protokołowane. Ponadto protokoły winny stwierdzać porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków Zarządu, ilość oddanych głosów za poszczególnymi uchwałami, oraz odrębne zdania. Protokoły podpisują wszyscy obecni.

§ 16

Członek Zarządu Spółki nie może bez zezwolenia Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnymi, ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako spółnik jawny lub członek władz.

§ 17

W razie sprzeczności interesów Spółki z osobistymi interesami członka Zarządu, jego małżonki, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia, powinien członek Zarządu wstrzymać się od udziału w rozstrzygnięciu takich spraw i zażądać zaznaczenia tego w protokole.

Rada Nadzorcza

§ 18

Rada Nadzorcza składa się co najmniej z 5, a co najwyżej z 7 członków wybranych przez Walne Zgromadzenie spośród akcjonariuszy lub spoza ich grona, na okres lat trzech.

W razie śmierci lub ustąpienia jednego z członków Rady Nadzorczej przed upływem kadencji, Rada Nadzorcza może kooptować członka Rady Nadzorczej na czas do najbliższego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Członkowie Zarządu, likwidatorowie i pracownicy Spółki nie mogą być równocześnie członkami Rady Nadzorczej.

Ustępujący członkowie Rady mogą być ponownie wybierani. Mandaty członków Rady Nadzorczej wygasają automatycznie z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia, zatwierdzającego sprawozdanie, bilans i rachunek strat i zysków za ostatni rok ich urzędowania.

Bezpośrednio po Walnym Zgromadzeniu, na którym został dokonany wybór członków Rady, Rada Nadzorcza konstituuje się, wybierając ze swego grona prezesa, oraz dwu wiceprezów. Ci ostatni pełnią zastępczo funkcje prezesa Rady Nadzorczej w razie jego nieobecności, lub z jego upoważnienia. O pierwszeństwie do pełnienia funkcji wiceprezesa rozstrzyga upoważnienie prezesa, a w braku tegoż — starszeństwo wieku.

W razie wakansu na stanowisko prezesa lub wiceprezesa, Rada Nadzorcza dokona nowego wyboru na opróżnione stanowisko.

§ 19

Rada Nadzorcza wykonywa stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich gałęziach przedsiębiorstwa.

Do szczególnych obowiązków Rady Nadzorczej należy badanie bilansu, oraz rachunku zysków i strat, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, badanie sprawozdania Zarządu, tudzież wniosków Zarządu co do podziału zysków i pokrycia strat, oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego sprawozdania piśmiennego z wyników powyższego badania.

W celu wykonywania powyższych czynności Rada Nadzorcza może przeglądać każdy dział czynności Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień, dokonywać rewizji majątku, tudzież sprawdzać księgi i dokumenty.

§ 20

Ponadto do kompetencji Rady Nadzorczej należy:

1) powoływanie członków Zarządu i oznaczenie okresu ich kadencji (§ 10 ustęp 2),

2) udzielanie Zarządowi na jego wniosek zezwolenia na nadanie prokury,

3) odwoływanie, oraz zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu,

4) delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, nie mogących sprawować swoich czynności, przy czym w razie odwołania, zawieszenia w czynnościach, ustąpienia lub stałej niemożności sprawowania czynności przez członków Zarządu, Rada Nadzorcza winna niezwłocznie przedsięwziąć odpowiednie kroki, celem uzupełnienia składu Zarządu,

5) w wypadku, gdy Zarząd został ukonstytuowany w składzie dwu osób, delegowanie członka Rady Nadzorczej do wykonywania stałego bezpośredniego nadzoru nad działalnością tego Zarządu (§ 10 ust 2),

6) zwalnianie członków Zarządu od zakazu konkurencyjnego,

7) uchwalanie regulaminów Rady Nadzorczej i dla Zarządu,

8) zastępowanie Spółki we wszystkich sprawach i sporach z członkami Zarządu, tudzież przy zawieraniu umów między Spółką, a członkami Zarządu, jeżeli Walne Zgromadzenie nie ustanowi innych zastępców,

9) zwoływanie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jeżeli Zarząd nie zwoła tegoż w czasie przez statut wymaganym, oraz Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, ilekroć zwołanie tegoż Rada uzna za wskazane, a Zarząd nie zwoła Zgro-

madzenia w ciągu dwu tygodni od zgłoszenia odpowiedniego żądania przez Radę Nadzorczą,

10) rozpatrywanie i zatwierdzanie planu gospodarczego, budżetu, oraz głównych wytycznych polityki produkcji i sprzedaży,

11) zatwierdzenie zasad ważniejszych planów inwestycyjnych,

12) uchwalanie własnych wniosków na Walne Zgromadzenie, oraz opiniowanie wniosków na Walne Zgromadzenie, zgłoszonych przez Zarząd, lub akcjonariuszy,

13) decyzje i czynności we wszystkich sprawach zastrzeżonych w Kodeksie Handlowym, lub w statucie wyłącznej kompetencji Rady Nadzorczej.

§ 21

Rada Nadzorcza wykonywa swe czynności zbiorowo, może jednak powierzyć poszczególnym swoim członkom stałe specjalne funkcje przy bezpośrednim nadzorze działalności Zarządu.

Za te specjalne stałe czynności nadzorcze członkowie Rady Nadzorczej otrzymują osobne stałe miesięczne wynagrodzenie, przy czym ustalenie tego wynagrodzenia jest pozostawione decyzji Walnego Zgromadzenia.

Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie, którego wysokość oznacza Walne Zgromadzenie.

Oprócz powyższego wynagrodzenia, otrzymują członkowie Rady Nadzorczej marki obecności, uchwalone przez Walne Zgromadzenie, oraz zwrot kosztów podróży.

§ 22

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Prezes lub urzędujący jego zastępca, ilekroć tego wymagają sprawy Spółki. Prezes względnie jego zastępca są jednakowoż zobowiązani zwołać posiedzenie Rady, jeżeli tego zażąda pisemnie przynajmniej trzech członków Rady Nadzorczej. W tym wypadku należy zwołać Radę najpóźniej w ciągu 8 dni od dnia doręczenia tego żądania, zaś posiedzenie Rady Nadzorczej winno być wyznaczone na jeden z następnych ośmiu dni.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w siedzibie Spółki lub w miejscowości, przez zwołującego każdorazowo wskazanej.

Do ważności uchwał Rady Nadzorczej konieczne jest zaproszenie w stosownym czasie wszystkich, a obecność przynajmniej trzech członków Rady Nadzorczej.

Zaproszenia pisemne, zawierające porządek dzienny, winny być wysłane co najmniej na trzy dni przed odbyciem posiedzenia.

W wypadkach nagłych termin ten nie obowiązuje, przy czym wystarczy zaproszenie ustne, telefoniczne, lub telegraficzne.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos Prezesa, lub zastępującego go wiceprezesa Rady Nadzorczej.

Do ważności uchwał w przedmiocie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu wniosków w sprawie zmiany statutu, powiększenia lub zmniejszenia kapitału akcyjnego, fuzji Spółki, i jej rozwiązania, konieczną jest obecność przynajmniej $\frac{3}{5}$ wszystkich członków Rady Nadzorczej.

§ 23

Z każdego posiedzenia Rady Nadzorczej spisuje się protokół. Do protokołów Rady stosuje się odpowiednio przepisy o protokołach Zarządu.

§ 24

Bez wyraźnego zezwolenia Spółki nie wolno członkom Rady Nadzorczej, delegowanym do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru, zajmować się interesami konkurencyjnymi, ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej, w charakterze spółnika jawnego lub członka władz.

Do udzielenia takiego zezwolenia imieniem Spółki powołane jest Walne Zgromadzenie.

Do zawierania wszelkich interesów handlowych i prawnych między Spółką, a członkiem Rady Nadzorczej, potrzebne jest zezwolenie Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie

§ 25

Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 26

Zwyczajne Walne Zgromadzenie winno się odbyć w ciągu pięciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Przedmiotem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia powinno być:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za ubiegły rok obrotowy,

2) powzięcie uchwały o podziale zysków lub o pokryciu strat,

3) udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków.

Przedmiotem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą być także inne sprawy.

§ 27

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje się:

1) gdy Zarząd lub Rada Nadzorcza uznają to za wskazane, 2) w wykonaniu uchwały Walnego Zgromadzenia, nakazującej zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia,

3) na żądanie akcjonariuszy, reprezentujących co najmniej 1/10 część kapitału akcyjnego. Żądanie takie winno być zgłoszone zawnazem na ręce Zarządu, ze wskazaniem spraw, które mają być rozpatrzone i udowodnieniem posiadanych ilości akcji,

4) w przypadkach szczególnych, przewidzianych w Kodeksie Handlowym.

§ 28

Prócz spraw wymienionych w § 26 należy do Walnego Zgromadzenia:

1) wybór i odwołanie członków Rady Nadzorczej i oznaczenie ilości członków Rady na daną kadencję,

2) oznaczenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej,

3) zmiana statutu,

4) podwyższenie lub obniżenie kapitału akcyjnego,

5) emisja obligacji,

6) tworzenie kapitałów rezerwowych,

7) użycie kapitałów zapasowego i rezerwowych, z zastrzeżeniem postanowienia art. 427 § 5 Kodeksu Handlowego,

8) zbycie lub wydzierżawienie całego przedsiębiorstwa Spółki, oraz ustanowienie na nim prawa użytkowania,

9) zbycie nieruchomości fabrycznych Spółki,

10) zmiana przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,

11) połączenie Spółki z inną Spółką,

12) rozwiązanie Spółki, oznaczenie sposobu likwidacji i wybór likwidatorów,

13) wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawie szkody, wyrządzonej przy sprawowaniu Zarządu lub nadzoru,

14) inne sprawy, zastrzeżone w Kodeksie Handlowym wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia.

Poza tym przedmiotem uchwał Walnego Zgromadzenia są także wszelkie sprawy, które zostaną mu przez Radę Nadzorczą lub Zarząd przekazane, oraz sprawy umieszczone w trybie art. 394 § 1 K. H. na porządku obrad Walnego Zgromadzenia na żądanie akcjonariuszów, reprezentujących nie mniej niż 1/10 część kapitału akcyjnego.

§ 29

Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd, o ile Kodeks Handlowy lub statut (§ 20) nie przewiduje w poszczególnych wypadkach zwołanie go przez Radę Nadzorczą, lub inny organ i osoby.

Walne Zgromadzenie zwołuje się przez dwukrotne ogłoszenia. Pierwsze ogłoszenie w „Monitorze Polskim” powinno być dokonane przynajmniej na trzy tygodnie, a drugie przynajmniej na 10 dni przed terminem Zgromadzenia.

W ogłoszeniach należy oznaczyć dzień, godzinę i miejsce odbycia Walnego Zgromadzenia, oraz szczegółowy porządek obrad. W wypadku zamierzonej zmiany statutu, powołać należy dotychczas obowiązujące artykuły, jakoteż podać treść projektowanych zmian.

Akcjonariusz, który złoży w Spółce przynajmniej jedną akcję, może żądać zawiadomienia go listem poleconym, wysłanym najpóźniej równocześnie z pierwszym ogłoszeniem, o terminie i porządku obrad Walnego Zgromadzenia, a następnie o powyższych uchwałach.

§ 30

Walne Zgromadzenia odbywają się w Chodorowie, we Lwowie, lub Warszawie, wedle wyboru Zarządu, względnie organu lub osób, zwołujących dane Zgromadzenie.

§ 31

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, o ile zostaną złożone w Spółce lub innym miejscu, oznaczonym przez Radę Nadzorczą, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Akcjonariusze otrzymują na złożone akcje pisemne poświadczenie, które mają równocześnie służyć jako legitymacja do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu. Poświadczenia owe opiewają na nazwisko i mają podawać ilość głosów, przysługujących danemu akcjonariuszowi. Legitymacja służyć może tylko osobie w niej wymienionej, lub jej pełnomocnikowi.

Zamiast akcji, mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej, oraz takiej zagranicznej, na którą zezwoli Mi-

nister Skarbu i która będzie wymieniona w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. Zaświadczenie winno wymieniać liczby akcji i stwierdzać, że akcje te nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

§ 32

Lista akcjonariuszów, uprawnionych do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, podpisana przez Zarząd, obejmująca imiona i nazwiska uprawnionych, miejsce zamieszkania, ilość akcji, tudzież ilość głosów, powinna być wyłożona w lokalu Zarządu przez trzy dni powszednie przed odbyciem Zgromadzenia. Akcjonariusz może przeglądać listę w lokalu Spółki, oraz zażądać odpisu listy za zwrotem kosztów sporządzenia.

Akcjonariusz ma prawo żądać wydania odpisu wniosków w sprawach objętych porządkiem obrad, w ciągu tygodnia przed Walnym Zgromadzeniem.

§ 33

Walne Zgromadzenie jest zdolne do powzięcia uchwał bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji, o ile Kodeks Handlowy lub statut w poszczególnych wypadkach nie stanowią inaczej.

§ 34

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, oraz wykonywać prawo głosu osobiście, lub przez pełnomocników.

Osoby prawne, małoletni i ubezwłasnowolnieni uczestniczą w Walnym Zgromadzeniu przez zastępców prawnych, lub ich pełnomocników.

Członkowie Zarządu i pracownicy Spółki jak również członkowie Rady Nadzorczej, delegowani do wykonywania czynności członków Zarządu, nie mogą być pełnomocnikami na Walnym Zgromadzeniu.

Pełnomocnictwo winno być udzielone na piśmie, pod rygorem nieważności i dołączone do protokołu.

§ 35

Walne Zgromadzenie otwiera Prezes Rady Nadzorczej lub jeden z jego zastępców, a na wypadek przeszkody członek Rady Nadzorczej przez nią do tego każdorazowo upoważniony, po czym spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu — Zgromadzenie wybiera przewodniczącego.

Przewodniczący nie ma prawa zmieniać porządku obrad, ani też usuwać poszczególnych przedmiotów z tegoż.

§ 36

W przedmiotach, nie objętych porządkiem dziennym, uchwały powziąć nie można.

Wniosek o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i inne wnioski o charakterze porządkowym, mogą być uchwalone, chociaż nie były umieszczone na porządku obrad.

§ 37

Lista obecności, zawierająca spis uczestników Walnego Zgromadzenia, z wymienieniem ilości akcji, które każdy z nich przedstawia i służących im głosów, podpisana przez przewodniczącego Zgromadzenia, powinna być sporządzona niezwłocznie po wyborze przewodniczącego i wyłożona podczas Zgromadzenia.

§ 38

Każda akcja stuzłotowa daje na Walnym Zgromadzeniu prawo do jednego głosu.

§ 39

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględna większością oddanych głosów, jeżeli statut niniejszy i przepisy Kodeksu Handlowego w poszczególnych wypadkach nie stanowią inaczej.

Uchwały w przedmiocie zmian statutu, rozwiązania Spółki (z wyjątkiem przypadku przewidzianego w art. 430 K. H.), połączenia jej z inną spółką, podwyższenia lub obniżenia kapitału akcyjnego, emisji obligacji i zbycia przedsiębiorstwa Spółki, zapadają większością przynajmniej $\frac{3}{4}$ oddanych głosów.

Do powzięcia uchwały o zmianie przedmiotu przedsiębiorstwa wymagana jest większość $\frac{3}{4}$ oddanych głosów, przy obecności osób, reprezentujących przynajmniej połowę kapitału akcyjnego.

Taka uchwała może być powzięta jedynie w drodze jawnego, imiennego głosowania, oraz powinna być pod nieważnością w ciągu 7 dni od daty jej powzięcia ogłoszona w „Monitorze Polskim”.

W powyższy sposób powzięta uchwała zwalnia od obowiązku wykupna akcji akcjonariuszów, sprzeciwiających się uchwałom.

§ 40

Akcjonariusze nie mogą ani osobiście, ani przez pełnomocników, ani też jako pełnomocnicy innych osób głosować przy

powzięciu uchwał, dotyczących ich odpowiedzialności wobec Spółki z jakiegokolwiek tytułu, przyznania im wynagrodzenia, tudzież umów i sporów między nimi a Spółką.

§ 41

Głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach, oraz nad wnioskami o usunięcie członków władz Spółki, lub likwidatorów, o pociągnięciu ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobistych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego z obecnych.

Tajne głosowanie odbywa się kartkami.

Przewodniczący głosuje, jeżeli jest akcjonariuszem z uprawnieniem do głosowania.

Przy wyborach, jeżeli w pierwszym głosowaniu nie osiągnięto się bezwzględnej większości oddanych głosów, wówczas winien nastąpić wybór ściślejszy między kandydatami, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą lecz niewystarczającą ilość głosów. Do wyboru ściślejszego stają kandydaci w liczbie co najwyżej podwójnej w stosunku do ilości osób mających być wybranymi. Na wypadek równości głosów przy powtórnym wyborze, rozstrzyga losowanie, które zarządza przewodniczący.

§ 42

Uchwały Walnego Zgromadzenia powinny być protokołowane przez notariusza pod rygorem ich nieważności.

Odpis protokołu Zarząd wniesie do księgi protokołów. Akcjonariusze mogą przeglądać księgę protokołów, mogą także żądać wydania poświadczonych przez Zarząd odpisów uchwał.

IV. — Rachunkowość Spółki

§ 43

Członkowie Zarządu odpowiadają za należyte prowadzenie księgowości Spółki.

§ 44

Rok obrotowy Spółki rozpoczyna się pierwszego lipca, a kończy się trzydziestego czerwca następnego roku.

§ 45

Zarząd obowiązany jest w przeciągu trzech miesięcy po upływie roku obrotowego sporządzić i złożyć Radzie Nadzorczej do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego, rachunek zysków i strat za rok ubiegły, oraz dokładne pisemne sprawozdanie z działalności Zarządu w tym okresie.

Dokumenty powyższe powinny być podpisane przez wszystkich członków Zarządu. Odmowa podpisu powinna być umotywowana.

Odpisy sprawozdania łącznie z bilansem i rachunkiem zysków i strat oraz z odpisem sprawozdania Rady Nadzorczej, będą wydawane akcjonariuszom na ich żądanie w ciągu dwu tygodni przed Walnym Zgromadzeniem.

§ 46

Z wartości książkowej inwestycji, przeznaczonych do stałego użytku, wymienionych w art. 423 § 1 K. H. corocznie należy czynić odpisy na umorzenie, które odpowiadać będą zmniejszonej wartości tych inwestycji wskutek zużycia, istnienia praw osób trzecich, upływu czasu itp.

§ 47

Na pokrycie strat bilansowych należy tworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się przynajmniej osiem od stałego zysku rocznego, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej części kapitału akcyjnego.

Ponadto do kapitału zapasowego należy przelewać nadwyżki i dopłaty, wymienione w §§ 2 i 3 art. 427 K. H.

Walne Zgromadzenie może uchwalić tworzenie jeszcze innych kapitałów rezerwowych na pokrycie szczególnych strat lub wydatków.

§ 48

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowych rozstrzyga Walne Zgromadzenie, które może z tych kapitałów, na pokrycie strat bilansowych, użyć tylko kwoty, nie przewyższającej jednej trzeciej części kapitału akcyjnego.

§ 49

Podziału czystego zysku, wynikającego z rocznego bilansu, dokonywa Walne Zgromadzenie. Kwotą czystego zysku, pozostałą po dokonaniu obowiązkowych przelewów na kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe, dysponuje Walne Zgromadzenie według swego uznania.

§ 50

Uchwaloną przez Walne Zgromadzenie dywidendę od akcji wypłaca się akcjonariuszom w terminie przez Walne Zgromadzenie oznaczonym lecz najwcześniej 1 lutego roku następnego po danym roku obrotowym.

Dywidendy nie podjęte w ciągu lat pięciu licząc od dnia płatności, przepadają na rzecz kapitału zapasowego.

§ 51

Zarząd Spółki ogłosi zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie bilans oraz rachunek zysków i strat w ciągu dwu tygodni od daty ich zatwierdzenia. W tym samym czasie Zarząd złoży ogłoszony bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie i protokół Walnego Zgromadzenia, Sądowi Rejestrowemu, oraz Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

V. — Rozwiązanie i likwidacja Spółki

§ 52

Rozwiązanie Spółki może nastąpić, poza przypadkami szczególnymi, przewidzianymi prawem, tylko na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia, powziętej zgodnie ze statutem. Czynności Spółki ustają po przeprowadzeniu likwidacji.

§ 53

Jeżeli rozwiązanie Spółki następuje wskutek uchwały Walnego Zgromadzenia, wówczas ono samo określi warunki likwidacji, zamianuje likwidatorów, oznaczy okres i zakres ich działania oraz ustanowi ich wynagrodzenie. Likwidatorów można mianować zarówno spośród członków Rady Nadzorczej, Zarządu lub akcjonariuszów, jak i spośród innych osób.

Z chwilą zamianowania likwidatorów gasną uprawnienia Zarządu i Rady Nadzorczej.

Uprawnienia Walnego Zgromadzenia podczas likwidacji pozostają w mocy.

W czasie trwania likwidacji Walne Zgromadzenie zwołują likwidatorowie.

VI. — Postanowienia ogólne

§ 54

Wymagane przez prawo ogłoszenia, pochodzące od Spółki, będą umieszczane w „Monitorze Polskim” oraz w czasopiśmie „Polska Gospodarcza” w Warszawie, lub w innym, wskazanym przez Min. Przemysłu i Handlu.

§ 55

We wszystkich sprawach, nieobjętych niniejszym statutem, mają zastosowanie przepisy Kodeksu Handlowego, w szczególności działu XII (art. 307 do 497 K. H.) o spółkach akcyjnych.

§ 56

Statut niniejszy obowiązuje od dnia jego uchwalenia, tj. od 26 czerwca 1937 r. a statut poprzedni z r. 1930 traci moc obowiązującą.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, zechcą swoje akcje wraz z bieżącymi kuponami złożyć — najpóźniej do dn. 18 czerwca 1937 r. w kasie Spółki w Chodorowie, Banku Cukrownictwa, Oddz. we Lwowie, Powszechnego Banku Związkowego we Lwowie, Banku Gospod. Krajowego, Oddział we Lwowie, lub Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddz. we Lwowie, za pisemnym poświadczeniem, które będzie równocześnie służyć jako legitymacja do wzięcia udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu i opiewać na nazwisko, z podaniem akcji (numerów) i głosów, przysługujących upoważnionemu akcjonariuszowi. Poświadczenie to, jako legitymacja, służyć może tylko osobie w niej wymienionej, lub należycie wykazanemu pełnomocnikowi. Zdeponowane akcje mogą być dopiero po Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu podjęte w instytucji, w której zostały złożone, za zwrotem otrzymanego poświadczenia.

Ponadto wskazuje się — stosownie do § 16 statutu Spółki — na możliwość zgłoszenia przez Akcjonariuszów, reprezentujących 1/10 część kapitału akcyjnego, dodatkowych spraw na porządek dzienny, o ile to nastąpi najpóźniej do dn. 11 czerwca 1937 r.

Przedruki nie będą honorowane.

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń

Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Kasa zł 80 391.20; II. Instytucje kredytowe zł 307 134.19; III. Papiery wartościowe z kuponami bieżącymi zł 404 386.62; IV. Nieruchomości zł 2 110 000.00; V. Oddziały zł 168 162.08; VI. Agenci zł 384 960.25; VII. Różni z tytułu składek zł 123 137.20; VIII. Zakłady Ubezpieczeń zł 666 633.98; IX. Inni dłużnicy zł 99 842.29; X. Należność z tyt. rezerwy składek, zatrzymanej przez zakłady ubezpieczeń zł 123 998.03; XI. Ruchomości biurowe zł 69 566.93; XII. Inne aktywa zł 9 775.18; XIII. Kaucje zł 158 609.28; XIV. Strata zł 55 476.97; **Razem zł 4 762 074.20.**

STAN BIERNY. — I. Emitowany kapitał akcyjny (akcyj sztuk 12 000 po zł 100) zł 1 200 000.00; II. Kapitał zapasowy zł 134 030.42; III. Rezerwa na należności wątpliwe zł 136 899.61; IV. Fundusz ubezpieczeniowy zł 532 561.06; V. Rezerwa na nieuregulowane szkody na udział własny zł 869 758.55; VI. Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 227 061.00; VII. Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom przez zakład rezerwy składek zł 536 848.80; VIII. Długi hipoteczne zł 17 872.69; IX. Oddziały zł 73 385.33; X. Agenci zł 172 416.41; XI. Zakłady Ubezpieczeń zł 548 008.71; XII. Inni wierzyciele zł 120 682.10; XIII. Niepodniesiona dywidenda zł 3 776.00; XIV. Nieuiszczone podatki i opłaty zł 5 882.31; XV. Fundusz zapasowy zł 14 281.93; XVI. Inne pasywa zł 10 000.00; XVII. Różni za kaucje zł 158 609.28; **Razem zł 4 762 074.20.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

ZYSKI. — I. Zysk z roku poprzedniego zł 35 433.69; II. Zyski w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od ognia zł 12 590.25, 2) od kradzieży zł 36 654.10, 3) od szkód wodociagowych zł 1 287.09, 4) od szkód przewozowych zł 13 482.50; III. Czysty dochód z majątku Zakładu zł 128 627.17; IV. Różnica kursu na papierach wartościowych zł 6 003.74; V. Strata zł 55 476.97; **Razem zł 289 555.51.**

STRATY. — I. Strata w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od nieszczęśliwych wypadków zł 28 248.72, 2) od szkód samochodowych zł 42 126.18, 3) od odpowiedzialności zł 91 453.20, 4) od szkód samolotowych zł 22 558.47; II. Strata na kursie walut obcych zł 13 980.69; III. Inne odpisy i straty, nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) odpisano z wartości ruchomości zł 16 039.03, 2) odpisano z wartości nieruchomości zł 28 918.60, 3) różnica kursu na papierach wartościowych zł 45 048.67, 4) Odpisano na rezerwę na należności wątpliwe zł 1 181.95; **Razem zł 289 555.51.**

Poznań, dn. 28 maja 1937 r.

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń
Sp. Akc. w Poznaniu

Zarząd: Dr Tadeusz Borne, Arpad Czerwiński, Mieczysław Wiczorek.

Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej: Marcel Scheffs, Zygmunt Zaleski.

Prezes Rady Nadzorczej: Bolesław Kasprowicz.

Stratę w całości przenosi się na rok następny. 1452

Browar Związkowy, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 242.75; 2) Maszyny i urządzenia zł 11 855.00; 3) Inwestycja zł 172 768.17; 4) Nieruchomości zł 430 000.00; 5) Obligacja zł 3 792.00; 6) Strata do 1935 r. wł. zł 247 560.54; **Razem zł 866 218.46.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 390 000.00; 2) Kapitał rezerwowy zł 52 629.69; 3) Akcepty zł 15 563.00; 4) Sumy przechodnie zł 13 841.90; 5) Pożyczki zł 221 338.00; 6) Wierzyciele zł 26 970.64; 7) Fundusz amortyzacyjny; Amort. maszyn zł 10 507.60; Amort. nieruch. zł 135 367.63; **Razem zł 866 218.46.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — 1) Strata do 1935 r. wł. zł 263 700.69; 2) Amortyzacja zł 12 147.88; 3) Procenty zł 23 028.00; 4) Koszty handlowe zł 2 730.63; 5) Ubezpieczalnia Społeczna zł 1 051.61; 6) Podatki zł 4 055.49; 7) Pensja administracji zł 14 750.00; 8) Zysk do wyrównania zł 16 140.15; **Razem zł 337 604.45.**

ZYSKI. — 1) Nieruchomości netto przych. zł 73 903.76; 2) Uzyskano czysty zysk zł 16 140.15; 3) Strata pozostaje do 1936 r. zł 247 560.54; **Razem zł 337 604.45.** 1468

Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akcyjna

Bilans z dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 7 970.77; Koncesja Truskawiec zł 50 000.00; Budynek fabryczny: Borysław zł 1 396 169.81, Truskawiec zł 2 621.20, Krosno zł 124 910.75; Budynek gospodarczy: Borysław zł 105 984.82; Budynek mieszkalny Borysław zł 29 055.20; Razem zł 1 658 741.78; Urządzenia elektrowni: Borysław zł 4 262 066.99, Truskawiec zł 34 196.20; Sieć i stacje transf. Borysław zł 3 419 207.27; Sieć Truskawiec zł 70 075.60; Sieć i stacje transf. Krosno zł 4 758 065.96; Trasowanie linii do Przemysła zł 16 571.84; Razem zł 12 560 183.86; Ruchomości: Borysław zł 408 733.40, Krosno zł 45 517.39, Lwów zł 37 441.93, razem zł 491 692.72; Inwentarz żywy zł 1 020.00; Razem zł 14 769 609.13; Majątek płynny: Kasy i banki zł 562 762.26; Akcje i udziały zł 151 000.00; Papiery wartościowe zł 74 865.27; Kaucje zł 8 700.00; Weksle: w portfelu zł 33 149.39, w inkasie zł 27 867.27, razem zł 61 016.66; Zapasy materiałów pomocniczych zł 1 076 825.59; Zapasy warsztatów zł 592.39; Dłużnicy: odbiorcy zł 1 140 823.94, dostawcy zł 3 386.35, różni zł 56 118.72, razem zł 1 200 329.01; Razem zł 3 136 091.18; Różne: Sumy przechodnie zł 36 803.28; Straty: za 1936 r. zł 89 838.95, z lat ubiegłych zł 504 563.13, razem zł 594 402.08; **Suma zł 18 536 905.67.**

Sumy pozabilansowe zł 228 591.51.

STAN BIERNY. — Kapitał zł 2 500 000.00; Fundusz rezerwowy zł 24 565.84; Fundusz amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 2 938 574.01, odpisano w 1936 r. zł 6 545.51, razem zł 2 932 028.50, dopisano w 1936 r. zł 490 376.41, razem zł 3 422 404.91; Wierzyciele: Banki zł 11 802 796.79, dostawcy zł 44 649.09, odbiorcy zł 7 160.00, różni zł 240 020.77, razem zł 12 094 626.65; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 474 190.43; Sumy przechodnie zł 21 117.84; **Suma zł 18 536 905.67.**

Sumy pozabilansowe zł 228 591.51.

Rachunek strat i zysków za czas od I/I do 31/XII 1936 r.

WINIEN. — Koszty ruchu zł 914 927.81; Koszty ogólne zł 449 972.48; Razem zł 1 364 900.29; Kupno prądu Krosno zł 398 521.23; Odsetki od kredytów zagranicznych zł 288 220.55; Różnice kursowe zł 2 868.02; Amortyzacja: kosztów założenia zł 3 182.16, inwentarza zł 490 376.41, razem zł 493 558.57; **Suma zł 2 548 068.66.**

MA. — Sprzedaż prądu: Borysław zł 1 794 873.51, Krosno zł 556 037.66, razem zł 2 350 911.17; Różne dochody: Najem liczników zł 59 572.30; Odsetki zł 33 479.17; Odsetki od efektów zł 1 140.32; Dochody: z domów zł 2 599.56, z instalacji zł 2 752.54; Sprzedaż aparatów elektrycznych zł 7 774.65; Razem zł 107 318.54; Strata zł 89 838.95; **Suma zł 2 548 068.66.** 1469

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Drohobycz—Truskawiec, Spółka Akc.

w likwidacji

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

Spółki Akcyjnej w likwidacji „Kolej Lokalna Drohobycz—Truskawiec” odbędzie się dn. 23 czerwca 1937 r. o godz. 10.30 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr 1, II p. z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania likwidatorów z czynności oraz ostatecznych rachunków z ukończonej likwidacji Spółki i udzielenie absolutorium likwidatorom i Radzie Nadzorczej (Komisji Rewizyjnej);

2) Stwierdzenie ukończenia likwidacji Spółki i uchwała o jej rozwiązaniu oraz upoważnienie likwidatorów do dokonania końcowych czynności, związanych z likwidacją i rozwiązaniem Spółki;

3) Podział majątku Spółki;

4) Uchwała co do oddania w przechowanie ksiąg i dokumentów Spółki;

5) Uchwała co do ostatecznych kosztów likwidacji i rozwiązania Spółki.

Warunki prawa do głosu na Walnym Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki, ogłoszonego w Monitorze Polskim Nr 254 z dnia 3 listopada 1930.

1455

Likwidatorzy

I Polskie Towarzystwo Kąpieli Morskich, Spółka Akc. w Gdyni

Bilans zamknięcia per 31/XII 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty: Ziemia na Kamienniej Górze: a) mtr. 52,633 i 2,81 = zł 147 898.75 6 748, dokup. 1936 r. = zł 57 265.46 203 164.19; Budynki mieszkalne zł 1 162 677.02; Inwentarz zł 160 606.76; II. Majątek płynny: Kasa zł 244.31; Banki zł 133.72 = zł 378.09; Weksle w portfelu zł 39 729.50; Papiery procentowe (poż. inwest.) zł 1 000.00; Udziały: 2 udziały Tow. Wystaw i Targów zł 1 000.00; Magazyn i remanent zł 808.00; Dłużnicy 42,0,16,36; Sumy przechodnie zł 1 529.99; **Razem zł 1 614 909.85.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: a) kapitał akcyjny zł 300 000.00, b) kapitał zapasowy zł 150 000.00, c) kapitał rezerwowy zł 315 248.13; II. Kapitał amortyzacyjny: stan per 1/I 1936 r. zł 137 135.91, odpisuje się dotych. amortyzację za sprzedaż obiekt. zł 2 781.69 = zł 134 354.26, dopisuje się amortyzację za 1936 r. zł 21 221.05 = zł 155 575.31; III. Zobowiązania: Akcepty zł 18 557.00; Banki z rachunków otwartych zł 190.00; Zobowiązania hipoteczne: Kredyt długotermin. B. G. K. na Domu zdrojowym zł 452 862.10; Wierzyciele: a) z rachunków otwartych zł 141 644.57, b) wypłaty klientów na parcele, na które nie zrobiono układów notarialnych zł 35 055.85, c) Izba Skarbowa z tyt. podatku dochodowego zł 20 950.18 = zł 195 650.60; Dywidenda nieodebrana za 1935 r. zł 11 777.32; Rezerwa na różnicach kursowych pap. wartościowych zł 350.00; Sumy przechodnie zł 1 300.00; Rachunek zysków i strat: Pozostały zysk za 1935 r. zł 1 101.49; Zysk za 1936 r. zł 12 297.90; **Razem zł 1 614 909.85.**

Sumy pozabilansowe. — Rachunek gwarancji za posiadane akcje członków Zarządu zł 7 500.00; Zdyskontowane weksle klientowskie zł 66 500.00 = **zł 74 052.00.**

Złożone akcje przez członków Zarządu zł 7 500.00; Zobowiązania z tyt. żyra na wekslach klientowskich zł 66 500.00 = **zł 74 052.00.**

STRATY. — Nieruchomości: Sprzedaż nieruchom. Domek Zimowy zł 1 502.86, Ruchomości: Strata na sprzed. inwentarzu zł 4 877.23; Strata na sprzed. inwentarza zużytego zł 188.00; Różne 1/3 aktu pol. Tow. Wys. i Targów zł 1 031.01; Rezerwa na różnicy kursów pap. zł 350.00; Koszty handlowe (włącznie podatki) zł 54 521.50; Administracja zł 43 809.53; Procenty i prowizje zł 21 575.57; Amortyzacja: Spisanie amortyzacji za 1936 r. zł 21 221.05; Rachunek zysków i strat: zysk za 1936 r. zł 12 297.50; **Razem zł 161 374.65.**

ZYSKI. — Nieruchomości: Zysk na sprzedaży ziemi zł 132 407.83; Komorne z Domu Zdrojowego zł 17 284.54; Komorne z innych obiektów zł 5 972.39; Nieodebrana dywidenda za 1930 r. zł 5 709.89; **Razem zł 161 374.65.** 1461

Jaworznińskie Komunalne Kopalnie Węgla, Spółka Akcyjna

w Krakowie

Rachunek bilansu w dn. 31/XII 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Kopalnie: Pola i wyłączn. górń. zł 10 051 374.12; Grunty zł 1 479 257.12; Budynki: a) fabr. zł 2 864 072.49, b) gosp. zł 1 499 987.36, c) mieszk. zł 4 236 074.46; Urząd. techn. zł 14 487 853.60; Inwentarz zakład. i biur.: a) żywy zł 8 890.00, b) martwy zł 2 022 499.92; Zakłady elektr. Upr. Nr 92 zł 4 126 080.52, Upr. Nr 144 zł 272 024.79, Upr. Nr 226 zł 1 202 388.32; Inne zakł. elektr. zł 213 891.80; Lasy i grunty orne zł 4 795 921.75; Linia kolej. Szczakowa—Bukowno zł 677 524.13 = zł 47 937 840.38; Majątek płynny: Rach. kasy i banków zł 3 196 668.15; Papiery % zł 824 367.51; Weksle zł 18 727.51; Akcje własne zł 449 207.00; Inne akcje i udziały zł 1 079 070.34 = zł 1 528 277.34; Materiały pomocn. i pędne zł 531 408.95; Wytwory i towary zł 216 007.26 = zł 747 416.21; Dłużnicy: Akcjonariusze kred. finans. zł 945 424.97; Odbiorcy zł 3 317 887.83; Dostawcy zł 107 032.00; Różni zł 752 742.34; Wątpl. należn. zł 38 819.27; Sumy przechodnie zł 37 849.68 = zł 5 199 756.09; Strata za 1936 r. zł 171 176.86; **Razem zł 59 624 230.05.**

Gwarancje zł 60 000.00; Obligo z żyra na wekslach zł 134 800.00; Różne kaucje zł 344 173.74.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 20 000 000.00; Fundusz zapas. strat.: a) saldo z 1935 r. zł 2 937 392.00, b) dopis. w 1936 r. zł 62 410.60; Fundusz rezerw.: stan z dn. 1/I 1936 r. = stan na dz. 31/XII 1936 r.

zł 8 938 615.42 = zł 31 938 418.02; Fundusz amortyzac.: a) saldo z 1935 r. zł 20 999 292.50, b) odpis 1936 r. zł 62 767.78, c) dopis. 1936 r. zł 1 725 066.61 = zł 1 662 298.83 = zł 22 661 591.33; Zobowiązania: a) kredyty hipot. zł 57 360.00, b) zobow. długoterm. zł 1 466 740.09 *), c) dostawcy zł 352 366.38 *), d) odbiorcy zł 8 783 89, e) różni zł 352 446.19 *), f) sumy przechodnie zł 509 368.62 = zł 2 747 065.17; Fundusze i zobowiąz. specjalne: Jaworzń. Kasa Bracka zł 1 050 000.00; Rach. wątpl. należn. zł 38 072.99; Rach. różnic kurs. zł 335 621.29; Niewypłac. dywidendy zł 30 577.00; Inne fundusze zł 822 884.25 = zł 2 277 155.53; **Razem zł 59 624 230.05.**

Uwaga. — W pozycjach, oznaczonych *), znajduje się zł 707 015.76 zobow. zagran.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administr. ogólnej zł 579 989.84; Koszty ruchowe zł 7 176 524.82; Koszty sprzedaży zł 73 458.44; Podatki zł 361 721.04; Koszty kredytów zł 82 303.32; Odpisy amortyzac. zł 1 725 066.61; **Razem zł 9 999 064.07.**

MA. — Sprzedaż węgla zł 6 684 279.34; Sprzedaż prądu zł 1 944 935.18; Różne zł 1 198 672.69; Strata za 1936 r. zł 171 176.86; **Razem zł 9 999 064.07.**

Zatw. przez Walne Zgrom. w dn. 29 maja 1937 r. 1466

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych, Towarzystwo Akcyjne

w likwidacji w Inowrocławiu

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 12 500.00; Budynki Inowrocław zł 126 042.67; Budynki Nowemiasto zł 107 812.40; Maszyny i urządzenia zł 12 478.48; Urządzenia biurowe zł 3 090.00; Sprzężaj zł 700.47; II. Majątek płynny: Kasa zł 650.72; Banki zł 13 746.11; Weksle w portfelu zł 2 127.78; Magazyn handlowy zł 98 549.10; Magazyn techniczny zł 12 324.39; Magazyn handlowy zł 98 549.10; Magazyn techniczny zł 12 324.39; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 106 541.95, b) dostawcy zł 7 401.17; Hipoteki zł 3 500.00; Sumy przejściowe zł 1 805.40; Strata z lat ubiegłych zł 870 128.76; Strata za 1936 r. zł 62 750.27; **Razem zł 1 442 149.67.**

Weksle żyrowane w obiegu zł 80 520.00; Hipoteki gwarancyjne zł 119 700.00.

PASYWA. — Zobowiązania: Odbiorcy zł 11 234.57; Dostawcy zł 1 248 862.51; Izba Skarbowa i Ubezpieczalnia zł 3 894.14; Hipoteki zł 172 000.00; Sumy przejściowe zł 6 158.45; **Razem zł 1 442 149.67.**

Obligó z żyra weksli zł 80 520.00; Różni za hipoteki gwarancyjne zł 119 700.00.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 32 138.71; Koszty utrzymania nieruchomości zł 3 198.94; Amortyzacja zł 9 577.09; Procenty i dyskonty zł 4 117.43; Koszty likwidacyjne zł 4 637.14; Straty na dłużnikach zł 18 120.38; Odpisy na towarach zł 29 010.44; **Razem zł 100 800.13.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży zł 32 472.83; Zysk brutto na fabrykacji zł 3 248.01; Różne zł 2 329.02; Saldo zł 62 750.27; **Razem zł 100 800.13.**

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 26 maja 1937 r.

Likwidator: Inż. O. Grzymałowski

Rada Nadzorcza: Dyr. Wł. Górnicki, Dyr. B. Zieliński
Komisja Rewizyjna: Dyr. Wł. Górnicki, Dyr. B. Zieliński
1449

II OGŁOSZENIE

Zarząd Cukrowni i Rafinerii Leśmierz, Spółki Akcyjnej

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 czerwca 1937 r. o godz. 16¹/₂ odbędzie się w Leśmierzu

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:
1) Zażalenie i wybór przewodniczącego; 2) Częściowa sprzedaż gruntów; 3) Wolne wnioski.
1448

H. Cegielski, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 971 437.66; Budynki: a) fabryczne zł 9 077 338.30, b) mieszkalne zł 1 332 841.47; Urządzenia techniczne: a) maszyny zł 15 963 802.57, b) narzędzia zł 1 243 336.56, c) modele zł 92 862.60, d) bocznice zł 61 939.59; Ruchoomości: a) urządzenia biurowe zł 203 758.82, b) samochody i sprzężaj zł 204 912.62; Patenty zł 1.00; II. Majątek płynny: Gotówka: a) w kasie zł 9 342.49, b) w bankach zł 10 019.91; Papiery wartościowe zł 410 777.10; Weksle w portfelu zł 301 328.90; Udziały zł 11 502.00; Materiały: a) surowce zł 2 058 239.14, b) pomocnicze zł 1 530 112.71, c) półfabrykaty zł 4 485 352.74, d) gotowe wyroby i towary zł 1 850 387.07; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 2 111 611.00, b) dostawcy zł 65 620.42, c) różni zł 353 415.27, d) hipoteki zł 212 050.00, e) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 95 982.06, 2) w postępowaniu sądowym zł 48 469.74, 3) w postępowaniu reindykacyjnym zł 122 256.86, 4) inne zł 812 057.80; Sumy przechodnie: a) wydatki, dot. roku przyszłego zł 320 850.45, b) zarachowane należności zł 20 973.60, Saldo strata zł 63 014.89; **Razem zł 44 045 595.34.**

Udzielone gwarancje hipoteczne zł 16 477 280.00; Obligo wekslowe dłużników zł 2 287 159.31; Hipoteki gwarancyjne zł 155 723.53; Wydane akcepty gwarancyjne zł 5 681 317.69; **Razem zł 24 601 480.53.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 9 240 000.00; Fundusz rezerwowy: saldo z roku ubiegłego zł 1 228 568.70, odpis straty z 1935 r. zł 782 952.40; Rezerwa specjalna: saldo z roku ubiegłego zł 1 168 955.11, odpis straty z 1935 r. zł 1 168 955.11; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 13 196 284.37, odpis amortyz. obiekt. wycof. zł 234 452.17; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 2 421 168.00, b) Bank Zw. Sp. Zarobk. zł 5 480 664.70, c) Bank Zw. Sp. Z. — akcepty zł 6 150 000.00, d) inne banki zł 869 891.46, e) dostawcy zł 745 552.31, f) odbiorcy zł 3 024 759.12, g) różni zł 540 002.93, h) podatki: 1) bieżące zł 178 269.59, 2) zaległe zł 246 146.08, i) świadczenia socjalne: 1) bieżące zł 253 862.48, 2) zaległe zł 319 453.69, 3) zabezp. hipot. zł 153 653.00, j) hipoteki zł 423 389.64; Fundusze specjalne: a) emerytalny zł 182 274.18, b) popieranie budowy domów zł 100 000.00, c) wylosowane obligacje zł 21 120.00, d) procenty od obligacji zł 8 075.65; Sumy przechodnie: a) przychody, dot. roku przyszł. zł 83 420.61, b) zarachowane zobowiązania zł 196 443.40; **Razem zł 44 045 595.34.**

Hipoteki gwarancyjne zł 16 477 280.00; Zdyskontowane weksle zł 2 287 159.31; Otrzymane zabezp. hipoteczne zł 155 723.53; Akcepty gwarancyjne zł 5 681 317.69; **Razem zł 24 601 480.53.**

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 668 557.59.

Rachunek zysków i strat per 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — Robocizna zł 4 359 940.05; Pensje zł 1 095 023.64; Świadczenia socjalne zł 623 473.91; Podatki zł 408 894.11; Koszty handlowe zł 513 645.81; Koszty fabryczne zł 250 696.87; Procent i dyskont zł 1 844 928.99; Odpisy na dłużnikach zł 881 380.59; Odpisy na maszynach rolniczych i różne zł 140 996.43; **Razem zł 10 118 780.40.**

MA. — Produkcja zł 10 033 343.34; Administracja nieruch. i różne zł 22 422.17; Strata zł 63 014.89; **Razem zł 10 118 780.40.**

H. Cegielski, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Członkowie Zarządu: Dr Inż. Adam Kręglewski, Dr Kazimierz Rakowicz, zastępca członka Zarządu: Janusz Ligęza-Stamirowski

Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat akceptujemy.

Rada Nadzorcza: Erwin Więckowski, prezes

Zgodność bilansu oraz rachunku zysków i strat z księgami Spółki potwierdzamy.

Komisja Rewizyjna: Erwin Więckowski, Witold Broniewski, Adolf hr. Bniński, Dr Jan hr. Szoldrski

Poznań, dn. 24 kwietnia 1937 r.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, odbyte w dn. 31 maja 1937 r., powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i uchwaliło przeniesienie wykazanej straty w sumie zł 63 014.89 na rok następny.

Walne Zgromadzenie wybrało ponownie ustępujących z kolei starszeństwa Panów: Pułkownika Dypl. Erwina Więckowskiego z Poznania, b. Ministra Wacława Staniszewskiego z Warszawy, i Dr Włodzimierza Seydlitza z Warszawy. 1450

Spółka Akcyjna „Droga“

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Kasa zł 793.02; Bank Handlowy w Warszawie zł 1 011.70; Maszyny i narzędzia zł 915 000.00; Ruchości zł 27 500.00; Materiały drogowe zł 65 733.00; Magazyn zł 3 299.24; Fabryka emulsji zł 56 907.94; Roboty nowe na odcinku Nr 6 zł 116 697.85; Koszty handlowe zł 2 500.00; Korespondenci zł 10 731.72; **Razem aktywa zł 1 200 174.47.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje otrzymane zł 660 000.00; Różni za kaucje zł 650 000.00; **Ogółem zł 2 510 174.47.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Dostawcy zł 24 941.03; Korespondenci zł 104 834.85; Sumy przechodnie zł 5 769.79; Amortyzacja zł 60 945.00; Straty i zyski zł 3 683.80; **Razem pasywa zł 1 200 174.47.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 660 000.00; Weksle kaucyjne zł 650 000.00; **Ogółem zł 2 510 174.47.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Maszyny i narzędzia zł 1 227.40; Materiały drogowe zł 189.31; Warsztat reparacyjny zł 1 447.00; Magazyn zł 21 278.78; Fabrykacja emulsji zł 157 468.78; Konserwacja na odcinku 2 zł 77 540.49; Konserwacja na odcinku 3 zł 111 339.06; Konserwacja na odcinku 4 zł 60 038.90; Konserwacja na odcinku 5 zł 64 585.42; Autotransporty zł 21 218.68; Koszty handlowe zł 239 279.76; Procenty i prowizje zł 17 867.32; Podatki i opłaty stempowe zł 23 114.11; Amortyzacja zł 69 945.00; Zysk netto zł 3 683.80; **Razem zł 861 223.81.**

MA. — Roboty nowe na odcinku 6 zł 11 223.81; Roboty wykonane zł 850 000.00; **Razem zł 861 223.81.** 1445

Tow. Handlu Papierem Bracia Turkieltaub, Spółka Akcyjna

Warszawa, ul. Przejazd 3

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1936 r.

AKTYWA. — Urządzenia biurowe zł 3 829.00; Gotówka w kasie i bankach zł 54 258.22; Papiery procentowe zł 2 600.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 88 038.98; Towary zł 302 019.63; Dłużnicy zł 302 037.63; Zaliczenia zł 5 191.86; Inkasa zł 2 797.43; Sumy przechodnie zł 3 868.50; Kaucje zł 3 200.00; Straty z lat ubiegłych zł 44 344.48; **Razem zł 812 185.73.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 600 000.00; Kapitał zapasowy zł 4 500.00; Wierzyciele zł 185 432.84; Sumy przechodnie zł 6 604.43; Zysk za 1936 r. zł 15 648.46; **Razem zł 812 185.73.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty ogólne zł 373 328.54; Odpisy amortyzacyjne zł 206.05; Straty zł 52 883.77; **Razem zł 426 418.36.**

MA. — Wpływ z operacji za 1936 r. zł 384 097.32; Procenty i inne zł 13 391.28; Różnice kursowe zł 233.74; Straty zł 28 696.02; **Razem zł 426 418.36.** 1454

III OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Zakładów Wapiennych „Wapnorud“ w Rudnikach, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 19 maja 1937 r. postanowiono **zmniejszyć kapitał zakładowy Spółki o zł 300 000.00**, tj. do kwoty zł 1 200 000.00 przez odpisanie kwoty zł 300 000.00 ze strat Spółki, z tym, że dotychczasowi akcjonariusze otrzymają w zamian za każde posiadane 5 akcji Spółki 100 złotych nowe 4 akcje 100 złotych, i równocześnie **powiększyć kapitał akcyjny Spółki o zł 480 000.00** przez wypuszczenie 4 800 akcji na okaziciela wartości nominalnej zł 100 akcja; dotychczasowym akcjonariuszom przysługuje prawo poboru nowych akcji w stosunku 2 akcji nowej emisji na każde 5 akcji dawnej emisji, po uwzględnieniu już zmniejszenia kapitału zakładowego. Wpłata na akcje winna być dokonana w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Trębackiej 15, po zł 100 za akcję, najdalej do dn. 25 lipca 1937 r.; jeżeli do dn. 25 sierpnia 1937 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania PP. Akcjonariusze, którzy zapisali się na akcje, będą mieli prawo odebrania wpłaconych na akcje pieniędzy. 1318-22-23-24

Zakłady Górnicze „Silesia”, Spółka Akcyjna

w Bielsku

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Posiadłości kopalni zł 1 600 000.00; Grunty zł 1 014 724.05; Budynki fabryczne zł 1 413 363.73, mieszkalne zł 1 882 033.98, gospodarcze zł 248 090.84; Maszyny i urządzenia techn.: kopalnia zł 7 253 923.21, elektrownia zł 5 713 703.38, sieć zł 2 166 805.46, tory kolejowe i droga zł 229 663.25; Ruchomości zł 2 450 952.19; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 198 144.62; Papiery procentowe zł 72 487.50; Weksle w portfelu i inkasie zł 62 845.63; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 250.00; Materiały do ruchu zł 189 954.47, do budowy zł 26 025.80, inne zł 636.47; Zapasy: węgiel na hałdach zł 214 450.20; Drzewo: materiał tarty zł 33 363.55, materiał surowy zł 82 749.73, produkty uboczne zł 298.50; Dłużnicy: odbiorcy zł 793 539.17; różni zł 1 040 540.30; wątpliwe należności zł 251 969.86; III. Sumy przechodnie: Wydatki, dot. okresu przyszłego zł 55 687.73; inne zł 2 240.76; Strata: z roku ubiegłego zł 1 852 351.03, za rok bieżący zł 253 384.18; **Razem zł 29 104 179.59.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 9 326.97.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 8 700 000.00; Kapitał rezerwowy zł 130 285.28; Kapitał rezerwowy (fundusz pensyjny) zł 28 611.80; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 399 553.00, odpisano w roku bieżącym zł 5 325.18, dopisano w roku bieżącym zł 611 254.76; II. Kapitał obligacyjny: fr. szw. 1 731 500.00 = zł 2 100 309.50; III. Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe zł 14 732 485.95; Zobowiązania krótkoterminowe: akcepty własne zł 153 364.14; akcepty kaucyjne zł 63 400.00; zaległe podatki zł 18 850.15; dostawcy zł 446 618.29; różni zł 579 825.78; IV. Sumy przechodnie zł 144 946.12; **Razem zł 29 104 179.59.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 9 326.97.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych wynosi zł 11 092 708.90.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 427 188.32; Koszty wydobycia węgla zł 2 969 656.21; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 1 180 462.50; Koszty sprzedaży energii i pomiaru zł 31 114.08; Koszty robót instalacyjnych zł 4 887.83; Koszty drzewa surowego zł 475 729.98; Koszty eksploatacji tartaku zł 171 236.94; Koszty kredytów zł 869 299.36; Podatki państwowe i komunalne zł 147 692.48; Daniny na rzecz gmin zł 12 456.51; Świadczenia socjalne zł 355 096.99; Ubezpieczenia zł 43 823.21; Nieściągalne należności zł 2 841.49; Strata przy sprzedaży przedmiotów majątkowych zł 13 576.22; Amortyzacja zł 611 254.76; Strata z roku ubiegłego zł 1 852 351.03; **Razem zł 9 168 667.91.**

MA. — Wpływy zł 6 459 085.34; Różnice kursowe zł 603 847.36; Strata z roku ubiegłego zł 1 852 351.03; za rok bieżący zł 253 384.18; **Razem zł 9 168 667.91.**

1456

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność”, Spółka Akc.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa, że

44 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w **środek dn. 30 czerwca 1937 r. o godz. 11 min. 30 przed poł.** w lokalu Towarzystwa w Warszawie przy Pl. Napoleona Nr 9.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1936 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. i powzięcie stosownych uchwał; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Budżet na 1937 r.; 6) Wybory członków Zarządu; 7) Wybory Komisji Rewizyjnej; 8) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przepisanych.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa pl. Napoleona Nr 9, akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1467-24-25

II OGŁOSZENIE O DRUGIM TERMINIE

Rada Nadzorcza T-wa Wzajemnych Ubezpieczeń „Snop” w Warszawie

zawiadamia PP. Przedstawicieli Członków T-wa, że w dn. 19 czerwca 1937 r. o godz. 17 w lokalu Związku Ziemiaków w Warszawie, ul. Kredytowa 1, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE PRZEDSTAWICIELI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie z działalności likwidacyjnej T-wa za 1936 r. oraz bilans na dz. 31 XII 1936 r. i r/k strat i zysków za 1936 r.; 2) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1937 r.; 3) Uchwalenie i ogłoszenie likwidacji T-wa; 4) Wybór członków Komisji Likwidacyjnej.

1463

Towarzystwo Przemysłu Metalowego R. RUDZKI i S-ka

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty: Warszawa zł 3 947 718.20; Mińsk Maz. zł 604 526.68; Grochów zł 2 139 750.00; Elżbietów zł 109 382.23; Jekaterynosław zł 1.00; Razem zł 6 801 378.11; Budynki: Warszawa: fabryczne zł 554 837.60, gospodarcze zł 219 344.72, mieszkalne zł 45 784.68, Razem zł 819 967.00; Mińsk Maz.: fabryczne zł 1 475 183.02, gospodarcze zł 278 394.04, Razem zł 1 753 577.06; Jekaterynosław zł 1.00; Ogółem zł 2 573 545.06; Urządzenia techniczne: Maszyny w Warszawie zł 452 150.32; Maszyny w Mińsku Maz. zł 1 736 858.88; Razem zł 2 189 009.20; Inwentarz zakładowy i biurowy: Ruchomości i narzędzia w Warszawie zł 71 285.44; Ruchomości i narzędzia w Mińsku Maz. zł 482 342.80; Razem zł 553 628.24; Ogółem zł 12 117 560.61; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach: Kasa w Warszawie zł 5 447.05; Kasa w Mińsku Maz. zł 8 118.35; Banki zł 2 995.81; Razem zł 16 561.21; Papiery procentowe zł 85 352.65; Weksle w portfelu zł 34 220.00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 101 577.20; Materiały: Warszawa — surowe zł 36 040.28; Warszawa — pomocnicze zł 52 740.73; Razem zł 88 781.01; Mińsk Maz. — surowe zł 125 717.56; Mińsk Maz. — pomocnicze zł 50 681.42; Razem zł 176 398.98; Ogółem zł 265 179.99; Gotowe wyroby i towary zł 142 180.36; Roboty rozpoczęte: na montażach zł 513 347.02; w fabryce zł 117 393.64; Razem zł 630 740.66; Dłużnicy: Odbiorcy zł 2 598 805.81; Dostawcy zł 8 487.87; Różni zł 111 199.56; Banki zł 1 961 479.11; Razem zł 4 679 972.35; Kaucje Zarządu zł 20 000.00; Sumy przechodnie: wydatki, dotycz. okresu przyszłego zł 33 995.08; inne zł 58 313.08; Razem zł 92 308.16; Likwidacja Fabryki Warsz. zł 191 566.81; Ogółem majątek płynny zł 6 259 659.39; **Ogólna suma stanu czynnego zł 18 377 220.00.**

Gwarancje w akceptach zł 1 793 054.86.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 4 320 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 793 104.77, odpisano stratę roku ubiegłego zł 103 252.29, Razem zł 689 852.48; Ogółem zł 5 009 852.48; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 2 474 190.25, odpisano amortyz. maszyn sprzed. zł 414 733.04, Razem zł 2 059 457.31; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 6 471 182.28; Banki zł 3 192 744.85; Kredyty hipoteczne zł 975 913.81; Zaliczki na roboty zł 153 975.21; Dostawcy zł 170 228.69; Odbiorcy zł 121 639.45; Różni zł 110 543.66; Papiery proc. na kaucjach zł 75 085.55; Razem zł 11 271 313.50; Zarząd za kaucje zł 20 000.00; Sumy przechodnie zł 14 338.22; Razem zł 11 305 651.72; Zysk za 1936 r. zł 2 258.49; **Ogółem suma stanu biernego zł 18 377 220.00.**

Akcepty gwarancyjne zł 1 793 054.86.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 368 346.20; Koszty fabrykacji zł 4 824 935.12; Koszty sprzedaży zł 24 430.28; Koszty kredytów zł 359 974.45; Podatki państwowe i komunalne zł 162 465.23; Razem zł 5 740 151.28; Zysk za 1936 r. zł 2 258.49; **Ogółem zł 5 742 409.77.**

MA. — Roboty montażowe zł 5 384 753.95; Sprzedaż wyrobów zł 335 203.83; Wpływ z tenet dzierżawnych zł 4 057.25; Różnice kursowe zł 18 394.74; **Razem zł 5 742 409.77.**

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, które odbyło się w dn. 31 maja 1937 r.

1465

GAZOLINA

Spółka Akcyjna, Lwów, L. Sapiehy 3

Rachunek bilansu z dn. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA	zł	zł
Majątek stały:		
Nieruchomości	614 857 48	
Składy i sklepy	720 443 81	
Rurociągi	5 157 611 76	
Prawa naftowe	384 977 39	
Kopalnie w Boryslawiu	495 115 06	
„ w Daszawie	1 587 128 98	
„ w Orowie	42 167 16	
„ na Zachodzie	142 671 40	
Centralna Fabryka GAZOLINY	796 015 12	
Rafineria	377 099 21	
Gazownia w Stryju	10 173 42	
Beczki i cysterny	410 063 92	
Środki transportowe	272 962 69	
Warsztat	10 708 75	
Ruchomości	21 158 62	
Laboratorium	4 401 15	11 047 555 92
Majątek płynny:		
Gotówka w kasach i bankach	72 266 44	
Rymesy	613 429 23	
Udziały w obcych przedsiębiorstwach	687 979 65	
Efekty	545 180 29	
Materiały w magazynach	171 789 34	
Gotowe wyroby	339 266 39	2 429 911 34
Dłużnicy:		
Odbiorcy	1 770 391 74	
Różni	491 415 00	
Weksle protestowane	12 399 98	2 274 206 72
Budowy		173 718 21
Towar komisowy		1 00
		15 925 393 19
Depozyt w Banku Naftowym z tyt. odpraw pracowników		548 700 00
		16 474 093 19
PASywa		
Kapitał zakładowy		3 600 000 00
Kapitał rezerwowý:		
stan w dn. 1/I 1936 r.	469 315 86	
przybyło w 1936 r.	18 299 46	487 615 32
Kapitał amortyzacyjny:		
stan w dn. 1/I 1936 r.	6 811 678 55	
dopisano w 1936 r.	686 382 65	7 498 061 20
Zobowiązania:		
Akcepty	1 037 434 60	
Banki	701 008 85	
Kredyt hipoteczny	127 146 99	
Zaległości podatkowe	191 508 52	
Dostawcy	707 376 93	
Różni	618 891 70	3 383 367 59
Zobowiązania specjalne:		
Fundusz odpraw	4 644 56	
Dywidendy niewypłacone	181 741 00	
Weksle w reeskoncie	555 905 20	742 290 76
Zysk		214 058 32
		15 925 393 19
Fundusz odpraw pracowników		548 700 00
		16 474 093 19
Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1936 r.		
STRATY	zł	zł
Administracja ogólna	243 599 53	
Koszty fabrykacji	4 186 010 59	
Koszty sprzedaży	666 159 20	
Koszty kredytu	205 987 42	
Podatki i świadczenia społeczne	438 667 50	
Koszty sądowe i adwokackie	105 707 44	
Odpisy:		
w rachunkach	32 527 31	
amortyzacyjne	681 494 65	714 021 96

Różne	158 766 20
Zysk	214 058 32
	<u>6 932 978 16</u>
ZYSKI	
Gaz	3 399 163 89
Gazolina	2 898 941 72
Ropa	29 096 94
Gazol	197 783 34
Różne	407 992 27
1441	<u>6 932 978 16</u>

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że wskutek niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia wyznaczonego pierwotnie na dz. 28 maja 1937 r.

POWTÓRNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW ważne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji odbędzie się w dn. 21 czerwca 1937 r., tj. w poniedziałek o godz. 11 rano w sali sesyjnej Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Jasnej Nr 4 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1937 r.;
- 6) Wybory do Zarządu i do Rady Nadzorczej Spółki;
- 7) Zezwolenie członkom władz Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, Spółki Akcyjnej, na uczestnictwo we władzach innych towarzystw ubezpieczeń.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia, z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Handlowego. 1442

II OGŁOSZENIE

„Żegluga Polska“, Spółka Akcyjna w Krakowie

zwoluje niniejszym

XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

na dz. 19 czerwca 1937 r. o godz. 12 w lokalu Spółki, Kraków, Rynek gł. 19, z porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie oraz bilans i rachunek strat i zysków za 1936 r. i związane z tym uchwały;
- 2) Udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie zmian w składzie Rady Nadzorczej.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu trzeba złożyć akcje lub zaświadczenia depozytowe w Zarządzie Spółki, Kraków, Rynek gł. 19, najdalej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 1446

Rada Nadzorcza

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Pomorskie Zakłady Ceramiczne w Grudziądzu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 czerwca 1937 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie, Al. Ujazdowskie 30 m. 16

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1936 r.;
- 2) Omówienie i uchwalenie budowy domu;
- 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu, winni złożyć w terminie ustawowym swoje akcje lub zaświadczenia depozytowe w lokalu Spółki w Grudziądzu celem uzyskania kart wstępu. 1434-23-24

II OGŁOSZENIE

Zarząd Domu Prasy, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 czerwca 1937 r. o godz. 12 w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 3/5 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1936;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale wyników;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybory członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, chcący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje względnie świadectwa tymczasowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 1394-23-24

I OGŁOSZENIE

**Ferdynand Hofman likwidator firmy Teren, Spółka Akcyjna
dla Przemysłu Budowlanego w Krakowie**

na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki z dn. 31 maja 1937 r. wzywa po myśli art. 449 Kod. Handl.

wierzycieli likwidowanej firmy

aby w terminie 6-miesięcznym od ostatniego (trzeciego) ogłoszenia zgłosili likwidatorowi w siedzibie firmy, Kraków, ul. Batorego 15b swoje wierzytelności do firmy. 1507-24-26-28

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego

Zgierskiej Fabryki Maszyn Juliusza Hoffmana w Zgierzu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 3 lipca 1937 r. o godz. 18 w lokalu biura Towarzystwa w Zgierzu przy ul. Jen. Dąbrowskiego Nr 20 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Uzgodnienie statutu;
- 3) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.;
- 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 5) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni akcje lub odpowiednie zaświadczenia złożyć w biurze Zarządu T-wa na 7 dni przed terminem zebrania.

Wnioski należy zgłaszać na 14 dni przed terminem zebrania. 1505-24-25

Zarząd firmy „Polski Lloyd”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w środę dn. 30 czerwca 1937 r. o godz. 11 przed poł. w lokalu Spółki przy ul. Marszałkowskiej Nr 97 w Warszawie odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu za 1936 r. oraz rachunku strat i zysków, jak również udzielenie władzom Spółki absolutorium;
- 3) Obniżenie kapitału zakładowego z sumy jednego miliona do sumy sto tysięcy złotych przy jednoczesnym podwyższeniu do sumy pięciuset tysięcy złotych;
- 4) Uzupełniające wybory do władz Spółki;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni co najmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych. 1480

Zarząd Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein”, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów o przystąpieniu do wymiany dotychczasowych akcji Spółki

opiewających jeszcze po zł 25 wartości nominalnej, na nowo wydrukowane akcje po zł 100 nominalnej wartości (§ 4 statutu Spółki uzgodniony z nowym prawem akcyjnym).

Akcje wymieniane będą bezpłatnie w ten sposób, że za każde 4 akcje po zł 25 nominalnej wartości wydawana będzie 1 akcja na zł 100 nominalnej wartości.

Jednocześnie Zarząd podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki z dn. 28 maja 1937 r. uchwaliło wypłacić od akcji Spółki

dywidendę za 1936 r.

w wysokości 3% od kapitału zakładowego, tj. po zł 3 (złotych trzy) od akcji zł 100 nominalnej wartości.

Wskazana wyżej wymiana akcji z jednoczesną wypłatą dywidendy na podstawie kuponu Nr 1 od nowych akcji, uskuteczniwana będzie w I Oddziale Banku Zachodniego w Warszawie, ul. Nowy Świat 51, od dn. 21 czerwca 1937 r. do dn. 31 grudnia 1937 r. włącznie. Po tym terminie wymiana akcji i wypłata dywidendy dokonywane będą w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Bema 65. 1493

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysł Szklany w Polsce

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 czerwca 1937 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu przy pl. Napoleona 6 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1936 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1936, udzielenie władzom Spółki pokwitowania z dotychczasowej działalności oraz powzięcie uchwały co do zużycia czystego zysku;
- 4) Wybór pięciu członków Rady;
- 5) Określenie wysokości wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i Zarządu;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Warszawie, pl. Napoleona 6, w godzinach od 10 do 13 akcje, względnie zaświadczenie instytucji kredytowych o przyjęciu akcji na przechowanie. 1477

**Zakłady Wyrobów Metalowych Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka
SPÓŁKA AKCYJNA**

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 2 003 125.37; Maszyny i urządzenia zł 893 901.83; Majątek w Rosji zł 1.00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 74 150.79; Papiery wartościowe zł 71 439.93; Zaliczenia zł 3 687.85; Weksle zł 75 630.51; Materiały i wyroby zł 730 570.78; Dłużnicy zł 398 455.98; Strata 1936 r. zł 57 229.96; **Razem zł 4 308 194.00.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 250 000.00; Kapitał zapasowy zł 392 436.97; Kapitał amortyzacyjny zł 1 344 516.62; Zobowiązania: Wierzyciele zł 300 671.47; Dywidenda niepodniesiona zł 470.15; Sumy przechodnie zł 20 098.79; **Razem zł 4 308 194.00.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 190 550.00; Kaucje zł 393 650.00; Gwarancje zł 70 230.00; Zyro wekslowe zł 38 421.53; **Razem zł 692 851.53.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 710.48.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracyjne i handlowe zł 259 601.48; Podatki i świadczenia zł 143 274.35; Procenty opłacone zł 17 106.45; Różne straty zł 18 398.56; **Razem zł 438 380.84.**

MA. — Zysk na sprzedaży zł 328 137.33; Procenty otrzymane zł 31 944.22; Różne zyski zł 21 069.33; Strata 1936 r. zł 57 229.96; **Razem zł 438 380.84.** 1497

Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą Haberbusch i Schiele

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Place i budynki zł 12 541 456.14; Urządzenia techniczne zł 4 884 464.04; Żywy inwentarz i ruchomości biurowe zł 130 489.45; Gotówka w kasie zł 76 641.52; Banki zł 141 562.77; Zaliczenia kolejowe zł 3 990.65; Weksle w portfelu i w inkasie zł 121 456.03; Papiery procentowe zł 203 182.77; Materiały zł 1 351 042.56; Półfabrykaty zł 60 508.18; Gotowe wyroby zł 759 484.48; Dłużnicy zł 4 819 495.88; **Razem zł 25 093 774.47.**

STAN CZYNNY. — Kapitał zakładowy zł 12 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 3 172 365.97; Kapitał inwestycyjny zł 849 956.75; Kapitał specjalnej rezerwy zł 766 323.87; Kapitał amortyzacyjny zł 5 670 528.83; Banki zł 245 836.00; Akcepty zł 1 021 500.00; Wierzyciele zł 972 370.32; Dywidenda nieodebrana zł 12 579.57; Zyski z roku ubiegłego zł 2 170.04; Zysk za rok sprawozdawczy zł 379 743.12; **Razem zł 25 093 774.47.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji piwa, lemoniad i wódek zł 2 052 028.24; Wynagrodzenie personelu: administracji i robotników zł 1 928 232.74; Koszty sprzedaży i ogólne zł 659 605.17; Koszty kredytu zł 137 645.21; Podatki państwowe i komunalne zł 1 636 904.13; Tabor przewozowy zł 217 771.20; Utrzymanie nieruchomości odnajmowanych zł 169 132.12; Różne straty zł 379 929.55; Odpisy amortyzacyjne zł 593 630.13; Zysk roku sprawozdawczego zł 379 743.12; **Razem zł 8 154 621.61.**

MA. — Dochody ze sprzedaży piwa, lemoniad i wódek zł 7 414 832.19; Dochody z nieruchomości zł 284 311.66; Dochody różne zł 373 374.78; Odsetki zł 82 102.98; **Razem zł 8 154 621.61.**

1460

Polskie Zakłady Impregnacyjne, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31/XII 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 127 114.94; Budynki zł 343 025.09; Ruchomości zł 860 412.49; Utensylia fabryczne zł 126 491.58; Inwestycje zł 4 011.68; Urządzenie biura zł 21 858.76; Inne zł 85 875.00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie, P. K. O. i bankach zł 319 849.73; Weksle zł 18 180.00; Papiery wartościowe zł 8 882.37; Akcje obcych przedsiębiorstw zł 5 000.00; Surowce, materiały pomocnicze i pędne zł 134 411.17; Gotowe wyroby i półfabrykaty zł 377 385.32; Dłużnicy zł 350 856.30; Kaucje zł 361 071.67; Sumy przechodnie zł 55 182.37; Strata zł 32 730.12; **Razem stan czynny zł 3 232 338.59.**

Gwarancje zł 105 300.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitał własny: Kapitał akcyjny zł 400 000.00; Kapitał zapasowy zł 54 800.00; Ogólna rezerwa zł 242 475.49; Fundusz gwarancyjny zł 81 000.00; Fundusz dla rozbudowy przedsiębiorstwa zł 78 414.64; Delkredere zł 29 194.21; Kapitał amortyzacyjny zł 435 865.03; II. Zobowiązania: Dywidenda zł 16 811.74; Wierzyciele zł 1 870 381.84; Sumy przechodnie zł 9 338.41; Specj. rachunek przejściowy różnic kursowych zł 14 057.23; **Razem stan bierny zł 3 232 338.59.**

Gwarancje zł 105 300.00.

Zobowiązania zagraniczne zł 1 886 252.96.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 197 067.05; Koszty kredytu zł 39 782.67; Koszty utrzymania fabryk zł 268 907.90; Podatki państwowe i komunalne zł 28 087.18; Koszty pożaru zł 8 321.16; Amortyzacja zł 139 498.38; Należności nieściągalne zł 3 719.49; **Razem zł 685 383.83.**

MA. — Różnice kursowe zł 966.95; Ogólna sprzedaż zł 685 548.73, mniej podatku obrotowego zł 33 861.67 = zł 651 686.76; Strata zł 32 730.12; **Razem zł 685 383.83.**

1471

Polskie Zakłady Optyczne

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans za 1936 r.

AKTYWA. — Inwestycje: Place zł 96 258.08; Budynki zł 925 071.65; Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 281 741.12; Ruchomości zł 40 117.67; Nowe roboty — wartość niewykończonych robót zł 1 657.19; Majątek płynny: a) Środki płynne: Gotówka w kasie i bankach zł 254 088.86; Weksle w portfelu zł 152 540.53; b) Do zrealizowania: Magazyn surowców zł 184 787.46; Półprodukty zł 1 955 053.45; Wyroby gotowe zł 93 036.24; Papiery procentowe zł 61 236.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 5 000.00; Dłużnicy: Odbiorcy zł 78 352.15; Dostawcy — zaliczki zł 1 094 046.35; Różni zł 44 909.54; Wątpliwe należności zł 424.47; Kaucje zł 23 337.00; Zaliczki urzędnikom i robotnikom zł 10 220.25; Sumy przechodnie zł 15 821.35; **Razem zł 6 317 699.36.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 2 206 017.65; Różni za weksle gwarancyjne zł 180 100.00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 200 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z ubiegłego roku zł 69 165.77, dopisano w 1936 r. zł 65 448.95; Kapitał amortyzacyjny: saldo z ubiegłego roku zł 1 073 822.84; odpisano w 1936 r. zł 2 375.08, dopisano za 1936 r. zł 71 835.09; Zobowiązania: Wierzyciele: Kredyt hipoteczny zł 9 320.42; Dostawcy zł 78 343.72; Odbiorcy — zaliczki na zamówienia zł 2 788 401.37; Różni zł 251 591.11; Zobowiązania długoterminowe (akcepty) zł 191 998.12; Akcepty zł 430 033.45; Zyski: Zysk za 1936 r. zł 90 113.60; **Razem zł 6 317 699.36.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 2 206 017.65; Weksle gwarancyjne zł 180 100.00.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 496 817.00.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Remanenty: stan na dz. 1/I 1936 r.: Półprodukty zł 955 345.74; Wyroby gotowe zł 87 973.64; Koszty fabrykacji zł 2 591 372.88; Koszty administracji ogólnej zł 211 880.15; Koszty sprzedaży zł 76 277.63; Koszty kredytów zł 73 768.87; Podatki państwowe i komunalne zł 147 537.18; Odpisy amortyzacyjne zł 71 835.09; Świadczenia socjalne zł 119 783.14; Składki do związków zawodowych zł 1 021.00; Ubezpieczenie od ognia zł 10 163.28; Zysk za 1936 r. zł 90 113.60; **Razem zł 4 437 072.20.**

MA. — Sprzedaż wg faktur zł 2 327 247.96; Różne wpływy zł 41 104.08; Różnice kursowe zł 20 630.47; Remanenty: stan na dz. 31/XII 1936 r.: Półprodukty zł 1 955 053.45; Wyroby gotowe zł 93 036.24; **Razem zł 4 437 072.20.**

1443

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Przeworsk - Dynów, Spółka Akcyjna

XXV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Przeworsk—Dynów” odbędzie się dn. 25 czerwca 1937 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr 1, II p. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 3) Ustalenie ryczałtu na koszty podróży dla członków władz Spółki.

Warunki prawa do głosu na Walnym Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki, ogłoszonego w Monitorze Polskim Nr 234 z dnia 9 października 1930.

1453

Zarząd

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce, Spółka Akcyjna Zakłady w Chrzanowie

Bilans netto za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Grunty: a) fabryczne zł 71 700.00, b) miejskie zł 131 047.23, c) kolonie fabryczne i las zł 75 680.36; 2) Budynki: a) fabryczne zł 3 886 814.63, b) gospodarcze zł 814 376.36, c) mieszkalne zł 2 376 733.68, d) w budowie zł 37 385.06; 3) Urządzenia techniczne: a) maszyny zł 9 889 178.35, b) urządzenia zł 4 596 116.85, c) bocznicze kolejowe zł 180 761.58; 4) Inwentarz: a) ruchomości fabryczne zł 107 704.72, b) ruchomości biurowe zł 158 832.93, c) sprzężaj i samochody zł 61 645.47, d) utensylia gospodarcze zł 81 080.33, e) narzędzia zł 404 647.69, f) modele zł 3 979.38, g) umeblowanie mieszkań zł 2 958.89; Ogółem majątek stały zł 22 880 643.51; II. Majątek płynny: 1) Kasa zł 20 641.27; 2) Banki zł 736 525.53; Papiery wartościowe zł 543 850.06; 4) Akcje i udziały zł 38 020.00; 5) Weksle zł 537 345.50; 6) Materiały zł 872 226.92; 7) Półfabrykaty zł 1 752 208.81; 8) Dłużnicy: a) odbiorcy zł 3 449 699.50, b) dostawcy zł 74 438.12, c) różni zł 80 056.14; Ogółem majątek płynny zł 8 105 011.85; **Suma bilansowa zł 30 985 655.36.**

Pozycje pozabilansowe. — 1) Dłużnicy z tytułu kaucji zł 225 111.36; 2) Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 226 500.00; 3) Gwarancje otrzymane zł 815 061.00; 4) Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 1 241 507.00; 5) Kaucje hipoteczne, zabezpieczające kredyt długoterminowy zł 2 270 629.49.

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 8 000 000.00; 2) Kapitał zapasowy: początkowy zł 708 439.16, przybyło w 1936 r. zł 60 064.35, razem zł 768 503.51; 3) Kapitał specjalny zł 1 834 244.20; 4) Rezerwa na nieprzewidziane straty zł 363 961.60; Razem zł 10 966 709.31; II. Kapitał amortyzacyjny: na 1 stycznia 1936 r. zł 14 800 675.99, ubyło w 1936 r. zł 93 558.59, pozostaje zł 14 707 117.40, amortyzacja za 1936 r. zł 573 220.40, razem zł 15 280 337.80; III. Zobowiązania: 1) Banki zł 86 038.00; 2) Wierzyciele: a) odbiorcy zł 5 517.04, b) dostawcy zł 1 235 563.10, c) różni krótkoterminowi zł 287 292.32, d) różni — długoterminowi zł 1 189 957.48; 3) Dywidenda z lat ubiegłych zł 68 583.73; 4) Fundusz stypendialny zł 54 350.00; 5) Sumy przechodnie zł 136 783.40; Ogółem zł 3 064 085.07; IV. Rachunek specjalny przejściowy różnic kursowych zł 918 200.14; V. Zysk: 1) Zysk z lat ubiegłych zł 4 271.07; 2) Zysk za 1936 r. zł 752 051.97; Razem zł 756 323.00; **Suma bilansowa zł 30 985 655.36.**

Pozycje pozabilansowe. — 1) Kaucje u różnych zł 225 111.36; 2) Gwarancje otrzymane zł 226 500.00; 3) Wierzyciele z tytułu gwarancji zł 815 061.00; 4) Zyra wekslowe zł 1 241 507.00; 5) Wierzyciele za kaucje hipoteczne, zabezpieczające kredyt długoterminowy zł 2 270 629.49.

Zobowiązania zagraniczne zł 146 204.91.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 775 727.05; 2) Koszty fabrykacji zł 8 059 237.90; 3) Koszty sprzedaży zł 109 800.20; 4) Koszty kredytów zł 167 847.71; 5) Podatk. państwowe i komunalne zł 205 200.87; 6) Opłaty stempłowe zł 4 456.68; 7) Strata na nieściągalnych należnościach zł 47 583.49; 8) Strata na sprzedanych lub zniszczonych obiektach zł 16 538.56; 9) Odpisy amortyzacyjne zł 573 220.40; 10) Zysk za 1936 r. zł 752 051.97; Razem zł 10 711 664.83.

ZYSKI. — 1) Wpływ brutto ze sprzedaży zł 10 458 714.94; 2) Procenty i dyskonto zł 248 130.90; 3) Różnice kursowe zł 4 818.99; Razem zł 10 711 664.83. 1462

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Nasz Sklep—Urania“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 czerwca 1937 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Siennej 15 odbędzie się

XXV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936/37 r.; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki absolutorium z dokonanych czynności; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu posiadane akcje lub kwity depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. 1459-24-25

Spółka Akcyjna WYROBÓW Bawełnianych

I. K. Poznańskiego w Łodzi

Bilans zamknięcia po dz. 31 grudnia 1936 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: 1) Grunty i place zł 1 578 533.15; 2) Budynki: fabryczne zł 11 884 433.45, gospodarcze na terytorium fabrycznym zł 2 057 258.45, mieszkalne zł 4 075 567.01, razem zł 18 017 258.91; 3) Maszyny i urządzenia techniczne zł 32 385 449.37; 4) Ruchomości, utensylia i narzędzia zł 2 557 637.24; 5) Tabor przewoźowy zł 251 459.03, razem majątek stały zł 54 790 337.70; II. Majątek płynny: 6) Gotówka w kasie i w bankach zł 894 101.12; 7) Papiery wartościowe zł 3 116 211.64; 8) Różne walory zł 3 000.00; 9) Kaucje zł 425 239.00; 10) Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 65 100.00; 11) Weksle w portfelu i w inkasie zł 718 534.85; 12) Surowce: skład bawełny zł 754 725.52, materiały pomocnicze i pedne zł 1 291 427.42, razem zł 2 046 152.94; 13) Półfabrykaty zł 5 350 199.50; 14) Gotowe fabrykaty zł 7 781 189.25; 15) Dłużnicy: odbiorcy zł 2 142 801.29, zaliczki dostawcom zł 186 817.22, różni dłużnicy zł 7 968 073.27, należności wątpliwe zł 717 449.73, spłata amort. poż. hipot. zł 919 952.02, sumy przechodnie zł 243 845.27, razem dłużnicy zł 12 178 938.80; Ogółem majątek płynny zł 32 578 667.10; 16) Specjalny rach. przejściowy różnic kursowych zł 27 349.61; **Suma bilansu zł 87 396 354.41.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za wydane gwarancje zł 189 000.00; Otrzymane gwarancje zł 365 823.00; Różni za obliżo żyrowe zł 2 895 776.17.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 28 465 000.00; 2) Kapitał zapasowy zł 1 450 036.01; 3) Pozostałość nadwyżki z prerachowania bilansu brutto na dz. 1 lipca 1928 r. zł 3 464 713.69; Razem zł 33 379 749.70; II. Kapitał amortyzacyjny: 4) Pozostałość z roku ubiegłego zł 13 536 319.15, odpisano w ciągu 1936 r. zł 63 703.39; Amortyzacja za 1936 r. zł 4 014 650.27; Suma kapitału amortyzacyjnego zł 17 487 266.03; III. Zobowiązania: 5) Banki krajowe zł 215 306.81, zagraniczne zł 23 592 351.33; razem zł 23 807 658.14; 6) Zabezpieczenie hipoteczne zł 5 381 469.00; 7) Dostawcy zł 1 202 468.39; 8) Zaliczki od odbiorców zł 172 192.65; 9) Zaległe podatki zł 105 447.19; 10) Niepodniesiona dywidenda zł 329.97; 11) Różni wierzyciele zł 1 502 964.54; 12) Rezerwa na wątpliwe należności zł 177 605.88; 13) Sumy przechodnie zł 290 459.62; Razem zobowiązania zł 32 640 595.38; 14) Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 3 652 674.46; 15) Zysk za rok operacyjny 1936 zł 236 068.84; **Suma bilansu zł 87 396 354.41.**

Sumy pozabilansowe. — Wydane akcepty gwarancyjne zł 189 000.00; Różni za wydane nam gwarancje zł 365 823.00; Obliżo żyrowe zł 2 895 776.17.

Uwaga. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 23 881 819.71.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 2 085 630.38; Podatki zł 1 279 470.26; Procenty zł 2 354 012.77; Prowizje zł 166 919.43; Straty na dłużnikach zł 235 404.48; Koszty fabrykacji zł 22 562 134.31; Koszty sprzedaży zł 1 315 861.83; Amortyzacja zł 4 014 650.27; Odpis na zdemontow. maszynach i innych przedm. inwest. zł 187 568.17; Odpis na konfiskatach niemieckich zł 75 331.45; Odpis różnicy kursowej na sprzedanych listach zastawnych T-wa Kred. Przem. Polsk. zł 23 308.59; Różne wydatki dot. lat ubiegłych zł 154 189.86; Zysk za 1936 r. zł 236 068.84; **Ogólna suma zł 34 690 550.64.**

ZYSKI. — Obrót sprzedażny zł 30 732 185.14; Zysk na eksploatacji domów i placów zł 159 033.72; Różnice kurs. zł 3 621 037.18; Zaczepnięto z kapitału amortyzacyjnego od zdemontowanych maszyn i innych przedmiotów inwest. zł 63 703.39; Różne wpływy zł 114 591.21; **Ogólna suma zł 34 690 550.64.**

Bilans powyższy został zatwierdzony uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów w dn. 31 maja 1937 r. z tym, że część zysku w sumie zł 100 000.00 została przeznaczona na utworzenie rezerwy na spłatę podatku dochodowego za rok operacyjny 1936, reszta zaś w kwocie zł 136 068.84 przeniesiona została na rachunek strat i zysków roku gospodarczego 1937. 1470

Akcyjny Bank Hipoteczny

zawiadamia, że termin odbycia

69 ZWYCZAJNEGO WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARIUSZY

wyznaczony, wedle dotychczasowych ogłoszeń na dz. 22 czerwca 1937 r., został przesunięty na dz. 3 lipca 1937 r. godz. 10 przed poł. w gmachu Banku we Lwowie, pl. Halicki 15.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.; 2) Powzięcie uchwały co do przeznaczenia zysku; 3) Udzielenie władzom Banku pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej; 5) Uchwalenie wartości znaków obecności dla członków Rady Nadzorczej w myśl § 52 statutu; 6) Ewent. wnioski.

Akcje lub zaświadczenia — w myśl art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego — należy składać w Kasie Głównej Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie przynajmniej na tydzień przed terminem zgromadzenia. 1512

I OGŁOSZENIE

Zarząd Kawenczyńskich Zakładów Cegielnianych Kazimierza Granzowa, Spółka Akcyjna w Warszawie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2 lipca b. r. o godz. 18 w siedzibie Zarządu w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej Nr 171/173 odbędzie się

XXIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybory przewodniczącego, asesorów i sekretarza; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za okres sprawozdawczy 1935/36, oraz udzielenie władzom Spółki absolutorium za ubiegły okres sprawozdawczy 1935/36; 4) Rozpatrzenie stanu majątkowego Spółki, oraz powzięcie uchwały co do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa i sposobu pokrycia strat; 5) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Uchwalenie budżetu na 1937 r.; 7) Uchwalenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje lub kwity depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej Nr 171/173. 1498

Grand Hotel w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka, weksle i papiery wartościowe zł 17 342.72; Budynek zł 1 967 915.00; Instalacja elektryczna zł 47 000.75; Dźwigi zł 19 019.25; Instalacja kanalizacyjna zł 49 796.25; Pompy zł 23 653.75; Inwentarz i urządzenie zł 753 135.80; Magazyn zł 122 996.36; Dłużnicy zł 22 610.01; Strata z lat ubiegłych zł 534 591.98; Strata za 1936 r. zł 33 316.05.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2 400 000.00; Fundusz zapasowy zł 19 876.48; Kapitał amortyzacyjny zł 717 555.99; Wierzyciele zł 453 945.45; Ogółem zamknięto bilans zł 3 591 377.92.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

ZYSKI. — Hotel zł 247 901.67; Bilardy zł 10 010.15; Komorne zł 135 520.80; Zysk na sprzed. ruchom. zł 716.00; Strata za 1936 r. zł 33 316.05.

STRATY. — Ogólne wydatki zł 30 454.35; Pensje i robocizna zł 251 128.57; Podatki zł 41 209.64; Świadczenia socjalne zł 11 710.20; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 62 511.21; Procenty i dyskont zł 16 526.62; Strata na piwnicy i ruchomościach zł 9 862.81; Asekuracja zł 4 061.27; Ogółem zamknięto rach. strat i zysków zł 427 464.67. 1499

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Składnica Straży Pożarnych, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 czerwca 1937 r. o godz. 13 w lokalu Spółki przy ul. Kopernika 33 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za 1936 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 3) Zmniejszenie kapitału zakładowego Spółki celem pokrycia strat bilansowych o sumę zł 100 000 z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki o zł 150 000 drogą wypuszczenia akcji nowej emisji;
- 4) Zmiana § 5 statutu Spółki, który na początku obecnie brzmi: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 200 000, podzielonych na 2 000 sztuk akcji, wartości nominalnej po zł 100 każda” — na następujące brzmienie: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 250 000, podzielonych na 2 500 sztuk akcji, wartości nominalnej po zł 100 każda”;
- 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wnioski Akcjonariuszów. 1510-24-25

I OGŁOSZENIE

LIKWIDATORZY

Spółki Akcyjnej „Cukrownia Trawniki” w likwidacji

podają do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 5 lipca 1937 r. o godz. 18 w Lublinie w hotelu Wiktoria, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Likwidatorów i Komisji Rewizyjnej za 1936/37 r.; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku kosztów likwidacji za 1936/37 r. oraz udzielenie Likwidatorom absolutorium; 4) Sprawa podziału pomiędzy Akcjonariuszów części majątku Spółki; 5) Sprawa zbycia nieruchomości; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Zatwierdzenie budżetu na 1937/38 r.; 8) Zgłoszone ustawowo wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych § 2 art. 399 Kodeksu Handlowego.

Dodatkowe sprawy mogą być zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów trybem i w terminie, przewidzianym § 1 art. 394 Kodeksu Handlowego 1495

„Gaz” Poznańska Fabryka Gazów Przemysłowych

Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Plac zł 26 158.00; Budynki zł 94 487.86; Maszyny zł 195 805.98; Warsztaty zł 5 114.00; Instalacje zł 16 114.64; Narzędzia zł 1.00; Butle zł 117 562.82; Umeblowanie zł 1.00; Suma majątku stałego zł 455 245.30; Majątek płynny: Kasa zł 250.71; Papiery wartościowe zł 2 272.50; Dłużnicy różni zł 62 836.11; Suma majątku płynnego zł 65 359.32; Suma aktywów zł 520 604.62.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 255 000.00; Kapitał zapasowy zł 36 855.01; Kapitał amortyzacyjny zł 227 319.93; Wierzyciele różni zł 833.10; Ogółem zł 520 008.04; Zysk za rok operacyjny 1936 zł 596.58; Suma pasywów zł 520 604.62.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 51 039.84; Odpisy amortyzacyjne zł 31 296.08; Straty na różnicach kursowych zł 687.50; Razem zł 83 023.42; Zysk za rok operacyjny 1936 zł 596.58; Ogółem zł 83 620.00.

ZYSK. — Za dzierżawę zł 83 500.00; Za kupony pożyczek państwowych zł 120.00; Ogółem zł 83 620.00.

1506

Cunard White Star Limited, Liverpool, Anglia

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

w funtach angielskich

STAN CZYNNY. — Statki parowe i motorowe po cenie nabycia i przedpłata na rachunek nowego statku Nr 552 £ 18.717.399.14.2; Inwentarz, maszyneria, urządzenie biurowe itd. po cenie nabycia po potrąceniu amortyzacji £ 86.919.0.0; Udziały w T-wie koncernyjnym po cenie nabycia £ 4.025.8.10; Saldo, przypadające od T-wa koncernyjnego £ 15.904.0.10; Magazyny okrętowe, węgiel, materiały opałowe, oliwa, zapasy żywności, wina, bielizna itd. £ 370.710.5.1; Dłużnicy, salda agentów, otwarte rachunki podróży i depozyty u rządów zagranicznych £ 616.394.19.8; Gotówka w bankach i w posiadaniu £ 862.790.15.6; **Suma £ 20.674.144.4.1.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zezwolono i wypuszczono 10 000 000 akcji zwykłych po £ 1 każda całkowicie zapłaconych £ 10.000.000.0.0; Premia na rachunek akcji £ 6.852.410.0.4; Potrącono stratę netto na sprzedaży okrętów £ 503.747.4.6; Saldo £ 6.348.662.15.10; Pierwsza hipoteka obligacje w posiadaniu Rządu J. K. M. zabezpieczone na ss. „Queen Mary” zezwolono i wydano £ 1.750.000.0.0; Wpływy z obligacji (Klasa A) w posiadaniu Rządu J. K. M. zabezpieczone drugim obciążeniem na ss. „Queen Mary” zezwolono i wydano £ 1.000.000.0.0; Wpływ z obligacji (Klasa B) w posiadaniu Rządu J. K. M., zabezpieczonych drugim obciążeniem ss. „Queen Mary” zezwolono £ 750.000.0.0, wydano £ 200.000.0.0; Wierzyciele i otwarte rachunki podróży £ 1.298.681.9.0; Rachunek zysków i strat: Zysk za 1936 r. £ 546.659.2.9; Potrącono saldo, przeniesione z 1935 r. £ 469.859.3.6; Różnica £ 76.799.19.3; **Suma £ 20.674.144.4.1.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

w funtach angielskich

WINIEN. — Do r-ku paliwa, płac, zapasów żywności, maszyn pokładowych i bagażu pasażerskiego, kosztów portowych i ogólnych, remonty i odnawiania itd. itd. £ 6.292.897.5.6; Do salda zysków operacyjnych do przeniesienia £ 588.421.11.5; **Suma £ 6.881.318.16.11.**

MA. — U r-ku za przejazdy, frachty, korespondencje, odsetki itd. itd. £ 6.881.318.16.11.

Do r-ku amortyzacji inwentarza, maszynierii i urzędzenia biurowego £ 13.213.5.1; Do r-ku gaź dyrektorów £ 5.000.0.0; Do r-ku gaź rewidentów £ 2.750.0.0; Do r-ku odsetek od £ 750.000.0.0 pierwszej hipoteki obligacje (kapitał obrotowy) £ 11.250.0.0; Do r-ku odsetek od £ 1.000.000.0.0 pierwszej hipoteki obligacje £ 9.549.3.7; Do salda zysków za rok operacyjny £ 546.659.2.9; **Razem £ 588.421.11.5.**

U r-ku salda zysków operacyjnych z przeniesienia £ 588.421.11.5; **Suma £ 588.421.11.5.**

Percy E. Bates, T. A. L. Brocklebank — dyrektorzy

Towarzystwo Żeglugi Morskiej Angielska Spółka Akcyjna

Cunard White Star Limited, Warszawa, Marszałkowska 144

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały ruchomości z £ 15 956.20; Majątek płynny gotówka w kasie z £ 14 195.50; Dłużnicy różni z £ 184 248.50; Sumy przechodnie: koszty, dotyczące okresu przyszłego z £ 1 006.28; Koszty transportu, dotyczące okresu przyszłego z £ 933.38; Razem z £ 1 939.66; Strata za rok ubiegły z £ 61 629.69; Strata za okres sprawozdawczy z £ 214 455.65; **Razem z £ 276 085.34; Suma z £ 492 425.20.**

STAN BIERNY. — Kapitał z £ 200 000.00; Amortyzacja: saldo z roku ubiegłego z £ 893.80, dopisano w okresie sprawozdawczym z £ 839.80, razem z £ 1 733.60; Wierzyciele różni z £ 288 574.47; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu sprawozdawczego z £ 2 117.13; **Suma z £ 492 425.20.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WN. — Koszty administracji ogólnej z £ 248 808.44; Podatki państwowe i komunalne z £ 3 858.08; Amortyzacja z £ 839.80; Strata za rok ubiegły z £ 61 629.69; **Suma z £ 315 136.01.**

MA. — Prowizja za wysłanych pasażerów z £ 36 578.65; Prowizja za anulowane prepaidy i potrącenia przy stornowaniu kwitów zadatkowych z £ 616.42; Różnice kursowe z £ 1 855.60; Strata saldo z roku ubiegłego z £ 61 629.69; Strata za rok sprawozdawczy z £ 214 455.65; **Razem z £ 276 085.34; Suma z £ 315 136.01.**

1503

„Teren” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Budowlanego w Krakowie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — 1) Majątek stały: Grunty z £ 379 419.30; Budynki mieszkalny z £ 416 105.11; 2) Majątek płynny: Gotówka w kasie i w P. K. O. z £ 1 233.78; Weksle z £ 50.00; Sumy przechodnie z £ 120.00; Specjalny rachunek różnic kursowych z £ 21 713.01; Strata z lat poprzednich z £ 147 671.04; Strata za 1936 r. z £ 46 132.97; **Razem z £ 1 012 445.21.**

PASYWA. — 1) Kapitały własne: Kapitał zakładowy z £ 250 000.00; 2) Kapitał amortyzacyjny z £ 2 080.52; 3) Zobowiązania: Wierzyciele z £ 715 756.27; Akcepty z £ 43 000.00; Sumy przechodnie z £ 1 608.42; **Razem z £ 1 012 445.21.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Odpisy amortyzacyjne z £ 1 040.26; Koszty administracji z £ 3 563.98; Administracja starego domu z £ 1 676.70; Strata na sprzedanych parcelach z £ 12 382.29; Procenty z £ 54 829.41; **Razem z £ 73 492.64.**

MA. — Netto dochód z nowego domu mieszkalnego przy ul. Batorego 15 z £ 27 359.67; Strata za 1936 r. z £ 46 132.97; **Razem z £ 73 492.64.**

1508

„Polropa” Naftowa Spółka Akcyjna

Rachunek bilansu po dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Prawa naftowe z £ 532 782.33; II. Majątek płynny: Gotówka w bankach z £ 117 866.84; Papiery wartościowe z £ 1 096.00; Dłużnicy z £ 33 802.77; III. Strata z £ 105 812.27; **Razem z £ 791 360.21.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z £ 600 000.00; Kapitał rezerwy z £ 4 831.25; II. Kapitał amortyzacyjny z £ 21 311.29; III. Zobowiązania: Wierzyciele — Różni z £ 165 217.67; **Razem z £ 791 360.21.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty ogólne z £ 12 864.24; Podatki państwowe i komunalne z £ 425.75; Amortyzacja praw naftowych z £ 21 311.29; Przeniesienie straty z lat ubiegłych z £ 82 141.99; **Razem z £ 116 743.27.**

MA. — Odsetki z £ 26.00; Różnice kursowe z £ 10 905.00; Strata: z lat ubiegłych z £ 82 141.99, z roku bieżącego z £ 23 670.28, razem z £ 105 812.27; **Suma z £ 116 743.27.**

1486

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Cukrowni i Rafinerii „Rejowiec”

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 5 lipca 1937 r. o godz. 17 w Lublinie w Hotelu Wiktoria, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1936/37; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936/37 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorium; 4) Zatwierdzenie budżetu Spółki na 1937/38 r.; 5) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej; 6) Zgłoszone ustawowo wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych § 2 art. 399 Kodeksu Handlowego.

Dodatkowe sprawy mogą być zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów trybem i w terminie, przewidzianym § 1 art. 394 Kodeksu Handlowego.

1494

PODRÓŻUJCIE SAMOLOTAMI

Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley”

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 1 627 503.36; Budynki zł 12 855 216.53; Maszyny i urządzenia techniczne zł 24 793 516.97; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 411 985.52; Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 23 733.08; Papiery procentowe zł 6 189.53; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 2 769 847.55; Weksle w portfelu zł 14 772.00; Materiały zł 643 841.79; Półfabrykaty zł 82 719.00; Wyroby gotowe zł 342 548.18; Dłużnicy zł 4 495 080.52; Wydatki okresu przyszłego zł 62 675.28; Rachunki przechodnie zł 5 157.90; Rachunek strat i zysków z lat ubiegłych zł 7 459 607.71; **Ogółem zł 55 594 394.92.**

Gwarancje zł 220 009.00; Obligo wekslowe zł 303 603.57; Depozyty zł 5 101 735.65.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 13 000 000.00; Fundusz zapasowy zł 75 219.74; Fundusz amortyzacyjny; saldo z roku ubiegłego zł 3 936 666.14, odpisano w roku sprawozdawczym zł 2 940.14, dopisano na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia zł 245 645.87, razem zł 4 179 371.87; Zobowiązania: Kredyt hipoteczny 15-letni zł 22 481 972.37; Wierzyciele: a) kredyty długoterminowe zł 12 019 748.06, b) kredyty bieżące zł 3 745 564.34; Rachunki przechodnie zł 92 518.54; **Ogółem zł 55 594 394.92.**

Gwarancje zł 220 009.00; Obligo wekslowe zł 303 603.57; Depozyty zł 5 101 735.65.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabryczne: a) produkcji zł 4 913 185.10, b) postojów zł 144 188.60; Zapasy towarów gotowych i półfabrykatów: stan w dn. 31/XII 1935 r. zł 496 661.03, stan w dn. 31/XII 1936 r. zł 425 267.18, różnica zł 71 393.85; Procenty i prowizje zł 616 293.68; Wydatki ogólne biura Zarządu zł 425 344.37; Podatki zł 291 573.27; Koszty sprzedaży zł 388 494.72; Spisane udziały w innych przedsiębiorstwach zł 280 641.99; Straty na magazynach i inwentarzach zł 15 668.16; Różne straty zł 12 467.47; Odpis na amortyzację na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia zł 245 645.87; **Razem zł 7 404 897.08.**

MA. — Wpływy ze sprzedaży towarów zł 7 064 934.07; Różnice kursu zł 261 896.29; Spisane stare salda zł 43 621.61; Bonifikaty zł 15 000.00; Wpływy z czynszów zł 9 737.63; Zwrot kosztów eksploatacji kredy zł 4 555.63; Amortyzacje zwrotne zł 2 940.14; Różne wpływy zł 2 211.71; **Razem zł 7 404 897.08.**
1484

Pomorska Fabryka Wyrobów Drzewnych, Spółka Akcyjna

w Rumii — Zagórz (Pomorze)

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 23 260.00; Budynki: fabryczne zł 207 917.17, gospodarcze zł 2 000.00, mieszkalne zł 80 000.00, razem zł 289 917.17; Maszyny i urządzenia techniczne zł 197 278.06, przychód zł 700.00, razem zł 197 978.06; Inwentarz: żywy zł 200.00, martwy zł 63 739.47, razem zł 63 939.47; Razem majątek stały zł 575 094.70; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 905.47; Materiały: surowe zł 23 096.20, pomocnicze i pędne zł 12 943.79, razem zł 36 039.99; Półfabrykaty i gotowe wyroby zł 15 782.52; Dłużnicy: Odbiorcy zł 97 589.85; Wątpliwe należności zł 1 124.79; Razem majątek płynny zł 151 442.62; Przeniesienie straty z roku poprzedniego zł 17 816.24; **Ogółem zł 744 353.56.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 400 000.00; Kapitał zapasowy zł 64 500.00; Razem zł 464 500.00; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku poprzedniego zł 238 847.66, dopisano w roku sprawozdawczym zł 25 799.27, razem zł 264 646.93; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Zaległe podatki zł 3 134.49; Dostawcy zł 9 598.69; Różni zł 2 473.45; Razem zł 15 206.63; **Ogółem zł 744 353.56.**

Rachunek strat i zysków na 1936 r.

STRATY. — Przeniesienie straty z 1 stycznia 1936 r. zł 17 816.24; Koszty administracji ogólnej zł 5 027.39; Koszty fabrykacji zł 303 633.63; Koszty sprzedaży zł 2 943.90; Podatki zł 8 596.50; Amortyzacja zł 25 799.27; **Ogółem zł 363 816.93.**

ZYSKI. — Osiągnięto ze sprzedaży zł 343 130.60; Dzierżawy zł 1 512.70; Odsetki zł 1 320.60; Różnice kursowe zł 36.79; Przeniesienie straty z roku poprzedniego zł 17 816.24; **Ogółem zł 363 816.93.**
1482

Pomorska Fabryka Wyrobów Drzewnych, Spółka Akcyjna

w Rumii—Zagórz (Pomorze)

zawiadamia, że na odbyłym w dn. 28 maja 1937 r. Walnym Zgromadzeniu naszej Spółki, przyjęto bilans oraz rachunek strat i zysków za 1936 r. Zarządowi i Radzie Nadzorczej udzielono absolutorium.
1479

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń Vita-Kotwica

SPOŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 25 czerwca 1937 r. o godz. 11 rano w lokalu Towarzystwa przy ul. Jasnej 6, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.; 3) Podział zysków lub pokrycie strat za 1936 r.; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na tenże rok; 6) Wybór ustępujących członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki; 7) Wolne wnioski.

Właściciele akcji, chcący korzystać z prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć je w Towarzystwie i nie odbierać przed zakończeniem tegoż. Zamiaś akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.
1500

Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych „Ruch”

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Ruchomości zł 1 467 145.17; Nieruchomości zł 1 206 488.46 = zł 2 673 633.63; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach: kasa zł 10 472.48, banki zł 71 382.97, weksle zł 32 958.28, waluty obce zł 374.22 = zł 115 187.95; Papiery wartościowe zł 95 520.04; Udziały zł 1 350.10; Towary zł 602 904.38; Dłużnicy: Komisanci zł 98 220.71; Odbiorcy zł 359 348.42; Różni zł 133 078.66; Dostawcy zł 55 569.65 = zł 646 217.44; Inne aktywa: Cesja eksploata. radia w poc. zł 7 901 39; Sumy przechodnie zł 37 080.70 = zł 44 982.09; **Razem zł 4 179 795.63.**

Sumy pozabilansowe zł 2 933 079.11; **Ogółem zł 7 112 874.74.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 107 472.10; Fundusz asurakcyjny zł 27 887.36 = zł 1 135 359.46; II. Kapitał amortyzacyjny: Amortyzacja ruchomości zł 1 175 405.15; Amortyzacja nieruchomości zł 186 548.24; III. Zobowiązania: Akcepty zł 212 375.00; Banki zł 13 310.00; Wierzyciele: Komisanci zł 721.87; Odbiorcy zł 37 602.15; Różni zł 276 030.47; Dostawcy zł 948 359.11 = zł 1 262 713.60; Niepodjęta dywidenda zł 5 686.60; Należne podatki zł 79 000.00; Sumy przechodnie zł 52 392.46; Zysk zł 57 005.12; **Razem zł 4 179 795.63.**

Sumy pozabilansowe zł 2 933 079.11; **Ogółem zł 7 112 874.74.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

Koszty zakupu sprzedanych towarów zł 16 900 597.86; Koszty: Koszty handlowe zł 2 349 988.55; Koszty kredytów zł 14 242.52; Podatki zł 280 068.47; Ofiary zł 7 255.32; Koszty sprzedaży zł 1 973 973.45 = zł 4 625 528.31; Odpisy amortyzacyjne: Ruchomości zł 51 320.47; Nieruchomości zł 12 096.40; Straty na nieściągalnych dłużnikach zł 32 986.74; Straty na udziałach zł 3 166.16; Różne straty zł 1 010 87; Zysk zł 57 005.12; **Razem zł 21 683 711.93.**

Sprzedaż zł 21 661 700.84; Zwrot odpisanych na straty należności zł 2 101.92; Różnice kursowe zł 110.30; Inne dochody zł 10 758.01; Zysk na papierach wartościowych zł 7 501.94; Dochód z nieruchomości Al. Jeruzolimka Nr 123 zł 1 538.92; **Razem zł 21 683 711.93.**

Dywidenda w wysokości zł 4 od akcji wartości nominalnej zł 100 płatna będzie od 20 lipca b. r. w kasie Tow. „Ruch” w godz. 10—13 za kuponem Nr 8.
1475

Zakłady Przemysłowe H. B. Raabe, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 129 000.00; Budynki: fabryczne zł 162 076.61, gospodarcze zł 13 937.60, mieszkalne zł 53 260.92 = zł 229 275.13; Urządzenia techniczne zł 391 383.36; Inwentarz zakł. i biur: żywy zł 1 625.00, martwy zł 20 907.13 = zł 22 532.13; Razem zł 772 190.62; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 32 312.25; Akcje i udziały w przedsiębiorstwach innych zł 6 550.00; Weksle w portfelu zł 48 712.70 = zł 87 574.95; Materiały: surowe zł 118 684.08, pomocnicze i pędne zł 41 801.54, półfabrykaty zł 126 369.82, wyroby gotowe zł 187 673.65 = zł 474 529.09; Dłużnicy: z tyt. oper. handl. kart. zł 14 821.10; Odbiorcy zł 210 385.44; Dostawcy zł 9 846.72; Różni zł 69 702.14 = zł 304 755.40; Banki r-k inkasa zł 275.00; Weksle protestowane zł 10 081.04; Należn. hipot. zł 53 972.00; Należn. wątpl. zł 4 764.58; Wydatki okresu przyszl. zł 16 565.95; R-k specj. przejśc. różnic kursowych zł 36 055.24; Straty lat ubiegłych zł 34 346.25; **Ogółem stan czynny zł 1 795 110.12.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Kap. amortyz.: 1/I 1936 r. zł 148 048.96, odpisano w 1936 r. zł 3 826.77, dopisano w 1936 r. zł 16 926.28 = zł 161 148.47; Zobowiązania: akcepty zł 45 531.02; Banki zł 209 504.00; Zaległe podatki zł 19 456.46; Odbiorcy zł 131 165.78; Dostawcy zł 145 262.23; Różni za zobow. długoterm. zł 204 144.20, inne zł 219 710.88 = zł 423 855.08; R-k specj. przejśc. różn. kurs. zł 139 421.98; Zysk w 1936 r. zł 19 765.10; **Ogółem stan bierny zł 1 795 110.12.**
Pozycje pozabilansowe. — Udzielone przez nas: zysra zł 110 635.00, gwarancje zł 320 000.00; Obligo wekslowe zł 285 662.47.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej: pensje zł 58 554.49, koszty handlowe zł 41 704.49, świadc. socj. zł 6 842.45, wynagrodz. Rady Nadz. zł 1 000.00 = zł 108 101.43; Koszty fabrykacji zł 1 581 263.95; Koszty sprzedaży zł 49 095.68; Podatki państw. i kom. zł 46 654.48; Koszty kredytów (od zobow. długoterm. zł 45 202.66, od zobow. innych i dysk. weksli zł 58 425.86) zł 103 628.52; Asekuracja zł 8 511.20; Straty na dłużnikach zł 2 758.12; Odpisy amortyzacyjne zł 16 926.28; Czysty zysk za 1936 r. zł 19 765.10; **Ogółem zł 1 936 704.76.**

MA. — Różnice kursu zł 4 592.04; Wpływy z produkcji zł 1 928 356.19; Inne wpływy zł 3 756.53; **Ogółem zł 1 936 704.76.**
1490

Goleszowska Fabryka Portland-Cementu, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 1 410 031.62; Budynki zł 2 997 441.73; Urządzenia techniczne zł 10 486 061.71; Kolejka wąskotorowa zł 184 836.64; Inwentarz biurowy zł 15 916.37; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 36 420.66; Papiery wartościowe zł 193 231.93; Weksle zł 39 050.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 29 900.00; Materiały pomocnicze i pędne zł 456 072.34; Gotowe towary zł 391 062.69; Dłużnicy zł 254 199.43; Sumy przechodnie: podatek dochodowy, podlegający zwrotowi zł 346 132.00; Straty i zyski: Strata, przeniesiona z 1935 r. zł 2 449 860.53; Strata za 1936 r. zł 68 819.97; **Razem stan czynny zł 19 359 037.62.**

30 000 sztuk akcji użytkowych zł 1 500 000.00; Gwarancje zł 58 000.00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 7 000 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 7 620 246.81; Zobowiązania: Wierzyciele różni zł 3 870 088.38; Fundusz specjalny na zapomogi zł 35 000.00; Sumy przechodnie: różnice kursowe zł 833 702.43; **Razem stan bierny zł 19 359 037.62.**

30 000 sztuk akcji użytkowych zł 1 500 000.00; Gwarancje zł 58 000.00.

Zobowiązania zagraniczne zł 3 665 544.40.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Zapasy w dn. 1/I 1936 r. zł 340 996.21; Koszty administracji ogólnej zł 303 056.67; Koszty fabrykacji zł 2 083 714.07; Opakowanie zł 364 296.04; Koszty sprzedaży zł 82 973.23; Podatki zł 136 770.58; Koszty handlowe zł 88 828.47; Asekuracja zł 40 029.38; Odsetki zł 236 894.92; Amortyzacja zł 504 741.09; **Razem zł 4 182 300.66.**

MA. — Zapasy w dn. 31 grudnia 1936 r. zł 391 062.69; Wpływy ze sprzedaży zł 3 463 671.81; Zysk na różnicach kursowych zł 228 934.04; Zysk na kursach papierów wartościowych zł 29 812.15; Strata za 1936 r. zł 68 819.97; **Razem zł 4 182 300.66.**
1478

Fabryka Maszyn i Kotłarnia „Moc“ dawniej Bystydzieński i Sopoćko, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 576 205.20; Ruchomości zł 53 768.31; Razem zł 629 973.51; Majątek płynny: Kasa i banki zł 8 014.98; Papiery wartościowe (portfel) zł 7 761.25; Kaucje w gotówce i pap. wart. zł 8 394.50; Weksle obce zł 3 459.62; Dłużnicy zł 76 074.21; Rachunki wewnętrzne zł 3 881.02; Materiały surowe i pomocnicze zł 22 719.30; Remanent robót zł 277 574.11; Sumy przechodnie zł 125.00; Razem zł 408 003.99; Straty z okresów ub. zł 38 283.87, w okresie sprawozd. zł 54 668.99; **Ogółem zł 1 130 930.36.**

Kaucje: a) wekslowe zł 299 584.50, b) bankowe zł 67 892.00, razem zł 367 476.50; **Ogółem zł 1 498 406.86.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 420 000.00; Kapitał zasobowy zł 14 509.62; Kapitał amortyzacyjny zł 211 334.45; Razem zł 645 844.07; Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe zł 112 553.00; Wierzyciele zł 62 646.55; Akcepty zł 81 279.52; Zadatki odbiorców zł 136 634.62; Rachunki wewnętrzne zł 727.42; Podatki i świadczenia zł 30 848.16; Dywidenda zł 16 800.00; Sumy przechodnie zł 43 597.02; Razem zł 485 086.29; **Ogółem zł 1 130 930.36.**

Gwarancje: a) bankowe zł 67 892.00, b) wekslowe zł 299 584.50, razem zł 367 476.50; **Ogółem zł 1 498 406.86.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — Straty z okresów ub. zł 38 283.87; Koszty fabrykacji zł 670 010.46; Koszty sprzedaży zł 44 456.19; Koszty kredytów zł 18 836.71; Podatki zł 13 349.53; Świadczenia socjalne zł 22 711.69; Różne zł 2 520.00; **Ogółem zł 810 168.45.**

MA. — Osiągnięto z produkcji 1936 r. zł 717 215.59; Straty z poprz. okres. zł 38 283.87; Straty w roku sprawozd. zł 54 668.99; **Ogółem zł 810 168.45.**

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 31 maja 1937 r. powyższy bilans i rach. strat i zysków zatwierdziło.

1487

Naftowa Spółka Akcyjna „Rajskie“ we Lwowie

W dn. 2 czerwca 1937 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, któremu Zarząd przedłożył sprawozdanie z czynności za 1936 r., tudzież następujący bilans oraz rachunek strat i zysków.

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Prawa naftowe zł 205 798.73; Budynki: a) fabryczne zł 721.47, b) gospodarcze zł 62.99, c) mieszkalne zł 3 534.38, razem zł 4 318.84; Urządzenia kopalniane zł 264 793.19; Urządzenia techniczne zł 28 684.47; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 466.51, b) martwy zł 1 554.89, razem zł 2 021.40; II. Majątek płynny: Kasa w Rajskim zł 493.75; Papiery wartościowe zł 389.60; Materiały pomocnicze i pędne zł 11 699.02; Rury wiertnicze pomp. i gaz. zł 20 523.06; Zapas ropy zł 20 465.28; Dłużnicy zł 700.00; Sumy przechodnie zł 820.04; Strata z lat ubiegłych zł 218 543.85; Strata za 1936 r. zł 9 222.80; **Razem zł 788 474.03.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: A) Saldo z lat ubiegłych zł 55 778.10, B) Odpisano w roku sprawozd. zł 382.27, Dopisano w roku sprawozd. zł 10 289.94, Razem zł 65 687.77; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 222 067.13, b) dostawcy zł 10 244.21, c) różni zł 233 847.59, razem zł 466 158.93; Sumy przechodnie zł 6 629.33; **Razem zł 788 474.03.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty ogólne zł 12 991.85; Koszty ruchu zł 83 738.87; Materiały zł 11 236.11; Koszty transportu ropy zł 17 467.35; Podatki zł 2 926.45; Odsetki zł 256.00; Amortyzacja zł 10 289.94; **Razem zł 138 906.57.**

ZYSKI. — Ropa zł 129 683.77; Strata zł 9 222.80; **Razem zł 138 906.57.**

Walne Zgromadzenie uchwaliło:

1) przyjąć do wiadomości sprawozdanie Zarządu, tudzież zatwierdzić powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków, a wykazaną stratę przenieść na rok następny,

2) udzielić Zarządowi absolutorium z czynności za 1936 r. zgodnie z wnioskiem Komisji Rewizyjnej.

1474

Towarzystwo Ubezpieczeń „Piast”, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 43 951.63; Instytucje kredytowe: Krajowe: a) państwowe i Bank Polski zł 86 205.34, b) inne zł 88 749.00, razem zł 174 954.34; Papiery wartościowe z kuponami bieżącymi zł 765 259.70; Pożyczki hipoteczne zł 15 000.00; Nieruchomości zł 254 010.22; Należności z tytułu rezerwy składek, zatrzymanej przez zakłady ubezpieczeń w działach ubezpieczeń: 1) od nieszczęśliwych wypadków zł 30 297.98, 2) od odpowiedzialności cywilnej zł 21 729.82, 3) od ognia zł 89 103.51, 4) od kradzieży zł 24 230.17, 5) transportów zł 583.89, razem zł 165 945.37; Dłużnicy: 1) ajenci i oddziały zł 307 887.92, 2) różni z tytułu zaległej składki: w Dyrekcji i biurach inkasowych zł 643 672.54, 3) zakłady ubezpieczeń: a) z rachunku reasekuracji zł 28 446.00, b) z rachunku koasekuracji zł 29 636.33, razem zł 58 082.33, 4) inni zł 35 331.03, razem zł 1 044 973.82; Ruchomości biurowe zł 60 632.69; Inne aktywa: a) zaliczka na budowę nieruchomości zł 368 606.22, b) weksle zł 153 147.85, c) różne zł 112 964.97, razem zł 634 719.04; Papiery wartościowe, stanowiące kaucje zł 380 000.00; Strata: a) pozostałość z 1935 r. zł 181 323.58, b) mniej zysk za 1936 r. zł 11 118.39, netto zł 170 205.19; **Razem zł 3 709 652.00.**

STAN BIERNY. — Kapitały i fundusze własne: 1) emitowany kapitał akcyjny (akcyj sztuk 15 000 — po zł 100.00) zł 1 500 000.00, 2) kapitał zapasowy zł 4 172.95, 3) rezerwa specjalna zł 100 055.77, razem zł 1 604 228.72; Fundusz ubezpieczeniowy: 1) skapitalizowana renta w dziale ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków zł 55 358.53, 2) rezerwa składek na udział własny w działach ubezpieczeń: a) od nieszczęśliwych wypadków zł 36 473.09, b) od odpowiedzialności cywilnej zł 33 334.87, c) od ognia zł 160 851.15, d) od kradzieży zł 38 906.01, e) samochodów zł 3 352.01, f) transportów zł 16 187.32, g) szyb zł 65 659.73, h) koni zł 1 939.81, i) chłomaże zł 380.00, razem zł 412 442.52; Fundusze i rezerwy techniczne: rezerwa na nieuregulowane szkody na udział własny w działach ubezpieczeń: a) od nieszczęśliwych wypadków zł 26 617.00, b) od odpowiedzialności cywilnej zł 73 642.08, c) od ognia zł 131 066.35, d) od kradzieży zł 19 656.20, e) samochodów (auto-casco) zł 1 047.00, f) transportów zł 19 195.08, g) szyb zł 8 473.00, razem zł 279 696.71; Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom rezerwy składek w działach ubezpieczeń: a) od nieszczęśliwych wypadków zł 21 040.84, b) od odpowiedzialności cywilnej zł 50 438.05, c) od ognia zł 355 951.83, d) od kradzieży zł 69 463.89, e) samochodów (auto-casco) zł 24 873.74, f) szyb zł 65 623.40, g) koni zł 2 859.78, h) chłomaże zł 16 531.74, razem zł 606 783.27; Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 14 685.43; Wierzyciele: 1) ajenci zł 52 215.57, 2) zakłady ubezpieczeń: a) z rachunku reasekuracji zł 135 972.98, b) z rachunku koasekuracji zł 149 716.23, razem zł 285 689.21, 3) inni zł 513.43, razem zł 338 418.21; Nieuiszczone podatki zł 9 443.55; Inne pasywa zł 63 953.59; Kaucje zł 380 000.00; **Razem zł 3 709 652.00.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

Zyski. — Zysk w roku sprawozdawczym na rachunkach ubezpieczeń: 1) transportów zł 35 322.74, 2) szyb zł 1 474.41, 3) koni zł 922.80, 4) chłomaże zł 5 013.99, razem zł 42 733.94; Czysty dochód z majątku Towarzystwa zł 57 257.24; Zysk na kursie walut obcych zł 32 560.83; Wylosowane premie z papierów wartościowych zł 7 500.00; Strata: 1) pozostałość z roku poprzedniego zł 181 323.58, 2) mniej zysk za 1936 r. zł 11 118.39, netto zł 170 205.19; **Razem zł 310 257.20.**

STRATY. — Pozostałość straty z roku poprzedniego zł 181 323.58; Strata w roku sprawozdawczym na rachunkach ubezpieczeń: 1) od nieszczęśliwych wypadków zł 10 540.49, 2) od odpowiedzialności cywilnej zł 12 938.59, 3) od ognia zł 85 460.34, 4) od kradzieży zł 2 044.44, 5) samochodów (auto-casco) zł 2 006.87, razem zł 112 990.73; Inne odpisy i straty, nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) odpisano z wartości ruchomości zł 14 716.73, 2) odpisano z wartości nieruchomości zł 1 226.16, razem zł 15 942.89; **Razem zł 310 257.20.**

1496

Polskie Towarzystwo Elektryczne SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place: Warszawa zł 273 851.52, Katowice zł 118 680.00 = zł 392 531.52; Budynek: Warszawa: fabryczne zł 807 274.09, gospodarcze zł 79 282.18, mieszkalne zł 198 890.01 = zł 1 085 446.28; Katowice: fabryczne zł 161 564.51, gospodarcze zł 3 160.00, mieszkalne zł 90 315.00 = zł 255 039.51; Maszyny i urządzenia: Warszawa zł 1 351 245.31, Katowice zł 5 340.80 = zł 1 356 586.11; Ruchomości: Warszawa zł 76 243.22, Katowice zł 2 490.00 = zł 78 733.22; Modele zł 12 045.70; Narzędzia zł 151 117.67; Majątek płynny: Gotowe wyroby i półfabrykaty zł 378 738.45; Surowce i materiały techniczne zł 281 352.30; Odbiorcy zł 151 784.54; Dostawcy za zaliczki zł 1 098.40; Różni dłużnicy zł 8 037.54; Wątpliwe należności: protestowane weksle zł 15 156.07, należn. w postępow. rewindyk. zł 7 369.04, inne zł 3 022.53 = zł 25 547.64; Papiery wartościowe zł 4 301.20; Kaucje w papierach wartościow. i gotówce zł 2 228.76; Weksle w portfelu zł 480.00; Kasa i banki zł 3 050.50; Sumy przechodnie: wydatki przyszł. okresu zł 11 081.16; Strata zł 63 254.65; **Razem zł 4 262 455.15.**

Kaucje w akceptach zł 336 095.00; Weksle żyrowane zł 111 887.00; Różni za gwarancje zł 11 562.50; **Ogółem zł 4 721 999.65.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 625 000.00; Kapitał zapasowy zł 203 493.79; Kapitał rezerwowy zł 27 100.00; Kapitał amortyzacyjny zł 788 361.04; Zobowiązania: Sumy hipoteczne zł 8 361.11; Zaległe podatki zł 90 929.39; Dostawcy zł 144 688.43; Odbiorcy za zaliczki zł 177 377.73; Różni wierzyciele zł 562 871.69; Banki zł 26 627.00; Wierzyciele z układu zł 114 902.68; Bank Gospodarstwa Krajowego zł 219 500.00; Akcepty zł 151 346.97; Sumy przechodnie — zaległe wynagrodz. i opłaty zł 89 705.89; Rezerwa na odpisy zł 32 189.43; **Razem zł 4 262 455.15.**

Akcepty kaucyjne zł 336 095.00; Zobowiązania z tytułu zryba zł 111 887.00; Udzielone gwarancje zł 11 562.50; **Ogółem zł 4 721 999.65.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Administracja zł 118 376.33; Koszty produkcji zł 1 090 689.13; Koszty sprzedaży zł 62 198.66; Podatki zł 43 308.32; Świadczenia socjalne zł 49 247.43; Procenty zł 78 645.05; Skonta i kary konwencjonalne zł 18 024.90; Strata na sprzedanych ruchomościach zł 17 824.60; Opłaty licencyjne zł 11 652.90; **Razem zł 1 489 958.32.**

MA. — Sprzedaż zł 1 372 486.54; Różne dochody zł 54 105.50; Różnice kursu zł 111.63; Strata zł 63 254.65; **Razem zł 1 489 958.32.**

Zobowiązania zagraniczne zł 114 804.79.

1502

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Surohurt”, Spółka Akc.

Warszawa, Nowy Świat Nr 57

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Urządzenia techniczne zł 17 529.70; Urządzenia biurowe zł 3 761.45; Razem zł 21 291.15; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 4 252.24; Weksle zł 9 202.00; Remanenty zł 467 227.17; Razem zł 480 681.41; Dłużnicy: Odbiorcy zł 87 310.36; Dostawcy zł 82 437.45; Różni zł 117 279.77; Razem zł 287 027.58; Sumy przechodnie: [koszty, dotyczące 1937 r.] zł 9 755.17; Strata za 1936 r. zł 8 206.42; **Ogółem zł 806 961.73.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 300 000.00; Kapitał amortyzacyjny (utworzony w roku bieżącym) zł 1 064.56; Zobowiązania: Banki zł 77 564.00; Akcepty zł 6 000.00; Dostawcy zł 398 760.51; Odbiorcy zł 5 720.49; Różni zł 14 122.86; Razem zł 502 167.86; Sumy przechodnie zł 3 729.31; **Ogółem zł 806 961.73.**

Sumy pozabilansowe. — Otrzymane gwarancje zł 50 600.00; Weksle gwarancyjne zł 1.00; Razem zł 50 601.00.

Rachunek strat i zysków od 1/VII 1935 r. do 31 grudnia 1936 r.

Koszty administracji ogólnej zł 160 192.44; Koszty techniczne zł 246 238.57; Koszty sprzedaży zł 29 636.06; Koszty kredytów zł 42 717.69; Podatki zł 29 086.86; Świadczenia socjalne zł 22 520.93; Amortyzacja zł 1 064.56; Różnice kursowe zł 330.48; **Razem zł 531 787.59.**

Zysk na sprzedaży zł 487 146.47; Prowizja zł 36 434.70; Razem zł 523 581.17; Strata zł 8 206.42; **Ogółem zł 531 787.59.**

Walne Zgromadzenie, odbyte w dn. 31 maja 1937 r., zatwierdziło powyższe zamknięcie rachunkowe.

1509

Fabryka Portland-Cementu „Rudniki“, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 57 792.00; 2) Budynki fabryczne, gospodarcze i mieszkalne zł 514 090.59; 3) Urządzenia techniczne zł 587 988.67; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy zł 14 863.35; Razem zł 1 174 734.61; II. Majątek płynny: 1) Gotówka zł 18.70; 2) Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 995 003.49; 3) Dłużnicy zł 36 621.82; 4) Materiały zł 35 530.47; Razem zł 1 067 174.48; III. Straty: 1) pozostałość strat z lat dawnych zł 358 216.37, 2) strata za 1936 r. zł 29 577.83, razem zł 387 794.20; **Suma ogólna zł 2 629 703.29.**

Różni za weksle akceptowane zł 4 985 556.44; Różni za żyro na wekslach zł 225 000.00; Różni za depozyty zł 775 300.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitał akcyjny zł 600 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny zł 558 009.17; III. Kapitał rezerwowy zł 45 538.11; IV. Kapitał specjalny rezerwowy zł 104 642.74; V. Zobowiązania: 1) zobowiązania hipoteczne zł 174 570.21, 2) zobowiązania z tytułu umów kartelowych zł 48 494.62, 3) wierzyciele zł 1 098 448.44, razem zł 1 321 513.27; **Suma ogólna zł 2 629 703.29.**

Weksle akceptowane zł 4 985 556.44; Weksle żyrowane zł 225 000.00; Deponenci zł 775.30.

Zestawienie strat i zysków w dn. 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — 1) Koszty fabryczne zł 16 082.55; 2) Koszty Zarządu zł 15 197.33; 3) Procenty i prowizje zł 49.58; 4) Straty na rozliczeniach z „Centrocementem” zł 1 046.07; 5) Straty na dłużnikach zł 1 072.30; **Suma ogólna zł 33 447.83.**

MA. — 1) Wpływy za dzierżawę gruntów zł 1 320.00; 2) Spisane akcepty z 1926 r. zł 2 550.00; 3) Strata za 1936 r. zł 29 577.83; **Suma ogólna zł 33 447.83.** 1481

„Bitumen“ Naftowa Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Budynki: fabryczne zł 121 866.52, mieszkalne zł 16 825.22; Urządzenia techniczne zł 1 061 565.63; Inwentarz biurowy zł 1 796.16; Prawa naftowe zł 2 578 502.38; II. Majątek płynny: Gotówka w bankach zł 599 207.08; Papiery procentowe zł 15 592.00; Akcje zł 132 500.00; Dłużnicy: odbiorcy zł 8 166.37, różni zł 529 394.60; III. Strata zł 333 125.65; **Suma zł 5 398 541.61.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 200 000.00; Kapitał rezerwowy zł 2 115.56; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z ubiegłego roku zł 835 552.13, umniejszono z powodu kopalni „Gustaw” zł 118 899.09, pozostaje zł 716 653.04, dopisano w roku gospodarczym zł 196 601.38, razem zł 913 254.42; III. Zobowiązania zł 3 283 171.63; **Suma zł 5 398 541.61.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty ruchu zł 90 524.20; Koszty ogólne zł 28 240.01; Podatki państwowe i komunalne zł 21 418.60; Amortyzacja: odpisy amortyzacyjne zakładów zł 92 675.02, odpisy amortyzacyjne urzędzenia biurowego zł 89.81, odpisy amortyzacyjne praw naftowych zł 103 540.10, przeniesienie straty z ubiegłego roku zł 189 515.61; **Suma zł 526 003.35.**

MA. — Przychody z produkcji kopalni zł 76 351.10; Dochody z udziałów brutto zł 18 222.06; Różnice kursowe zł 18 204.38; Odsetki zł 40 753.90; Dochód z likwidacji szybu „Gustaw” zł 39 346.26; Strata z roku ubiegłego, z roku bieżącego zł 333 125.65; **Suma zł 526 003.35.** 1489

Pierwsza Kraj. Fabr. Manometrów, Termometrów i Przyrz. Labor. Henryk Neuman, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 238 794.17; Ruchomości zł 65 176.50; Kasa i banki zł 838.01; Wyroby zł 50 040.75; Magazyn zł 27 777.65; Dłużnicy zł 9 205.27; Depozyt zł 1 050.00; Straty z lat ubiegłych zł 9 589.91.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 200 000.00; Zapasy zł 13 530.61; Amortyzacyjny zł 82 845.95; Wierzyciele zł 101 421.59; Niepodniesiona dywidenda zł 3 416.50; Rezerwa podatkowa zł 207.61; Kaucje zł 1 050.00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Robocizna zł 24 948.46; Świadczenia socjalne zł 2 931.90; Koszty handlowe zł 7 733.44; Podatki zł 2 899.37; Materiały zł 4 089.94.

MA. — Wyroby zł 31 394.39; Reparacje zł 10 446.05; Strata zł 762.67. 1485

Spółka Akcyjna Fabryk Sukna H. Landsberg

w Tomaszowie-Mazowieckim

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 36 687.60; Budynki: a) fabryczne zł 677 139.02, b) gospodarcze zł 6 189.34, c) mieszkalne zł 252 543.06; Maszyny i urządzenia techniczne zł 2 215 025.07; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 2 325.00, b) martwy zł 19 908.10; Urządzenie składów w Łodzi i Warszawie zł 7 335.25; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 18 753.78; Obce waluty zł 631.80; Papiery procentowe własne zł 9 312.00; 3% Pożyczka Inwestycyjna zł 15 680.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 720.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 24 112.21; Materiały surowe i pomocnicze zł 677 597.94; Półfabrykaty i gotowe towary zł 935 445.17; Dłużnicy zł 1 739 341.95; Papiery procentowe stypendium zł 2 432.50; Straty z lat ubiegłych zł 660 243.21; Strata w 1936 r. zł 58 723.41; **Suma bilansowa zł 7 360 146.41.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za obligo wekslowe zł 868 036.22.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 700 000.00; Kapitał zapasowy zł 2 500.00; Długoterminowe wkłady akcjonariuszy zł 585 171.55; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 115 636.90, dopisano w 1936 r. zł 41 210.00, razem zł 1 156 846.90; Długoterminowa pożyczka w 8% listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego zł 328 909.67; Rembursy zł 22 812.50; Akcepty zł 287 190.63; Wierzyciele zł 2 273 712.66; Stypendium im. Al. Landsberga zł 3 002.50; **Suma bilansowa zł 7 360 146.41.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra na wekslach zł 868 036.22.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 328 375.09.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 1 823 441.79; Koszty administracji i ogólne zł 211 419.32; Świadczenia socjalne zł 37 134.48; Podatki zł 65 892.80; Procenty zł 191 754.54; Straty u odbiorców i różne zł 12 585.20; Odpisy amortyzacyjne zł 41 210.00; **Razem zł 2 383 438.13.**

MA. — Ogólny przychód zł 2 324 714.72; Strata w 1936 r. zł 58 723.41; **Razem zł 2 383 438.13.** 1491

Dom Handlowy „Herman Meyer“, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Inwentarz zł 53 777.36; Wartość organizacji i umów zł 400 000.00; II. Majątek płynny: Kasa i banki zł 18 460.15; Papiery wartościowe zł 783 548.00; Weksle zł 8 819.43; Udziały w obcych przedsiębiorstwach zł 217 972.92; Towary zł 188 544.94; Dłużnicy: Odbiorcy zł 487 345.26; Różni zł 1 728 492.13; Protestowane weksle zł 23 082.03; Kaucje zł 246.20; Sumy przechodnie zł 9 924.61; Straty z lat ubiegłych zł 667 603.27; **Ogółem zł 4 587 816.30.**

Różni za gwarancje zł 1 506 514.72; Gwarancje zł 50 000.00; Depozyty zł 837 356.60; Towary w konsygnacji zł 37 083.45.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 000 000.00; Rezerwa na niewypłacalnych dłużników zł 44 374.68; II. Zobowiązania: Wierzyciele: Banki zł 1 462 999.43; Dostawcy zł 469 551.80; Różni zł 552 470.70; Sumy przechodnie: rezerwa na podatki zł 24 919.07, inne zł 25 150.02, razem zł 50 069.09; **Ogółem zł 4 579 465.70; Zysk za 1936 r. zł 8 350.60; Razem zł 4 587 816.30.**

Gwarancje zł 1 506 514.72; Różni za gwarancje zł 50 000.00; Różni za depozyty zł 837 356.60; Różni za towary w konsygnacji zł 37 083.45.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Wynagrodzenia zł 391 509.57; Świadczenia socjalne zł 22 649.35; Prowizje wypłacone 205 132.70; Koszty handlowe zł 159 539.00; Straty na towarach zł 766.80; Koszty bankowe i procenty zł 73 384.68; Podatki zł 78 462.29; Amortyzacja zł 1 500.00; Strata z tytułu gwarancji zł 9 545.01; Strata na dłużnikach zł 395 035.08; Strata na różnicach kursowych zł 209 832.39; Razem zł 1 547 356.87; Zysk za 1936 r. zł 8 350.60; **Ogółem zł 1 555 707.47.**

MA. — Prowizje otrzymane i inne dochody zł 1 398 446.26; Zysk na towarach zł 157 261.21; **Ogółem zł 1 555 707.47.** 1492

Towarzystwo Fabryk Portland-Cementu „Wysoka“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty: Wysoka zł 1 265 280.17, Podróż zł 67 212.59, Wrzosowa zł 75 513.16, Warszawa-Czerniaków zł 31 078.54; Budynki: Wysoka: a) fabryczne zł 2 066 610.11, b) gospodarcze zł 103 871.90, c) mieszkalne zł 786 000.69, Podróż: a) fabryczne zł 437 154.29, b) gospodarcze zł 2 706.90, c) mieszkalne zł 88 158.37, Wrzosowa: a) fabryczne zł 85 583.59, b) gospodarcze zł 7 470.03, c) mieszkalne zł 66 236.44; Nieruchomość w Warszawie przy ul. Piecackiego 12 zł 107 144.22; Urządzenia techniczne (maszyny, urządzenia, kolejki itp.): Wysoka zł 13 000 029.00, Podróż zł 1 146 973.47, Wrzosowa zł 207 343.14; Inwentarz zakładowy i biurowy: Warszawa, martwy zł 70 596.55; Wysoka: a) żywy zł 36 823.44, b) martwy zł 292 923.17; Podróż: a) żywy zł 1 084.00, b) martwy zł 198 872.23; Wrzosowa: a) żywy zł 4 470.50, b) martwy zł 33 537.66; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 406 715.54; Zaliczenia kolejowe zł 7 552.90; Papiery procentowe zł 152 192.86; Weksle w portfelu zł 253 238.85; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 1 175 388.37; Materiały: a) surowe zł 55 751.61, b) pomocnicze, pędne i inne zł 821 682.33; Półfabrykaty zł 333 927.30; Gotowe wyroby i towary zł 372 073.32; Dłużnicy: a) należności z tytułu umów kartelowych: 1) z tytułu operacji handlowych zł 233 139.96, 2) z tytułu operacji finansowych zł 257 393.80, b) odbiorcy zł 221 138.35, c) dostawcy zł 9 958.96, d) różni zł 229 128.88, e) weksle protestowane zł 5 033.28; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 10 210.43; **Razem zł 24 727 200.90.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje i gwarancje zł 22 926.00; Depozyty zł 391 146.33; Obligo własne zł 94 424.02; Obligo obce zł 347 662.87; Dokumenty w inkasie zł 205.46; Reklamacje kolejowe zł 763.95; **Razem zł 857 128.63.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 12 000 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 279 439.35, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 10 610.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 11 061 837.54, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 305 385.51, c) odpisano w roku sprawozdawczym zł 190 627.67; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) kredyty hipoteczne zł 93 611.10, b) niewymierzone, niepłatne jeszcze oraz odroczone podatki zł 86 893.02, c) odbiorcy zł 20 941.33, d) dostawcy zł 77 684.43, e) różni zł 384 005.76; Zobowiązania z tytułu umów kartelowych z tytułu operacji handlowych zł 33 139.20; Fundusze i zobowiązania specjalne — niepodniesiona dywidenda zł 12 920.00; Sumy przechodnie — wydatki roku sprawozdawczego do uiszczenia w roku następnym zł 42 464.38; IV. Zysk za 1936 r. zł 508 896.87; **Razem zł 24 727 200.90.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje i gwarancje zł 22 926.00; Depozyty zł 391 146.33; Obligo własne zł 94 424.02; Obligo obce zł 347 662.87; Dokumenty w inkasie zł 205.46; Reklamacje kolejowe zł 763.95; **Razem zł 857 128.63.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej: Wydatki osobowe: Wynagrodzenie Rady Nadzorczej i Zarządu zł 193 942.00; Wynagrodzenie eksperta, pracowników biura Zarządu (poza wydziałem sprzedaży) oraz pracowników fabrycznych (poza personelem technicznym) zł 285 044.24; Wydatki rzeczowe: Komorne biura Zarządu, konserwacja i utrzymanie biur Zarządu i fabryk, udział w kosztach organizacji gospodarczych, podróże i koszty reprezentacji, materiały piśmienne, księgi buchalteryjne i druki, prenumerata pism i ogłoszenia, porto i depesze, koszty prawne, opłaty stemplowe, ubezpieczenia ogniowe i inne, utrzymanie straży fabrycznych, ofiary zł 285 037.60; Koszty fabrykacji zł 2 760 040.88; Opakowanie i ekspedycja zł 790 383.81; Koszty sprzedaży zł 170 292.23; Koszty kredytów i dyskonta weksli zł 67 195.96; Podatki państwowe i komunalne zł 344 598.57; Różnice kursowe zł 51 366.51; Świadczenia: socjalne zł 110 967.73, umowne i inne zł 95 425.46; Odpisy amortyzacyjne zł 305 385.51; Różne straty zł 268 663.20; Zysk za 1936 r. zł 508 896.87; **Razem zł 6 237 240.57.**

MA. — Różnica remanentów produktów gotowych i półfabrykatów w dn. 31/XII 1936 r. w porównaniu z dn. 1/I 1936 r. zł 260 676.90; Procenty pobrane i dyskonto zł 74 911.08; Osiągnięto ze sprzedaży zł 5 865 715.90; Różne dochody zł 35 936.69; **Razem zł 6 237 240.57.**

1451

Europejskie Towarzystwo Ubezpieczeń Towarów i Pakunków Podróżnych, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Kasa zł 4 712.74; II. Instytucje kredytowe: a) państwowe zł 1 935.62, b) inne krajowe zł 182 891.91, razem zł 184 827.53; III. Papiery wartościowe z kuponami bieżącymi: a) posiadające ubezpieczenie prawne zł 225 115.83, b) inne krajowe zł 500.00, razem zł 225 615.83; IV. Nieruchomości zł 211 000.00; V. Dłużnicy: 1) Dyrekcje kolejowe zł 4 906.35, 2) agenci zł 2 867.95, 3) zakłady ubezpieczeń zł 8 018.07, 4) inni zł 1 125.00, razem zł 16 917.37; VI. Ruchości biurowe zł 1.00; **Razem zł 643 074.47.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały i fundusze Zakładu: 1) emitowany kapitał akcyjny (akcyj sztuk 3 000 po zł 100) zł 300 000.00; 2) Kapitał zapasowy zł 226 000.00; Razem zł 526 000.00; II. Fundusz ubezpieczeniowy — Rezerwa składka na udział własny w działach ubezpieczeń: 1) towarów i pakunków podróżnych: a) bagażowym zł 2 073.60, b) towarowym zł 1 115.88, razem zł 3 189.48, 2) od nieszczęśliwych wypadków zł 781.68, razem zł 3 971.16; III. Fundusze i rezerwy techniczne — Rezerwa na nieregulowane szkody na udział własny w działach ubezpieczeń: 1) towarów i pakunków podróżnych: a) bagażowym zł 1 710.66, b) towarowym zł 838.93, razem zł 2 549.59, 2) od nieszczęśliwych wypadków zł 12.81, razem zł 2 562.40; IV. Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom przez Zakład rezerwy składki w działach ubezpieczeń: 1) od nieszczęśliwych wypadków zł 1 823.92; V. Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 20 403.68; VI. Wierzyciele: 1) Zakłady ubezpieczeń zł 5 190.95, 2) inni zł 274.40, razem zł 5 465.35; VII. Niepodniesiona dywidenda przez akcjonariuszów zł 164.00; VIII. Nieuiszczone podatki i opłaty: 1) opłaty stemplowe od ubezpieczeń zł 238.69, 2) inne zł 297.82, razem zł 536.51; IX. Inne pasywa zł 4 875.00; X. Fundusz zapomogowy dla urzędników Towarzystwa do dyspozycji Zarządu zł 10 500.00; XI. Zysk — pozostałość z 1935 r. zł 40 711.95, zysk — osiągnięty w 1936 r. zł 26 060.50, razem zł 66 772.45; **Razem zł 643 074.47.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

ZYSKI. — I. Pozostałość z roku poprzedniego: 1) zysku zł 38 175.92, 2) rezerwy na podatek dochodowy zł 2 536.00, razem zł 40 711.95; II. Zysk w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) towarów i pakunków podróżnych: a) dział bagażowy — zysk zł 5 794.68, b) dział towarowy — strata zł 3 113.04, razem zł 2 681.64; III. Czysty dochód z majątku Zakładu zł 36 677.53; IV. Zysk na kursie walut obcych zł 137.60; V. Inne zyski, nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) zysk na wylosowanej premii zł 300.00; **Razem zł 80 508.72.**

STRATY. — I. Strata w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od nieszczęśliwych wypadków zł 2 782.64; II. Inne odpisy i straty, nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) odpisano z wartości nieruchomości zł 2 110.00, 2) różnica kursu na papierach wartościowych zł 8 843.63, razem zł 10 953.63; III. Zysk — pozostałość z 1935 r. zł 40 711.95, zysk — osiągnięty w 1936 r. zł 26 060.50, razem zł 66 772.45; **Razem zł 80 508.72.**

Podział zysku

Na rezerwę podatku dochodowego zł 3 000.00; Do przeniesienia na rok następny zł 63 772.45; **Razem zł 66 772.45.**

1444

**PODRÓŻUJMY LOTEM
BILET POWROTNY
KOSZTUJE 20% TANIEJ**

**ŻĄDAJOCIĘ W BIURACH PODRÓŻY
ROZKŁADU LOTÓW**

Elektrownia Bielsko-Biała, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty zł 116 303,97; Budynki: a) fabryczne zł 380 195,74, b) gospodarcze zł 261 960,83, mieszkalne zł 4 575,18, razem zł 646 731,75; Maszyny i urządzenia techniczne: elektrownia (kotły i maszyny) zł 1 671 036,72, sieć zł 3 309 991,76, przyrządy zł 1 955 065,65, bocznica i tory kolejowe zł 26 887,32, razem zł 6 962 981,45; Inwentarz zakładowy i biurowy: ruchomości zł 411 520,88; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 408 481,72; Papiery wartościowe zł 35 993,75; Razem zł 444 475,47; Materiały: do ruchu zł 11 467,88, do budowy zł 130 404,27, inne zł 68 198,69, razem zł 210 070,84; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 660 690,40, b) różni zł 63 090,15, razem zł 723 780,55; III. Sumy przechodnie: wydatki, dotycz. okresu przyszłego zł 13 093,27; IV. Strata z lat poprzednich zł 348 658,70; **Razem suma bilansu zł 9 877 616,88.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 193 400,00.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 000 000,00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 284 190,22, b) dopisano w roku gospod. zł 61 025,61, razem zł 345 215,83; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 3 054 266,32, b) dopisano w roku gospod. zł 496 439,59, razem zł 3 550 705,91; II. Kapitały wypożyczone: Zobowiązania: a) długoterminowe zł 3 648 570,22, b) krótkoterminowe zł 102 089,87, c) banki zł 11 739,00, d) dostawcy i różni zł 150 331,56, razem zł 3 912 730,65; III. Sumy przechodnie: wydatki, dotycz. okresu sprawozdawczego zł 35 606,81; IV. Rachunek strat i zysków: Zysk za rok sprawozdawczy zł 33 357,68; **Razem zobowiązania zł 9 877 616,88.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 193 400,00.

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne wynoszą fr. szw. 2 121 261,76 = zł 3 648 570,22.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 324 544,37; Koszty fabrykacji i zakup energii elektrycznej zł 751 335,55; Koszty sprzedaży energii elektrycznej i pomiaru zł 183 262,58; Koszty kredytów zł 293 659,90; Podatki państwowe i komunalne zł 466 776,92; Ubezpieczenia zł 8 911,74; Świadczenia socjalne zł 45 424,00; Inne wydatki zł 61 717,40; Dubioza zł 13 386,14; Wydatki, związane z robotami instalacyjnymi i ze sprzedażą przyrządów elektrycznych zł 292 662,82; Różnice kursowe zł 118,84; Odpisy materiałów zł 1 640,05; Odpisy amortyzacyjne zł 496 439,59; Zysk na dz. 31/XII 1936 r. zł 33 357,68; **Ogólna suma zł 2 973 237,58.**

ZYSKI. — Wpływy ze sprzedaży energii elektrycznej i inne zł 2 654 000,38; Wpływy z robót instalacyjnych i ze sprzedażą przyrządów elektrycznych zł 319 237,20; **Ogólna suma zł 2 973 237,58.** 1457

Międzykomunalny Zakład Elektryczny, Spółka Akc. w Krakowie

Rachunek bilansu na dz. 31/XII 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Elektrownia Wadowice: Budynki fabr. zł 78 774,28; Urządzenia techn. i sieć rozdzielcza zł 341 778,39; Inwentarz martwy zł 49 717,70 = zł 470 270,37; Majątek płynny: Materiały pomocn. i pędne zł 8 989,80; Gotówka w kasie i bankach zł 4 145,00; Papiery % zł 1 056,00; Akcje i udziały zł 1 209,35; Dłużnicy: Odbiorcy zł 22 388,64; Różni zł 104 003,47; Należności wątpl. zł 505,08; Pozycje przechodnie zł 399,60 = zł 127 296,79 = zł 142 696,94; Strata z lat poprz. zł 28 173,71; **Razem zł 641 141,02.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akc. zł 250 000,00; Kapitał amortyz. saldo z roku ub. zł 364 641,62, dopisano w roku sprawozd. zł 18 991,98 = zł 383 633,60; Wierzyciele: Różni zł 5 299,21; Rachunek wątpl. należn. za prąd zł 505,08 = zł 5 804,29; Zysk za 1936 r. zł 1 703,13; **Razem zł 641 141,02.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administr. ogóln. zł 6 306,86; Koszty rachowe zł 86 149,06; Opł. miejskie zł 2 585,69; Podatki państw. i komun. zł 3 571,85; Odpisy do funduszu amortyzac. zł 18 991,98; Zysk za 1936 r. zł 1 703,13; **Razem zł 119 308,57.**

MA. — Sprzedaż prądu elektr. zł 109 390,68; Zwroty za instalacje zł 5 207,71; Różne wpływy zł 4 710,18; **Razem zł 119 308,57.**

Zatw. przez Walne Zgromadzenie 22/V 1937 r.

1464

Jan Götz Okocimski Browar i Zakłady Przemysłowe, Sp. Akc.

Rachunek bilansu z dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 101 092,00; Budynki: a) fabryczne zł 3 320 534,74, b) gospodarcze zł 10 492,56, c) mieszkalne zł 600 130,35, razem zł 3 931 157,65; Urządzenia techniczne zł 4 735 295,00; Inwentarz ruchomy zł 962 618,53; Beczki transportowe zł 1 536 227,29; Razem zł 11 266 390,47; II. Majątek płynny: Gotówka zł 151 360,53; Papiery wartościowe zł 113 821,09; Rymesy zł 157 765,49; Udziały zł 264 952,37; Materiały: a) surowce zł 734 245,79, b) pomocnicze zł 464 065,93, c) gotowe wyroby zł 899 931,35, razem zł 2 098 243,07; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 6 984 569,42, b) dostawcy zł 28 168,15, c) różni zł 703 073,47, d) przedpłaty zł 8 574,75, e) akcjonariusze zł 3 776 229,38, razem zł 11 500 615,17; Sumy przechodnie zł 54 595,70; Różnice kursowe r-k specjalny zł 175 119,33; Straty z lat poprzednich zł 2 162 812,82; **Ogółem zł 27 945 676,04.**

Redyskont weksli zł 258 220,43; Udzielone gwarancje zł 4 553 677,56; Razem zł 4 811 897,99; **Łącznie zł 32 757 574,03.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 6 000 000,00; Fundusz rezerwowy zł 850 241,72; Razem zł 6 850 241,72; Fundusz amortyzacyjny zł 3 043 590,92; Fundusz pensyjny zł 508 689,69; Wierzyciele: a) banki zł 8 756 294,44, b) podatki zł 568 032,88, c) dostawcy zł 420 676,13, d) odbiorcy zł 446 748,29, e) różni zł 118 328,11, f) akcjonariusze zł 1 203 054,21, razem zł 11 513 134,06; Różnice kursowe r-k specj. zł 6 020 653,50; Sumy przechodnie zł 1 681,80; Zysk zł 7 684,35; **Ogółem zł 27 945 676,04.**

Redyskont weksli zł 258 220,43; Przejęte gwarancje zł 4 553 677,56; Razem zł 4 811 897,99; **Łącznie zł 32 757 574,03.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 8 804 287,89.

Rachunek zysków i strat

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

STRATY. — Surowce zł 573 717,84; Koszty ruchu zł 369 505,66; Utrzymanie fabryki zł 228 045,80; Płace zł 1 121 477,42; Podatki zł 2 553 423,12; Ogólne koszty zł 492 710,81; Odkupno kontyngentu zł 34 110,00; Administracyjne wydatki zł 235 768,81; Amortyzacja i odpisy zł 592 242,69; Zysk zł 7 684,35; **Ogółem zł 6 208 686,50.**

ZYSKI. — Brutto dochód ze sprzedaży zł 6 076 841,85; Różne dochody zł 131 844,65; **Ogółem zł 6 208 686,50.** 1447

Towarzystwo Białostockiej Manufaktury Eugeniusz Becker i S-ka, Spółka Akcyjna w Białymstoku

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 539 392,00; Budynki zł 1 567 643,37; Maszyny zł 2 274 247,67; Ruchomości zł 54 315,22; Urządzenia elektryczne zł 24 520,32; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 5 468,10; Gotówka w bankach zł 2 816,18; Papiery wartościowe zł 12 200,00; Weksle w portfelu zł 26 898,42; Farby i chemikalia zł 52 566,65; Materiały surowe zł 134 502,90; Materiały pomocnicze zł 26 843,92; Gotowe towary zł 684 172,14; Dłużnicy zł 295 821,96; Sumy przechodnie zł 9 604,92; **Ogólna suma zł 5 711 013,77.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 400 000,00; Kapitał zapasowy zł 120 530,85; II. Kapitał amortyzacyjny zł 2 087 939,48; III. Zobowiązania: Akcepty zł 619 792,34; Dostawcy zł 238 595,54; Różni zł 242 738,05; Sumy przechodnie zł 1 417,51; **Ogólna suma zł 5 711 013,77.**

Sumy pozabilansowe. — Weksle żyrowane w obiegu zł 245 193,13; Zobowiązania zagraniczne zł 54 129,71.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Wartość towarów w dn. 1/I 1936 r. zł 847 409,68; Koszty administracji ogólnej zł 107 855,00; Koszty produkcji zł 1 054 591,32; Koszty sprzedaży zł 98 766,78; Koszty kredytów zł 67 651,27; Podatki państwowe i komunalne zł 51 586,87; Koszty handlowe zł 49 145,38; Asekuracja zł 14 698,97; Remont maszyn i budynków zł 16 225,46; Amortyzacja zł 106 881,94; Wsparcia dla rodzin pracowników zł 5 558,99; **Ogólna suma zł 2 420 371,66.**

MA. — Wartość towarów w dn. 31/XII 1936 r. zł 684 172,14; Sprzedaż towarów za 1936 r. zł 1 539 799,68; Różne wpływy zł 196 399,84; **Ogólna suma zł 2 420 371,66.**

Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, które odbyło się w dn. 29 maja 1937 r. 1458

Towarzystwo Ubezpieczeń Port, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 47 552.65; Instytucje kredytowe zł 748 859.44; Papiery wartościowe z kuponami bieżącymi zł 897 739.00; Pożyczki hipoteczne zł 20 000.00; Nieruchomości zł 537 000.00; Należność z tytułu rezerwy składek, zatrzymanej przez zakłady ubezpieczeń zł 118 177.79; Ajenci zł 312 058.87; Różni z tytułu zaległej składki zł 709 997.51; Zakłady ubezpieczeń zł 470 903.00; Inni zł 143 199.48; Ruchomości biurowe zł 1.00; Inne aktywa zł 142 234.10; **Razem zł 4 147 722.84.**

STAN BIERNY. — Emitowany kapitał akcyjny (akcyj po zł 100.00) zł 1 250 000.00; Kapitał zapasowy zł 415 000.00; Rezerwa na należności wątpliwe zł 100 000.00; Fundusz ubezpieczeniowy zł 326 311.00; Rezerwa na nieuregulowane szkody na udział własny zł 241 127.00; Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom rezerwy składek zł 884 763.04; Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 50 670.00; Ajenci zł 91 011.23; Zakłady ubezpieczeń zł 605 481.36; Inni zł 32 401.69; Nieuiszczone podatki i opłaty zł 74 956.37; Fundusz Kasy Przeznaczony Urzędników zł 5 532.00; Zysk zł 70 469.15; **Razem zł 4 147 722.84.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

ZYSKI. — Pozostałość z roku poprzedniego zł 26 411.48; Zysk w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od nieszczęśliwych wypadków zł 3 385.67, 2) od ognia zł 37 477.29, 3) od kradzieży zł 237.75, razem zł 41 100.71; Czysty dochód z majątku Zakładu zł 82 928.52; Inne zyski, nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) zysk na kursie walut obcych zł 37 316.18, 2) zysk z wygranych premii 3% Prem. Poż. Inwest. zł 3 500.00; **Razem zł 191 256.89.**

STRATY. — Strata w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: 1) od odpowiedzialności cywilno-prawnej zł 21 283.03, 2) przewozowych zł 1 027.44, 3) samochodowych zł 4 740.57, 4) maszyn zł 2 451.50, 5) od gradobicia zł 11 751.07, razem zł 41 253.61; Umorzone należności wątpliwe zł 28 355.19; Inne odpisy i straty, nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) odpisano na umorzenie wartości nieruchomości zł 5 370.00, 2) strata na różnicy kursu papierów wartościowych zł 45 808.94, razem zł 51 178.94; Zysk zł 70 469.15; **Razem zł 191 256.89.**

Podział zysków, osiągniętych przez Zakład w 1936 r.: 1) Na kapitał zapasowy zł 5 000.00; 2) Na tantiemy: dla Rady Nadzorczej zł 3 300.00; dla Zarządu zł 3 300.00; dla Dyrekcji i pracowników zł 16 400.00; 3) Na cele dobroczynne zł 1 000.00; 4) Na rezerwę na podatek dochodowy zł 15 000.00; 5) Do przeniesienia na rok następny zł 26 469.15; **Razem zł 70 469.15.**

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 2 czerwca 1937 r. zatwierdziło bilans i rachunek zysków i strat. 1476

Huty Szklane J. Stolle „Niemen“, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Ziemia, budynki, maszyny i ruchomości zł 1 667 726.32; Majątek płynny: Kasa, papiery wartościowe zł 49 991.32; Kaucje zł 59 700.00; Remanent towarów i surowców na 1936 r. zł 346 647.82; Sumy przechodnie zł 3 534.01; Dłużnicy zł 275 578.30; Straty z lat ubiegłych zł 49 422.34; Strata za 1936 r. zł 82 265.44; **Razem zł 2 534 865.55.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 900 000.00; Kapitał zapasowy zł 16 158.21; Kapitał amortyzacyjny zł 1 042 813.14; Akcepty zł 82 520.49; Wkłady długoterminowe zł 97 370.28; Sumy przechodnie zł 23 704.75; Wierzyciele zł 295 098.68; Akcje Zarządu zł 17 500.00; Weksle gwarancyjne zł 59 700.00; **Razem zł 2 534 865.55.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Podatki zł 46 651.32; Świadczenia socjalne zł 57 721.84; Administracja ogólna zł 161 651.49; Koszty fabrykacji zł 948 292.99; Wydatki Huty „Hanczewice“ zł 18 144.04; Gospodarstwo leśne i rolne zł 7 277.33; **Razem zł 1 239 739.01.**

MA. — Wpływy za szkło zł 1 157 473.57; Strata za 1936 r. zł 82 265.44; **Razem zł 1 239 739.01.**

Na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów w dn. 28 maja 1937 r. zapadły uchwały: 1) Zatwierdzono bilans na dz. 31/XII 1936 r. i rachunek strat i zysków za 1936 r.; 2) Zatwierdzono budżet wydatków na 1937 r.; 3) Dokonano wyboru członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Określono wysokość pożyczek i cenę akcji. 1488

Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „Saturn“

Spółka Akcyjna p. Sosnowiec

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Dobra i lasy zł 3 654 579.58; Grunty i place zł 1 364 323.77; Budynki kopalniane i domy mieszkalne zł 17 202 502.17; Urządzenia techniczne, maszyny i inwentarz kopalni zł 48 795 575.05; Budynki fabryczne i mieszkalne Cementowni „Saturn“ zł 4 793 248.91; Urządzenia techniczne, maszyny i inwentarz cementowni zł 10 314 590.53; Budynki, maszyny i urządzenia cegielni w Rogoźniku zł 529 236.43; Urządzenia techniczne i maszyny Wytwórni Wyrobów Cementowych zł 168 151.64; Budowle i urządzenia w wykonaniu zł 543 283.03; Koncesje i wyłączności górnicze zł 25 590 531.71; Gotówka w kasie i bankach zł 155 560.43; Papiery procentowe zł 326 157.05; Depozyty w papierach wartościowych i w gotówce zł 321 562.88; Weksle w portfelu i w inkasie zł 240 384.10; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 2 292 130.86; Materiały pomocnicze, surowce, półfabrykaty i produkty zł 1 514 751.24; Dłużnicy zł 3 911 699.65; Sumy przechodnie zł 150 765.15; **Razem zł 121 869 034.18.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje, depozyty i gwarancje zł 5 855 397.00; Weksle w obiegu zł 536 674.50; **Razem zł 6 392 071.50.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 30 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 3 224 841.75; Kapitał rezerwowo: a) fundusz na powiększenie kapitału akcyjnego zł 15 000 000.00, b) fundusz do dyspozycji Walnych Zgromadzeń zł 9 132 471.30, c) inne fundusze rezerwowe zł 16 929.84; Kapitał amortyzacyjny zł 60 467 330.38; Kapitał konwersyjny obligacji zł 169 870.19; Zobowiązania: a) akcepty zł 372 065.86, b) banki zł 1 075 207.85, c) wierzyciele zł 2 211 307.85; Wywidenda niewypłacona zł 33 924.00; Sumy przechodnie zł 165 085.16; **Razem zł 121 869 034.18.**

Sumy pozabilansowe. — Złożone kaucje, gwarancje, depozyty zł 5 855 397.00; Zyra wekslowe zł 536 674.50; **Razem zł 6 392 071.50.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 17 788.02.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 1 403 948.19; Koszty eksploatacji kopalni zł 8 795 576.80; Koszty sprzedaży węgla zł 123 468.42; Podatki państwowe i komunalne, dotyczące kopalni zł 399 633.95; Koszty produkcji cementu zł 2 132 515.52; Koszty sprzedaży cementu zł 124 815.98; Podatki państwowe i komunalne, dotyczące Cementowni zł 117 478.63; Koszty eksploatacji elektrowni kop. „Jowisz“ zł 941 645.47; Podatki państwowe i komunalne, dotyczące elektrowni zł 12 149.93; Koszty produkcji wyrobów cementowych zł 211 911.30; Koszty sprzedaży wyrobów cementowych zł 6 488.38; Podatki państwowe i komunalne, dotyczące wyrobów cementowych zł 3 181.99; Koszty eksploatacji majątków, leśnictw, szkółek drzew i cegielni zł 454 094.73; Podatki, dotyczące majątków, leśnictw, szkółek drzew i cegielni zł 40 806.29; Koszty przebudowy odcinka drogi państwowej Nr 14 zł 312 789.14; Podatki od pow. przebudowy zł 2 360.47; Podatek od nudań górniczych nieeksploatowanych zł 16 349.58; Koszty utrzymania nieruchomości w Łazach zł 617.24; Koszty utrzymania kop. „Feliks“ w Olkszu zł 964.35; Strata na zlikwidowanych obiektach inwentarzowych zł 22 004.72; Odpisy zł 176 940.42; Strata na różnicach kursowych zł 8 061.60; Procenty zapłacone mniej otrzymane zł 87 287.45; Wydatki z rachunku wibratorów zł 1 621.31; Odpisy na amortyzację za 1936 r. zł 2 587 416.80; **Razem zł 17 984 128.66.**

MA. — Wpływy ze sprzedaży węgla zł 12 674 580.67; Wpływy ze sprzedaży cementu zł 2 979 883.81; Wpływy ze sprzedaży energii elektrycznej zł 1 199 046.03; Wpływy ze sprzedaży wyrobów cementowych zł 221 032.95; Wpływy z majątków, leśnictw, szkółek drzew i cegielni zł 575 160.03; Wpływy ze sprzedaży wibratorów zł 2 804.00; Wpływy z przebudowy drogi państwowej Nr 14 zł 315 149.61; Zysk ze sprzedaży papierów procentowych zł 34.92; Wpływ z rozliczenia z Centrocementem z tyt umowy kartelowej zł 4 119.15; Udział gminy m. Czeladzi w kosztach przebudowy ul. Milowickiej zł 12 317.49; **Razem zł 17 984 128.66.**

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 24 maja 1937 r. 1483

Przemysł Cementowy „Wiek”, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 346 403,23; Budynki: a) fabryczne zł 3 199 647,90, b) gospodarcze zł 745 048,10, c) mieszkalne zł 626 970,64, razem zł 4 571 666,64; Maszyny i urządzenia techniczne zł 4 982 712,30; Ruchomości: inwentarz zakładowy i biurowy martwy zł 84 672,75; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 34 670,15; Weksle zł 150,00; Zaliczenia kolejowe zł 9 484,70; Udziały zł 175 363,30; Depozyty zł 5 000,00; Kaucje zł 5 600,00; Papiery procentowe zł 1 656,00; Materiały pomocnicze i pędne zł 195 930,45; Półfabrykaty (klinkier) zł 67 915,03; Gotowe wyroby zł 139 057,00; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 75 964,48, b) dostawcy zł 2 137,00, c) różni zł 16 812,98, d) wątpliwe należności zł 157 342,07; Pozycja do stopniowego umorzenia zł 110 786,96; Inwestycje zł 245,12; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące roku przyszłego zł 4 514,00; Przejęcie Tow. „Procement” Sp. z o. o. zł 880 136,00; **Razem zł 11 868 220,16.**

Gwarancje zł 11 200,00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 4 000 000,00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 816 456,63, b) odpisano na pokrycie strat w 1935 r. zł 245 185,65, pozostaje zł 571 270,98; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 448 569,79, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 626 197,57, razem zł 3 074 767,36; III. Zobowiązania: krótkoterminowe: a) akcepty zł 7 600,00, b) banki zł 90 855,52, c) odbiorcy zł 100 404,09, d) dostawcy zł 86 619,62, e) różni zł 442 934,82, f) zaległe podatki zł 59 097,63, razem zł 787 511,68, długoterminowe zł 248 037,26, g) kredyty hipoteczne krótkoterminowe zł 1 352 529,02, h) kredyty hipoteczne długoterminowe pozycja hipot. w listach zastawnych zł 568 959,64; Sumy przechodnie zł 10 039,54; Dywidenda zł 1 380,00; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 330 424,17; Przejęcie Tow. „Procement” Sp. z o. o. zł 711 983,48; Zysk zł 211 317,03; **Razem zł 11 868 220,16.**

Różni za gwarancje zł 11 200,00.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 271 029,79.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — Utrzymanie fabryki w czasie postoju zimowego: Robocizna zł 16 695,25; Pensje zł 28 193,50; Świadczenia socjalne zł 3 827,05; Razem zł 48 715,80; Podatki państwowe i komunalne zł 26 383,28; Asekuracja zł 15 313,37; Koszty ogólne zł 88 678,34; Remont maszyn i urządzeń technicznych zł 110 348,24; Remont i konserwacja budynków zł 1 079,76; Oplaty bocznice zł 466,64; Procenty zł 198 712,93; Strata na sprzedanym opakowaniu zł 12 810,30; Wartość sprzedanej dachówki, przyborów itp. zł 1 107,09; Różnica remanentów zł 1 092,23; Zaginione obligacje pożyczki konwersyjnej zł 1 200,00; Inne straty zł 998,14; Amortyzacja zł 626 197,57; Zysk zł 211 317,03; **Razem zł 1 344 420,72.**

MA. — Uzyskano za przerób cementu w 1936 r. w myśl umowy z Tow. „Procement” Sp. z o. o. zł 351 597,48; Wynagrodzenie dodatkowe (za remont) zł 93 208,36; Razem zł 444 805,84; Storno odsetek zł 47 549,60; Różne wpływy zł 7 655,27; Różnice kursowe zł 112 999,00; Redukcja opłat licenc. zł 13 219,56; Zwrot nadpłaconego podatku gminnego zł 4 968,00; Uzyskano ze sprzedaży dachówki, przyborów itp. zł 964,16; Różnice z tytułu postępowania układowego zł 497 839,43; Różnice z tytułu postępowania układowego zł 214 419,86; **Razem zł 1 344 420,72.**

1504

Administracja

tygodnika „POLSKA GOSPODARCZA”

poleca

**ROCZNIKI PISMA
Z LAT UBIEGŁYCH**

po cenie niższej zł 30 za rocznik

I OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Zakładów Chemicznych „Laokoon”, Spółka Akcyjna we Lwowie

odbędzie się w dn. 7 lipca 1937 r. o godz. 7 wiecz. w sali Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1936;
- 2) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania obowiązków;
- 3) Wybór władz Spółki.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć akcje lub dowody depozytowe w biurze Zarządu we Lwowie, ul. Furgalskiego L. 6, najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Na mocy paragr. 17 statutu, Akcjonariusze, reprezentujący 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia dodatkowych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia w drodze zgłoszenia pisemnego żądania ze wskazaniem konkretnych wniosków, nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 1511

SPROSTOWANIE

W I ogłoszeniu o Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej

DOM PRASY

zamieszczonym w zesz. 23 tygodnika na str. IV mylnie podano datę Zgromadzenia 15 czerwca, winno być

25 czerwca

1472

SPROSTOWANIE

W ogłoszeniu bilansowym

Spółki Akcyjnej dla Handlu z Zachodem i Wschodem „ZETWEST”

zamieszczonym w zesz. 21 tygodnika na str. XI, omyłkowo podano: straty razem zł 127 936,76, winno być

zł 127 396,76

1473

Wycinki z gazet

i czasopism całego świata
w każdej żądanej sprawie

Jako najlepsze źródło informacji, niezbędne dla wszystkich biur i instytucji: państwowych, społecznych, kulturalnych, przemysłowych i handlowych oraz dla osób wszelkich zawodów, zbiera i na zamówienie dostarcza, tudzież załatwia prenumeraty dzienników i czasopism Krajowych i zagranicznych

Informacja Prasowa Polska

Dyrekcja i ekspedycja: Warszawa, Bracka 5. Tel. 241-53

Korespondenci we wszystkich stolicach

Nakładem tygodnika
„POLSKA GOSPODARCZA”
wydana została książka

D^{ca} Jerzego Rawity Gawrońskiego

pod tytułem

„WIERZYTELNOŚCI
CUDZOZIEMCÓW
W NIEMCZECH”

zawierająca
szczegółowe aktualne informacje
w sprawie
kapitałów i kredytów zagranicznych
w Niemczech

Cena zł 3'00

Do nabycia w Administracji
tyg. „Polska Gospodarcza”
Warszawa, Elektoralna 2

TARYFA CELNA

wydana w formie kartkowej
stałe uzupełniana
według aktualnego stanu

Cena Taryfy zł 40.-

Cena „Uzupełnień” zł 7.-

■■■■■■■■■■ kwartalnie ■■■■■■■■■■

Nakładem Tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

POLMIN

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
POLISH PETROLEUM COMPANY NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
KREBSMARKT 7/8 MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECH-
NIKI SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUK-
TY SMAROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW
PQ JAK NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH
CENACH

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEW-
NIA UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI,
ZWIĄZANYCH Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ
SMARNICZĄ

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”

SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA, GDYNIA, JAROSŁAW,
KALISZ, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZO-
WIECKI, TORUŃ, WARSZAWA, WILNO
